

autor in

magazín OSA nejen pro autory

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

03/2023

strana 7

**Soutěž Bohemia
JazzFest – nejlepší
jazzová skladba roku
2023 je Tsumaranai**

strana 14

**Jiří Žáček – autor
„pravouhelné“ poezie
a mistr aforismů**

strana 34

**Redzed:
„Mám to rád
sloka, refrén, sloka,
refrén, pryč a end“**

PRAGUE MUSIC WEEK

9.–11. 11. 2023

Národní dům na Smíchově,
Futurum Music Bar a další

- Koncerty českých i zahraničních kapel
- Konference o aktuálních tématech hudebního průmyslu
- Veletrh hudebních technologií a technologických novinek
- Networking

Pro zastupované OSA sleva na vstupném!
www.praguemusicweek.cz

Úvodní slovo

Vážené kolegyně,
vážení kolegové,

máme za sebou letní období, které bylo, neváhám říci, až extrémní – vysoké teploty, v některých oblastech náhlé přívaly dešťů, prudké bouře, požáry... Dovoluji si doufat, že u naprosté většiny z vás proběhla tato část roku bez větších problémů. To platí i vzhledem k pořádaným koncertním či festivalovým akcím i k jejich konkrétní návštěvnosti. Ve srovnání s minulým létem (2022) jsme se již nepotýkali s covidovou infekcí, takže i tato problematika je snad již definitivně za námi. Mám radost z tohoto pozitivního vývoje, který se týká nejen otázek zdravotní povahy, ale i prezentace umělecké činnosti v nejširším slova smyslu. Co bohužel stále pokračuje, je válečný konflikt na Ukrajině... Kéž i tento brzy skončí.

Pro OSA přineslo toto období úspěšné výsledky. Jedná se zejména o přelomový rozsudek Krajského soudu v Brně (závěr června 2023), kde OSA uspěl se svojí žalobou proti rozhodnutí ÚOHS (Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže). Ze závěrů, které soud vyslovil, vyplývá, že ÚOHS neměl vůbec kompetenci, aby tuto problematiku posuzoval, tím méně, aby OSA udělil pokutu za domnělé zneužívání dominantního postavení, které údajně spočívalo v nezohledňování obsazenosti ubytovacích zařízení v letech 2008–2014. OSA však vždy postupoval v naprostém souladu s tehdejším zněním autorského zákona.

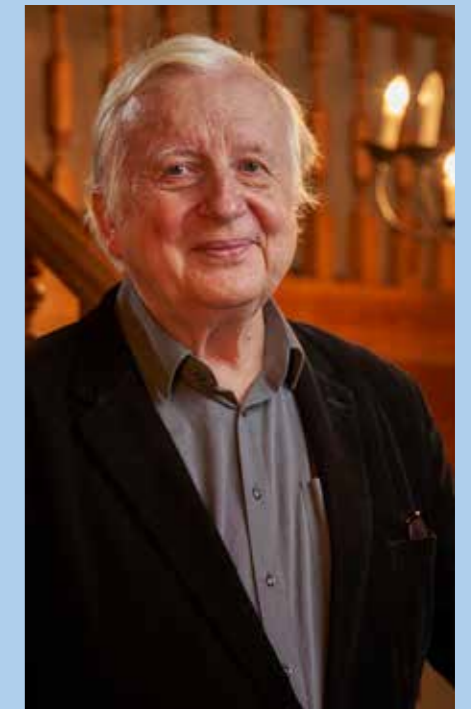
Na základě tohoto rozsudku brněnského soudu ÚOHS vrátil na účet OSA již uhrazenou pokutu ve výši cca 10,6 milionu Kč, avšak rovněž podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

Další velmi aktuální tematikou, kterou se v současnosti zabývají též autorské organizace, je oblast umělé inteligence a její možný vliv na autorskou činnost a ochranu práv z této činnosti. Pochopitelně, platí to rovněž o OSA. Jako jeden z příkladů, které s tímto do jisté míry souvisí, zde uvádím jedno z témat jednání dozorčí rady o investici a projednávání smlouvy na vývoj a implementaci BI/DWH (Business Intelligence / Data Warehouse). Jde o zvláštní typ relační databáze, která umožňuje řešit úlohy zaměřené převážně na analytické dotazování nad rozsáhlými soubory dat. Téma umělé inteligence patřilo rovněž mezi stěžejní otázky projednávané na valném shromáždění CISAC (International Confederation of Societies of Authors and Composers), které se konalo v Ciudad de México začátkem června 2023. OSA byl reprezentován předsedou představenstva Ing. Romanem Strejčkem. Z jeho informací o tomto jednání vyplývá, že se skutečně jedná o mezinárodně aktuální téma. Dovoluji si citovat: „Umělá inteligence konzumuje autorsky chráněný obsah v podobě desítek let, nebo dokonce celoživotní práce, zkušeností a velkého talentu autorů a umělců... Bez účinného a hlavně rychlého nastavení pravidel může dojít k trvalému poškození hudebního ekosystému, naší kultury a tvorby vyvěrající z lidské duše

a emocí...“ Je zřejmé, že obava o ochranu práv autorů je namístě.

Na závěr tohoto stručného přehledu aktuálních informací vyslovuji všem upřímnou zdravotnici a přání dobré pohody. Nechť další běh událostí probíhá s okny otevřenými směrem k pravdě a lásce, které všichni tolik potřebujeme.

Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Obsah

3 úvodní slovo

5 obsah

6 zprávy z OSA

- 6 Nejlepší jazzovou skladbou roku 2023 se stala Tsumaranai Martina Konvičky
- 7 Nejlepší jazzová skladba roku 2023 Tsumaranai znamená znuděný. Nudu však u ní rozhodně nečekejte
- 9 ÚOHS vrátil OSA pokutu ve výši 10,6 milionu korun

10 články a rozhovory

- 10 Jan Hrubý: „Nedělám mezi žánry žádné rozdíly“
- 14 Co oči nevidí – Jiří Žáček, autor „pravoúhlé“ poezie a mistr aforismů
- 20 Jakub Zítka: „Jazz Dock funguje díky dobrému fanfaronství“
- 24 Moje cesta k natáčení pořadu Linka
- 26 Vanua2: „Děláme hudbu, která v Čechách není obvyklá“
- 30 The Silver Spoons: „Být nováčkem v hudebním průmyslu je peklo“
- 34 Redzed: Mám to rád sloka, refrén, sloka, refrén, pryč a end
- 42 RockOpera Praha
- 46 Pohled do zákulisí – Lubomír Houdek: Vydávám hudbu lidí, kterých si hluboce vážím
- 50 Olga Lounová: „Někdy ty nápady visí ve vzduchu“
- 54 Voxel: „Nejlépe se mi tvoří, když na to nemám čas“

58 Pět dekad výjimečného folkového týmu – Folk Teamu

62 Muzika v obrazech – Jindřich Buxbaum: Jako čerstvý sedmdesátník mám nárok na určité bilancování...

66 vzpomínáme

- 66 Hanuš Bartoň
- 67 Jiří Černý
- 68 Jan Kalina
- 69 Vašo Patejdl
- 70 Opustili nás

71 šuplíky textařů

- 71 Láska je kurva

72 nástěnka

74 nové projekty

- 74 Nová alba
- 76 Filmové premiéry
- 77 Nové knihy

78 závěrník

- 78 Hip hop birthday

Magazín OSA
Číslo 03/2023
Obálka: Redzed
Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 304, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Náklad 8 000 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátiť příspěvky. Děkujeme za pochopení. / Toto číslo vyšlo 10. 10. 2023.
Redakce: Šárka Chomoutová, Kateřina Růžičková
Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová
Vychází od roku 2009.

Nejlepší jazzovou skladbou roku 2023 se stala *Tsumaranai* Martina Konvičky

OSA každoročně vyhlašuje ve spolupráci s Bohemia JazzFestem soutěž o nejlepší jazzovou skladbu autora do 35 let. Letošním, čtrnáctým vítězem se stal Martin Konvička se skladbou *Tsumaranai*. Slavnostní vyhlášení proběhlo 11. července v Královské zahradě na Pražském hradě v průběhu festivalového večera, kdy skladba zazněla v rámci programu společně s tvorbou nejlepších českých i světových hudebníků. Vítěz si zároveň odnesl od OSA šek v hodnotě 40 000 Kč na svůj další hudební rozvoj a novou tvorbu.

Předání šeku vítězi soutěže o nejlepší jazzovou skladbu. Zleva: Šárka Jančíková (OSA), vítěz Martin Konvička, Rudy Linka (zakladatel festivalu), foto: archiv Bohemia JazzFestu

Martin Konvička převzal ocenění za nejlepší jazzovou píseň mladého autora z rukou Rudyho Linky, organizátora největšího jazzového festivalu v ČR, a Šárky Jančíkové, zástupkyně OSA. „Skladbu, se kterou jsem zvítězil, jsem

složil primárně pro naši skupinu. Nicméně jsem si vzpomněl na soutěž a začal jsem zjišťovat, zda skladba nesplňuje její podmínky. A ona splňovala, tak jsem si řekl, proč to nezkusit. Každopádně výsledkem jsem byl velmi pozitivně

překvapen a výhru nejpravděpodobněji použiji na hudební vybavení či na nahrávání ve studiu,“ uvedl vítěz Martin Konvička.

OSA již tradičně přispívá finanční částkou 40 000 Kč z fondu určeného na podporu hudební tvorby mladých umělců. „Dlouhodobě se zaměřujeme na podporu a rozvoj talentů, aby česká hudební scéna obstála v sílící mezinárodní konkurenci. Věřím, že je v zájmu nás všech, aby se česká hudba stala opět zajímavým vývozním artiklem. Naše partnerství s festivalem takového formátu umožňuje autorům představit vítěznou skladbu publiku na pódiu, kde se setkává světová hudební špička,“ komentuje Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

O vítězné skladbě rozhodla odborná pětičlenná porota složená z předních českých jazzových autorů. Tradičně v ní zasedá zakladatel a ředitel festivalu Rudy Linka, dále pak Jan Hála, Ondřej Soukup a Milan Svoboda. Každoročně skladby hodnotí také vítěz minulého ročníku, letos byl pátým porotcem Richard Šanda. Soutěž je otevřená všem autorům zastupovaným OSA do 35 let věku. Své skladby, které měly premiéru o rok dříve, do ní přihlašují sami autoři na základě veřejné výzvy. Do letošního ročníku se přihlásilo 9 soutěžících dohromady se 14 hudebními díly. ☒

Nejlepší jazzová skladba roku 2023 *Tsumaranai* znamená znuděný. Nudu však u ní rozhodně nečekejte

Klavírista a skladatel jazzové hudby Martin Konvička se stal vítězem čtrnáctého ročníku soutěže o nejlepší jazzovou skladbu mladého autora do 35 let, již vyhlašujeme ve spolupráci s Bohemia JazzFestem. Název vítězné skladby *Tsumaranai*, kterou Martin Konvička složil pro bigbandovou kapelu Cotatcha Orchestra, znamená v japonštině znuděný, ale to je ta poslední věc, co vás u ní napadne – v situaci, kdy posluchač může přestat dávat pozor, nastává radikální změna.

Překvapilo vás vítězství v soutěži?

Ano, překvapilo mě to. Zvláště když jsem původně nepočítal, že se vůbec zúčastním. Skladbu, se kterou jsem zvítězil, jsem složil primárně pro naši skupinu. Nicméně jsem si vzpomněl na soutěž a začal jsem zjišťovat, zda skladba nesplňuje podmínky soutěže. A ona splňovala, tak jsem si řekl, proč to nezkusit. Každopádně výsledkem jsem byl velmi pozitivně překvapen.

Jak jste se o soutěži dozvěděl?

O soutěži vím poměrně dlouho díky svým přátelům Kristině Barta a Richardu Šandovi, kteří vyhráli v minulých ročnících. S nápadem, že se také zúčastním, jsem však přišel poprvé až letos.

Už víte, na jakou další tvorbu výhru použijete?

Konkrétně ještě úplně nevím, ale nejpravděpodobněji bych chtěl výhru použít na hudební vybavení či na nahrávání ve studiu.

Skladbu jste složil pro skupinu Cotatcha Orchestra, ve které hrajete. Jak byste

Martin Konvička, foto: Lukáš Veselý

obecně charakterizoval tvorbu tohoto big bandu?

S naším big bandem se nám v již různorodém českém rybníku podařilo zaujmout místo větší nezávislé kapely, která si tvoří vlastní nezávislou hudbu – vše si

vlastně píšeme s Jiřím Kotačou sami. To mi přijde jako pro nás nejtypičtější, protože v současné době je tvorba vlastní hudby pro tak velkou kapelu celkem ojedinelá. Dalším důležitým faktorem je inspirace současnými žánry, jinými, než

Foto: Darya Rasokhina

MARTIN KONVIČKA

Martin Konvička je hudebník, který osciluje mezi skladbou, hudební produkcí, interpretací a zpěvem. Vystudovaný klavírista, jehož tvorba sahá od popu k soudobé vážné hudbě. Narozen v Přerově, je absolventem Janáčkovy akademie múzických umění v Brně a studoval také na rakouské Universitát für Musik und Darstellende Kunst v Grazu. Je mimo jiné držitelem stipendia festivalu Struny podzimu pro mladé talenty a laureátem skladatelské ceny Karla Krautgartnera a skladatelské soutěže Generace 2020. Spolupracuje s divadelními a filmovými tvůrci, produkuje hudbu a zpívá v avantpopovém duu Blue Uandi a aranžuje pro big band a orchestr. Na kontě má několik hudebních ocenění, mimo jiné nominaci na Cenu Anděl 2020 za skladby na albu Cotatcha Orchestra.

je jazz. Takže se například snažíme do naší tvorby integrovat vlivy současné elektronické hudby.

Co vás k napsání Tsumaranai inspirovalo?

Ke skládání pro Cotatcha Orchestra obecně přistupuji vždy stejně, tedy jako bych pro kapelu ještě nic nenapsal. Následně se snažím nalézt něco, co mě akorát chytí – nějakou ideu či zvukový koncept, který v danou chvíli chci dále zkoumat a hrát si s ním. Vzpomínám si, že jsem měl tenkrát při komponování celkem rozvernou náladu. Chtěl jsem přijít s něčím odlehčenějším, co sice bude prokomponované, ale zároveň to nebude na nějaké těžké téma.

Tsumaranai znamená v japonštině znužený. V průběhu skládání jsem totiž zjistil, že často přecházím od nápadu k jinému nápadu. Vždy udělám

jednu část a pak přecházím k něčemu odlišnému. Proto mě napadlo, proč ty jednotlivé části nepropojit a neudělat z toho jednu skladbu. Název mě k tomu napadl tak, že jsem si na zmíněném postupu uvědomil, jak člověk v dnešní době lehce podléhá nudě a má tendenci přeskakovat na jiné věci či činnosti. Klasickým příkladem mohou být videa na sociálních sítích – často je ani nedokoukáme a již pouštíme nově. Skladba to do jisté míry reflektuje. V situaci, kdy začínáme být „znudění“, tak přecházíme koncepčně úplně jinam. Proto v dané chvíli ve skladbě několikrát nastává neočekávaná změna, která si opět získá pozornost a zájem posluchače.

Jak jste se vlastně dostal k jazzu? Čím vás okouzli?

Odmalička jsem klavírista, jenž hrával sólově klasiku. Přilnutí k jazzu bylo asi logické, protože od určitého věku si chcete zkoušet vlastní tvorbu a jazz je k improvizování ideální. Jazz se mi opravdu dostal pod kůži, když jsem ve svém rodném městě Přerově navštívil jazzový festival a zjistil, že na klavír se dá hrát i s ostatními lidmi. To mě tehdy opravdu chytilo a od té doby jsem se o tento žánr začal více zajímat.

Jaké jste měl jazzové vzory?

Já začal poslouchat jazz bez jakéhokoliv vedení, takže jsem zejména ze začátku čerpal z různé jazzové tvorby. Pak mi jednoho dne na zušce ukázal pan učitel Keitha Jarretta, který se vlastně stal mým vzorem až do vysoké školy. Jarrett mě fascinoval nejenom svou hrou, ale

i přemýšlením při samotné improvizaci. Myslím, že zrovna on je fakt skvělá inspirace pro jazzové klavíristy.

Jaké vidíte aktuální trendy v jazzu i konkrétně mezi bigbandovými kapelami?

Obecně se asi dá říci, že trendem je vždy hledání něčeho nového, což umožňuje právě propojování různých žánrů. Takže i když jsou big bandy vždy spojovány primárně s jazzem, tak můžeme v Evropě nalézt i bigbandové kapely, co vlastně hrají například techno.

Jste také zastupován Ochranným svazem autorským. Co pro vás OSA znamená?

Pro mě je OSA organizací, na kterou jsem se mohl vždy obrátit s jakýmkoliv dotazem spojeným s autorstvím. To jsem ocenil zejména v situaci, kdy jsem vydával svoji první desku a nebyl jsem s procesem registrace děl a celkově ochranou mých autorských práv srozuměn. Za mě opravdu perfektní komunikace.

Před dvěma roky jste s Davidem Machovským založili kapelu Blue Uandi, jejíž hudba se dá popsat jako mix klubové hudby, experimentální elektroniky a trip hopu. Co vás motivovalo jít tímto směrem, který je dost odlišný od vaší jazzové tvorby?

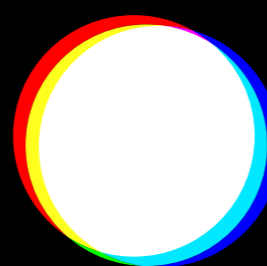
Primárně asi specifický kontakt s publikem, který je jiný než u jazzu. Jako klavírista jsem vždy zvyklý být součástí hudby a pomocí ní se spojovat s posluchači. Důvodem vzniku Blue Uandi bylo tedy vlastně dostat se blíže do kontaktu s posluchači. Zároveň to byla snaha zkusit si něco zcela jiného, co v jazzu ještě není úplně možné.

Na co nového se mohou vaši posluchači v nejbližší době těšit?

Nyní paralelně pracuji na nových deskách pro Cotatcha Orchestra i pro Blue Uandi. Takže nyní mám prostor se interpretačně i hudebně realizovat v obou projektech. U Blue Uandi ještě plánujeme vydat několik samostatných singlů, ale celé album by mělo následovat záhy. ☒

ÚOHS vrátil OSA pokutu ve výši 10,6 milionu korun

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) v roce 2020 udělil OSA pokutu ve výši 10 676 000 Kč za údajné zneužití dominantního postavení vůči provozovatelům ubytovacích zařízení v letech 2008–2014. To mělo podle ÚOHS spočívat v nezohledňování obsazenosti ubytovacích zařízení, které ovšem OSA prováděl zcela v souladu s tehdejšími právními předpisy, evropskou praxí a s běžnou praxí kolektivních správců v zahraničí. Začátkem roku 2021 se OSA kvůli pokutě obrátil na Krajský soud v Brně. OSA se svojí žalobou proti ÚOHS úspěšně, soud rozhodl, že pokuta byla udělena neoprávněně, a úřad musel uhrazenou částku vrátit na účet OSA. Tyto finanční prostředky putují zpět do rezervního fondu OSA. ÚOHS podal kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. ☒

V Ý R O Č N Í
C E N Y
O S A

Nestihli jste záznam 18. ročníku Výročních cen OSA za rok 2022 v televizi?

Nevadí, celý pořad je k zhlédnutí na webu www.cenyosa.cz/fotovideo/2023/video/

Jan Hrubý

„Nedělám mezi žánry žádné rozdíly“

Houslista Jan Hrubý i v roce svých pětasedmdesátin stále koncertuje. Hraje mimo jiné s Michalem Prokopem nebo s Vladimírem Mertou a připravuje comeback své kapely Kukulín. Kromě toho se jeho jméno objevilo na řadě nedávno vydaných archivních nahrávek.

TEXT: MILAN TESAŘ, FOTO: JIŘÍ KUPKA

Honzo, přesně před deseti lety vyšla naše společná knížka *Houslečka Hrubý*. Zkusme tedy začít malou rekapitulací: Čím jsi jako muzikant žil v posledních letech?

Právě asi před deseti lety jsme zase oživilí naši skoro padesátiletou muzikantskou anabázi s Vládou Mertou. Také jsme tehdy s Michalem Prokopem a Lubošem Andrštem byli jako první Neameričané pozváni na nejstarší bluesový festival Blues Chicago, kde jsme měli možnost si zahrát s posledním kytaristou Muddyho Waterse Johnem Primerem. Byl to pro nás úžasný zážitek. Ve stejném roce Rádio Beat zveřejnilo hlasovací anketu o vytvoření kapely známých muzikantů, a tak vznikla „umělá“ skupina Supergroup: Pavlíček, Stříhávka, Dragoun, Guma Kulhánek, Hrubý, Majer. Do uplynulého desetiletí patří také moje spolupráce s Joem Kucerou, který po sovětské okupaci emigroval do Německa, a s Američanem Jesssem Ballardem. S nimi hraji už asi osm let a záznam našeho živého koncertu v brněnské Staré Pekárně se, myslím,

brzy objeví na trhu. A čím žiji dnes? Kdysi, když komunistický zlořád ublížil Vládovi Mišíkovi, rozutekli jsme se z kapely Etc... každý jinam. Já jsem tenkrát přijal nabídku Luboše Andršta do jeho Blues Bandu a nedlouho potom lano od Michala Prokopa. S Lubošem Andrštem už si bohužel zahrát nemohu, ale s Michalem Prokopem je můj hudební život spojený pořád. A nyní také obnovuji svůj dlouholetý projekt Kukulín. Pracuji na nových aranžích, protože nás opustil hobojista Honza Kolář, který využil nabídky Karla Holase do Čechomor. Nahradil jej violoncellista Jarda Ondráček, můj spolustudent na pražské konzervatoři z 60. let.

Zmínil jsi Mišíkovu skupinu Etc... Nedávno vyšlo album *Na okraji (1976–1978)*, jež mapuje jednu sestavu Etc..., která během své existence nestihla vydat žádné oficiální LP. Jak na hraní s kytaristou Františkem Franclem a především předčasně zesnulým Jiřím Jelínkem vzpomínáš?

Na éru s Jelínkem a Franclem vzpomínám jako na dobu vzestupu rockových hodnot a originality tehdejšího Etc... Bohužel to vydrželo jen pár let. V roce 1978 odešel František Franc a také Vladimír Padrůněk. Zůstali jsme s Mišíkem sami. Tu dobu považuji za jeden z milníků existence Etc... Hlavně Jiří Jelínek přinesl do kapely jakéhosi ducha perfekcionismu. Jelínek byl na svůj věk už naprosto technicky profesně hotový hráč. Jeho tragickou smrtí v roce 1977 odešel z české hudební scény jeden z největších talentů.

V téže době jsi po boku Vladimíra Mišíka hrál také v příležitostné akustické sestavě Čundrgrunt, jež léta 1976–1978 mapuje nedávno vydané trojalbum. V čem to pro tebe bylo jiné, hrát v rockových Etc... a ve folkovém „Čudáku“?

Já nejsem stylově vyhraněný muzikant. Rád se přizpůsobím čemukoli, k čemu cítím nějaký vztah. Přičítám to možná svému studiu na pražské konzervatoři, kde

Trio Luboš Andršt, Michal Prokop a Jan Hrubý, 16. 10. 2012, Kladno

jsem se setkal s různými názory na hudbu. V té době jsem měl pocit, že jsem ve zdech konzervatoře zajat v kleštích vážné hudby a ostatní žánry jsou tabu. Někteří studenti, kteří se trápili Bachovými sólovými sonátami a po škole to nedotáhli dál než na učitele LŠU, ohrnovali nos, když jsme s Jirkou Helekaem a Milošem Noppem o přestávkách jamovali. Já ale nedělám mezi žánry žádné rozdíly.

Galén před pár lety vydal také koncertní záznam z vaší společné cesty s Vladimírem Mišíkem do Toronta v roce 2002. Na co si z tohoto výletu dnes vzpomínáš především?

V roce 2002 jsem byl poprvé „za velkou louží“. Dostali jsme pozvání českých emigrantů, kteří sledovali, co se děje na naší rockové scéně, a samozřejmě znali Vládu Mišíka. Přiletěli jsme do Toronta a pobývali asi dva týdny v takzvaném Masaryktownu. To bylo několik domů, které si tam postavila česká emigrantská menšina žijící v Kanadě. Bylo to o prázdninách a byli jsme ubytováni v místní školce. Měli jsme několik hraní v místní restauraci Praha pro Čechy a jejich známé. A restaurace byla pro nás otevřená „s plnou penzí“, což byl sakra dobrý

S Lubošem Andrštem už si bohužel zahrát nemohu, ale s Michalem Prokopem je můj hudební život spojený pořád.

honorář. Nebylo to daleko k jezeru Ontario, kde jsem si taky prima zaplavával. Karel Růžička, který se o nás v Torontu velice

hezky a odpovědně staral, nás dokonce vyvezl na kanadskou stranu Niagary. Krása! Když se mě tedy zeptáš, co mě

Vladimír Merta a Jan Hrubý, 6. 3. 2014, Kladno

Trio Radim Hladík, Jan Hrubý a Vladimír Mišík, 14. 2. 2011, Praha

v Kanadě zaujalo, musím říct, že vzpomínám na každý okamžik toho výletu.

Pojďte teď k tvým nejnovějším nahrávkám. V covidovém roce 2020 jste s Ondřejem Fenclem a Seanem Barrym natočili album *Kouzlo okamžiku*. Ve zmíněné knížce *Houše tečka Hrubý se Sean Barry, v Česku usazený anglický harfeník, ještě neobjevuje, ale ty jsi s ním první společné album (Společné světy) natočil už v roce 2013. V čem je Sean pro tebe zajímavým partnerem?*

Byl jsem první muzikant, se kterým se Sean Barry v Česku seznámil. Bylo to v Karlových Varech před více než dvaceti lety. Potom jsme se delší čas neviděli. Až v roce 2007 jsme se náhodou potkali na irské ambasádě, kam jsem byl pozván irským velvyslancem k převzetí ceny za propagaci irské hudby v ČR. Byl jsem velmi mile překvapen, když mi ukazoval tři CD Kukulínu. Na jeho přání jsem mu je velice rád podepsal. Sean tam toho večera hrál na harfu k dobré pohodě. Od té doby jsme se začali více scházet a postupem času jsme dospěli k názoru, že by bylo dobré něco dohromady tvořit. Sean je úžasný muzikant s absolutním sluchem a obrovskou praxí ve hře

na keltskou harfu. Moc dobře si spolu rozumíme a jsem rád, že spolu hrajeme v různých projektech. V minulém a letošním roce jsem participoval na jeho novém CD *Come Dance with Me*, které mu vyšlo ve vydavatelství Galén. A Sean hraje taky na sedmém albu Kukulínu.

Jak bys charakterizoval Ondřeje Fencla, muzikanta velmi talentovaného, ale o hodně mladšího, než jsi ty sám? Jak se vám daří nacházet společnou řeč?

Ondra je dobrý muzikant, muzikant tělem i duší. Jen nechápu jeho pracovní zář, kdy zvládá roli manažera a současně hráče v mnoha kapelách. My spolu hrajeme v triu s Vládou Mertou a kromě toho mě Ondřej občas zve do dalších projektů jako hosta. S Ondrou nemusím hledat společnou řeč. On najde společnou řeč s kýmkoli automaticky. To jsem poznal právě v triu s Mertou.

Na albu *Kouzlo okamžiku* Ondřej Fencel zpívá i Blues o spolykaných slovech nebo *Variaci na renesanční téma*. Není to příliš troufalé, zpívat tyto hity po Prokopovi a Mišíkovi?
Kouzlo okamžiku je živý záznam koncertu, není to studiové album. Na něm by se zmíněné skladby určitě neobjevily.

Sean Barry a Jan Hrubý, 25. 8. 2014, Zákolany

Myslím, že je Ondra hraje a zpívá docela dobře, i když jsem mu nejdřív doporučil, ať si je nechá schválit od Prokopa a Mišíka. Ti mu to odsouhlasili s tím, že jsou vlastně rádi, když jejich písně hrají i jiní.

Znamená pro tebe jiný zpěvák u téže písni jiný způsob doprovázení?

K Ondřejovu zpěvu na doprovodu nemusím nic měnit, i na kytaru v obou skladbách hraje velmi podobně jako zmínění autoři. Dodal bych k tomu, že i když hrajeme i převzaté skladby, nemám rád revivaly. A mám pocit, že se to teď na české hudební scéně nějak rozmáhá. Z mého pohledu je to komerční produkt a nedostatek tvůrčího snažení. Revival chápu například u Ondřeje Havelky, kde je to v pořádku. Když se hraje R. A. Dvorský, Ježek nebo třeba Django Reinhardt, podobně jako Bach, Mozart nebo Dvořák, to samozřejmě není revival. To jsou hudební poklady.

Zmínil jsi album *Come Dance with Me*, které vzniklo loni a na kterém opět spolupracuješ se Seanem Barrym. Čím je pro tebe tato nahrávka zajímavá?

Sean je nejen výborný harfeník, ale i slušný klavírista. Jednou hrál u nás v hospodě na piano Mozartův Turecký pochod a přítomným spadla brada, protože v takovém prostředí se spíš očekává „Do lesička na čekanou šel mladý myslivec...“. V repertoáru, který hraje na harfu, je Sean zběhlý. Odmalíčka hrál v Anglii s různými soubory irský folk. Byl by ale omyl si myslet, že zamrzl pouze na irském repertoáru. Ačkoli je ještě dost mladý, vyrostl také na hudbě Beatles a dalších anglických beatových a swingových kapel. V jistém slova smyslu je tak trochu konzervativní. Za vrchol anglického rocku třeba považuje Led Zeppelin.

Skupina Kukulín, 15. 9. 2014, Otovice

Jak jsi prožíval dobu covidu? Měl jsi čas a chuť tvořit něco nového?

Za covidové doby jsme měli s Framusem Five připravený repertoár k natáčení další desky, ale nebylo možné se scházet ve studiu. Ve studiu u Pavla Marcela v Karlštejně se stihly natočit pouze základy. Každý si svůj part točil doma. Ani jednou jsme se ve studiu nesešli všichni najednou. Svoje party jsme elektronicky poslali Pavlovi do Karlštejna a on to smíchal.

Tak tedy vznikla zatím poslední deska Michala Prokopa a Framusu *Five Mohlo by to být nebe...*, na které máš jednu svou autorskou skladbu, *Secret Song*. Jaký máš z celého alba dojem?

Jsem překvapený, jak celá deska podivuhodně drží pohromadě, i když jsme ji netočili dohromady. Kdybych měl zmínit jednu píseň, ke které mám zvláštní vztah, byla by to *Pomoz mi*.

Především na deskách s Kukulínem ses opakovaně vracel k inspiraci dílem J. R. R. Tolkiena. Vracíš se k němu stále?

Nemyslím, že by to pro mě byla uzavřená kapitola. Ale teď jsem zavalen aranžemi pro repertoár nové sestavy

Kukulínu. A kdybych se rozhodl k nějaké hlubší tematické tvorbě, musel bych si být jistý, že v tom mám jasno. Je to úplně něco jiného než skládat písničky na dodané texty od různých textařů.

Já nejsem stylově vyhraněný muzikant. Rád se přizpůsobím čemukoli, k čemu cítím nějaký vztah.

Doba covidu, která v mnohém rozdělovala společnost, skončila, ale přišla bohužel válka na Ukrajině. Sleduješ zprávy?

Ta strašná válka, kterou Putin rozpoutal, mě nenechá na pokoji. Sleduji zprávy a je mi z toho na zvracení. Je mi smutno, když vidím, že by část českých občanů klidně podpořila pofiderní mír za cenu porobení Ukrajiny uzurpátorským Ruskem. Podle mě je to sobectví člověka, který nepočítá s tím, že by jednou mohl taky potřebovat pomoc. ☒

Co oči nevidí

Jiří Žáček, autor „pravoúhlé“ poezie a mistr aforismů

Jsou dvě protichůdné skupiny osob, v ideálním případě osobností, o kterých je složité načrtnout sice letmý, ale přece jen dostatečně vypovídající portrét. Ti první se cílevědomě straní médií a publicity, neposkytují rozhovory, nečelí mikrofonům či kamerám, takže je velmi obtížné je věrohodně, natož šťavnatě zobrazit. Příkladem nad jiné budiž Milan Kundera s jeho přesvědčením, že vše říká jeho dílo, jehož je jen „bezvýznamným“ předkladatelem, tlumočníkem. A pak jsou ti druzí, kteří naopak zaplavují noviny, rozhlas, televizi a především sociální sítě detaily o svém životě, kterých je tolik, že dříve či později pozbývají na zajímavosti, a stávají se nepoužitelnými.

TEXT: JIŘÍ VEJVODA, FOTO: ARCHIV JIŘÍHO ŽÁČKA

Někde uprostřed, uměřeně, se nalézají dostupné podklady o tvorbě i životě básníka, spisovatele, překladatele a tvůrce aforismů jménem Jiří Žáček. Podobně jako je jeho vlastní dílo rozměrné, ale zároveň obdivuhodně vyrovnané a dodržující vysoko nastavenou laťku, existuje též kvalitní veřejné svědectví o jeho názorech, výpovědích, vzpomínkách. Při psaní tohoto článku bylo tedy možno čerpat ze dvou tematických zdrojů. Jedním jsou – za všechny ostatní – tři duchaplné Žáčkovy rozhovory. S redaktorkou Lenkou Vrtiškovou Nejezchlebovou pro Magazín č. 2/2016, s moderátorkou stanice Rádio Praha Kateřinou Kubalovou ze srpna téhož roku a s publicistou Michalem Bystrovem pro

Deník s datem 8. 8. 2021. Druhý pramen poznání pak poskytují výpovědi vytvořené samotným Jiřím Žáčkem, například pro vzdělávací portál Čítárny, čerstvě ze 30. 3. 2023. A samozřejmě básníkův web www.jirizacek.cz, na němž od roku 2004 pečlivě zaznamenává fakta týkající se jeho práce a pobaveně glo-suje události ze svého života.

Když se na podzim 2005 blížily Žáčkovy šedesátiny, nabídl o sobě na tomto svém webu různorodé informace. Poreferoval o vydání svých čtyř knih včetně té, která byla pod názvem Kočkování určena „pro malé i velké milovníky koček“. Z prostředí Jizerských hor, kam se už dlouho uchyluje, se podělil o své Desatero svátečního houbaře. Kromě bodu 5,

který potvrzuje obecný poznatek, že „lesem se chodí potichu, aby se houby nestačily ukrýt“, se s námi v prvním a třetím bodu dělí o další poznatky. Například: „Houby se nedají ochočit, rostou si, kde chtějí, kdy chtějí a jak chtějí.“ Anebo: „I když si přivstaneš, vždycky se najde otrapa, který projde tvou trasou pět minut před tebou.“ De facto aforismem je pak finální postřeh, že „chodit na houby s nůši je známka přehnaného optimismu“.

Ten je mimochodem pro Žáčka čímsi, co radno potěškává opatrně, s odstupem, až nedůvěrou. „Kde je optimismus povinný, tam je zapotřebí pesimistů,“ zaprovokoval si už kdysi dávno. Víc mu ale odjakživa pije krev lhaní. V aforismech je

Foto: Tomáš Krist

tepe s ironií („Lež má krátké nohy, ale rychlé auto.“) či posměchem („Ať jsi Pražák, nebo Brňák, každá lež má dlouhý frňák.“). Vraťme se ale k jeho poznámkám z roku 2005. Blíží se šesté kulatiny oslovil totiž s hlubším, závažnějším vhladem, nicméně podaným odlehčeně: „Učím se hořknout, a jsem čím dál sladší, učím se stárnout, a jsem čím dál mladší. Abych byl zdravý, začnu marodit. Proč bych měl umřít? Chci se narodit!“

Dotýkám se těmito citacemi jistě dvojznačnosti, kterou v bezpočtu Žáčkových básní vnímám, cítím. Jako by po svém volně navazoval na dávný Chaplinův bonmot, výstižný ve své stručnosti: „Humor je nejvyšším stadiem smutku.“ Anebo jako by oživil svými verši Máchův pověstný verš „na tváři lehký smích, hluboký v srdci žal“. Aniž bych se chtěl nořit do hloubi Jiřího duše, připadá mi, že mimo jiné i v této rovině se odvíjí jeho důvěrný vztah mezi čtenářem

a tvůrcem, básníkem. Copak každý z nás nenosí po většinu života masku, kterou zakrývá své opravdové pocity? Nesvádí každý ve svém nitru boje, o kterých ostatní nemívají tušení? Žáčková poezie je zdánlivě lehoučká, vzdušná, ale má v sobě po mém soudu podtóny sahající od melancholie po nostalgii.

Když bylo v roce 2020 básníkovi pětasedmdesát, svěřil se svému veřejnému deníčku s tím, jak zareagoval na výzvu doby: „Většinu času jsem strávil na chalupe ve Frýdlantu, tam to má koronavirus trochu z ruky.“ A připomněl, že mu vyšly dvě knížky – jedna pro dospělé (Kdo učí ptáky zpívat), druhá zdánlivě jenom pro děti (Nůše plná pohádek poskládaných od řádek). Letos na jaře pak na svůj web umístil vlastní fotografii s kvetoucími tulipány v náručí. Poslal je Jiřímu Suchému – a ten hravě odpověděl stejnou fotkou. Vznikla tak spon-tánně tradice pojmenovaná Posel jara.

**Na mé poezii musí
být vidět, že ji
psal inženýr. Je
méně kudrnatá
a víc pravoúhlá.**

Narozen 6. listopadu 1945 (a tedy počat ještě za druhé světové války) v Chomutově, prožil Jiří Žáček dětství a mládí ve Strakonících, kam se rodiče přestěhovali. Navzdory tuhému příkrovu 50. let, o němž jako malý chlapec nemohl mít povědomí, to pro něj byly časy plné dovádění: „My jsme pořád lítali venku. Nejradší jsem byl s kamarádkama a vymýšlel a prováděl lumpárny. Strakonice jsou proletářské město, moji spolužáci většinou skončili v osmý třídě

Renata Drössler a Jiří Žáček v Jazz Docku

a šli makat. Máma taky dělala ve fabrice, táta skončil jako ekonom.“ Už na průmyslovce začal Jiří takzvaně tvořit: „Psal jsem epigramy na spolužáky a na kantory. Za to jsem ovšem dostal důtku.“

Psal jsem epigramy na spolužáky a na kantory. Za to jsem ovšem dostal důtku.

Jak už to bývá, když se doma svěřil, že by jednou chtěl vydat básnickou sbírku, pečlivá maminka ho od toho zrazovala: „Měla starost, abych se uživil a byl slušnej člověk...“ Přestože ji neposlechl, na svoji rodinu vzpomíná rád – a s výčitkami k sobě samému: „Já jsem byl takovej pitomec, že když jsem byl mladej, víc mě zajímaly dobrodružný knížky než vyprávění rodičů a prarodičů. Dneska bych za to dal všechno, co mám, kdybych je mohl vyzpovídat. Zajímá mě všechno, jak žili, který rodinný fámy jsou pravdivý a který ne. O babičce Andule se vykládalo, že za ní chodil oficír a dědečka vyhodil z okna. Ale to myslím, že nebyla pravda, dědeček byl urostlej a asi by se nedal.“

na poezii, považuju za svůj největší literární úspěch.“

Narodily se jim dvě děti, Markéta je dnes učitelkou, Jakub hercem. Jak to, že spolu tak dlouho vydrželi? „Náš vztah prošel různými etapami euforií a krizí, ale nikdy nás nenapadlo se rozejít. Než se dva svěhlaví samotáři naučí respektovat partnera, tak to nějakou dobu trvá. Ale když si navzájem voní a mají dobrou vůli, tak se v té manželské hře z protihráčů změní ve spoluhráče. Dokonce jsme se naučili harmonicky stárnout, což není tak docela obvyklé.“

Jenže jak roky šly, vnikla potouchlou škvírou osudu do jejich manželství disharmonie. Psal se rok 2005,

když Jiří Žáček, dlouhodobě těžký kuřák, vážně onemocněl. „Tušil jsem, že něco není v pořádku. Zdály se mi sny, kdy mi tělo dávalo znamení, že něco dělám blbě. Chodil jsem bos ve střepích a pak jsem si je musel z chodidel vyndávat.“ Diagnostikovali mu rakovinu hrtanu. Po operaci se musel učit znovu mluvit. „Odborně se to jmenuje jícnová řeč. A učil jsem se špatně. Když mě paní doktorka na foniatrii učila, tak jsem to lajdal.“ Nevadí mu se k tomu dnes vracet, mluvit o tom? „Rakovina výrazně ovlivnila můj život, ale nebojím se o ní mluvit, nemám důvod ji vytěšňovat. Úspěšnou operaci beru jako druhé narození. Tenhle přístup má tu

přednost, že si mohu ještě dlouho připadat mladý.“

Hodně mu pomáhalo, jak se k problému postavila jeho žena, povoláním textilní výtvarnice a také ilustrátorka Jiřího básní, včetně výboru jeho lyrické poezie s názvem Co oči nevidí, rozděleného do více než tuctu ucelených částí mapujících jeho tvůrčí vývoj. Eva nejenže manželka v nemocnici navštěvovala, ale prozíravě rozvíjela plány o tom, co budou dělat v budoucnu. Čímž ho podprahově ujišťovala v tom, že malér přežije. Bohužel několik let poté zemřela ona sama... Chybí mu? „A jak! Moje žena byla můj nejlepší kamarád, a v noci kamarádka. Rozumět si v posteli, to je snadné, ale

Maminčinu touhu, aby vystudoval cosi praktického a seriózního, ale Jiří přece jen naplnil. Tím, že v Praze absolvoval ČVUT a byl ověnčen titulem inženýra. Pár let se pak touto profesí dokonce i živil: „Asi pěti zájemcům jsem vyprojektoval rodinný domek, ale nebyl jsem žádný architekt, jen inženýrek, který někde okopčil plány, což umí každý průmyslovák. A taky jsem postavil nové středisko pro vodovody a kanalizace v Benešově u Prahy. Víc jsem toho zaplatpánbůh nestihl.“ Mnohem zásadnější je Žáčkův náhled na vlastní tvorbu, kterým v této souvislosti tvrdí: „Na mé poezii musí být vidět, že ji psal inženýr. Je méně kudrnatá a víc pravoúhlá.“

Během vysokoškolských studií se poznal se svojí budoucí ženou, s níž poté strávil čtyřiačtyřicet let společného života. „Evu jsem poprvé potkal roku 1965 v trolejbusu, který jezdil na Strahov ke studentským kolejím. Četla si Světovou literaturu a já jsem si od ní ten skvělý časopis tehdy vypůjčil, takže byl důvod se sejít znova. A když se ukázalo, že miluje poezii, pochlubil jsem se jí svými pokusy. A bylo to.“ Připadal si jako exot, jako výjimka? „Když mi bylo dvacet, bylo normální psát holkám básničky. Komu to připadá málo mužné, tomu připomínám, že středověcí rytíři byli školeni nejen v boji, ale i v psaní básní. Že jsem svou ženu Evu sbalil

Jiří Žáček na besedě v základní škole v pražském Podolí

VÝBĚR ZHUDEBNĚNÝCH TEXTŮ

Blues o spolykaných slovech, Má vlast
Michal Prokop a Framus Five

Voda voděnka
Věra Wajсарová & Minimum

Negalantní kuplet o posledním zvonění
Karel Plíhal

Kapr v kapradí, Páv a doktor Gráf
Jitka Molavcová & spol.

Má málo kuráže
Petra Černocká

Blues pro Janu K.
Jana Koubková

Basta fidli trumpeta, Tulákovy Vánoce, Zima v lese, Blues o noční tramvaji
Slávek Janoušek

rozumět si v tom ostatním, to je kumšt. Zvykám si žít sám. Ta samota je samozřejmě relativní, mám dvě děti a tři vnoučata a hodně přátel.“

Také, a možná především, svou práci. Zní až neuvěřitelně, že jeho knih se – samo sebou nejen poetických, ale včetně pohádek a učebnic – prodalo

přespříliš. Ti, co mají hroší kůži, žádají, aby měl básník kůži jako novorozeně. Básník má mít srdce na dlani, tvrdí ti, co by si rádi hryzli do cizího masa. Vtip je v tom, vážený a milý čtenáři, že to srdce na dlani je tvoje.“ A tato svá trefná slova Jiří Žáček ještě rozvinul: „Básně se píšou, mimo jiné, z vášnivě touhy vzepřít se každé definitivnosti, protože

od chvíle, kdy roku 1984 vyšlo ikonické album Michala Prokopa Kolej Yesterday, na které přispěl zlidovělou baladou Funebráci. Její správný název ovšem zní Blues o spolykaných slovech. Nedávno, v roce 2021, se ti dva ke spolupráci vrátili, protože na Michalově CD Mohlo by to bejt nebe... se objevil Jiřího text Má vlast. Skoro souběžně bylo vydáno al-

mladoboleslavského divadla Tisíc tváří Adiny, vyprávějícím příběh místní rodačky herečky Adiny Mandlové. Divadlem voněl i jiný nápad z roku 2000, o kterém obsáhle referoval 23. května portál iDNES.cz: „Premiéru bude mít v Praze na Letné ojedinělý projekt cirkusového muzikálu Pinokio. K inscenaci složil hudbu Jan Jirásek, dialogy a texty písní

je stát se nesmrtelným: „Chceš vstoupit do dějin? Očisti si boty!“ On si ty správně obul dávno – a přichází v nich k nám nenásilně, ale naléhavě. A s grácií. ☒

Jiří Žáček se synem Jakubem Žáčkem

Jiří Žáček s manželkou Evou

několik milionů výtisků. Když se přesně před půlstoletím, tedy roku 1973, rozhodl žít pouze literaturou, což zároveň rizikem, vyšla mu sbírka s příznačným názvem Napjatá struna. O třicet let později, v roce 2003, vycházejí Hovory s mým horším já; Hovory s mým lepším já, pak třeba Kapesní básně nebo Třetí poločas a řada dalších. Děti si – kromě jeho legendárního slabikáře – oblíbily například Hádanky a luštěniny (2004), Hrůzostrašné pohádky pro malé strašpytlíky (2011) nebo Encyklopedii pro děti 21. století (2015). Na Žáčkově kontě je rovněž jedno drama – Ptákoviny podle Aristofana – vzniklé v přelomovém roce 1989.

Doma je především tam, kde stručně a hravě pojmenuje to, co by jinému

vystačilo na povídku, novelu, možná i na román. „Co jsme?“ ptá se jednou z bezpočtu svých básní. A odpovídá sobě i nám: „Jsme jen dvě mimoběžky, ve chvíli, kdy se přiblíží, jsme ti, co věčně šlapou pěšky, jsme ti, co mlčky přihlíží.“ Lapidárnosti japonského haiku se v mých očích blíží báseň Dveře: „Za dveřmi čeká celý svět, svět ztratí a náleží, svět věčných vart a štací. Dítě se učí odcházet a dospělý se celý život vrací.“ V pravou chvíli však odlehčí, třeba v básničky Tužka: „Záleží hlavně na tuze, jestli text dojmě, nebo raní. Tvrdá nám škrtá iluze, a měkká píše něžná psaní.“

Málokdy dává veřejně najevo, jak do hloubky o poezii přemítá. Pokud se v tomto směru přece jen někdy otevře, má co říct. „Od básníků se žádá

co je definitivní, je mrtvé. Poezie je trvalá vzpoura proti všemu, co život mrazí a ničí. A pořád pro mě zůstává záračnou možností porozumět sám sobě. A skrze sebe světu.“

Nepominutelná je – zvláště v tomto časopisu – Žáčkova textařská dráha. Začala v raném mládí bezmezným obdivem k semaforické poetice a k Jiřímu Suchému, kterého dodnes považuje za svého učitele. Brzy uplyne čtyřicet let

bum písničkáře Slávka Janouška, které je už svým názvem poctou: Učitel Žáčkoví / Žáček učiteli. Najdeme na něm dvaadvacet básnickových textů.

Svým umem ale obdařil i jiné projekty, například roku 2015 desku šansonierky Renaty Drössler s názvem Motýl něhy uletí. Ta obsahuje hned patnáct jeho textů, některé zhudebněně samotnou zpěvačkou, mimochodem alternující toho času ve vydařeném představení

napsal Jiří Žáček. Příběhem dřevěného nosáče, kterého zastupuje téměř dvacet různých loutek, se prolínají výstupy artistů, herců a zvířat přímo v manéži Originálního Cirkusu Berousek.“ Obsazení bylo ambiciózní: „Pinokiovi propůjčila hlas Jiřina Bohdalová a přímo v manéži se vystřídá řada herců – roli principála alternují Ladislav Potměšil, Martin Dejdar, Jan Novotný či David Matásek.“ Z nadějných plánů nakonec sice moc nezbylo, ale později byl alespoň vydán komplet Pinokio, obsahující knížku a nahrávku.

To nemusí trápit básníka, který je už desítky let čten a milován. Jeho čtenářům jsou blízké i Žáčkovy aforismy. „Kdo má místo mozku kalkulačku, ten má místo srdce peněženku,“ zní jeden z nich. Jiným nám Jiří sděluje, jak snadně

Od básníků se žádá přespříliš. Ti, co mají hroší kůži, žádají, aby měl básník kůži jako novorozeně. Básník má mít srdce na dlani, tvrdí ti, co by si rádi hryzli do cizího masa. Vtip je v tom, vážený a milý čtenáři, že to srdce na dlani je tvoje.

Jakub Zitko

„Jazz Dock funguje díky dobrému fanfarónství“

Má nespornou zásluhu na tom, že se pražský Jazz Dock zařadil mezi respektované evropské kluby, kde vystupují i největší jazzové hvězdy. Vedle práce zasvěceného dramaturga ale Jakub Zitko nezanedbává ani profesi muzikantskou a skladatelskou.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA, FOTO: ARCHIV JAKUBA ZITKA

Dramaturgem Jazz Docku ses stal v roce 2009 náhodou. Poté, co se s tebou na Jazz Boatu dal do řeči majitel tehdy rozestavěného klubu Vladimír Lederer. V této profesi ses dokonale našel. Máš recept na úspěšnou dramaturgii?

Nemám vysloveně recept, ale snažím se sledovat světovou jazzovou scénu. S dnešními komunikačními kanály je to docela jednoduché. Sleduji vydavatelství a agentury pořádající turné kapel. Spolupracujeme již roky s renomovanými agenturami z celého světa, jako Music Works International, Saudades Tourneen, International Music Network, Bella Concerts, Good Music Company, Giant Steps, Handshake Booking a mnoha dalšími. Tyto agentury mají neskutečně profesionální přístup a také přehled, co se děje nového. Naše cílá komunikace mi dává poměrně široký pohled na to, kdo jaké album vydává a jaké turné připravuje. Zároveň se poptávám u muzikantů a spousty dalších lidí, co je zaujalo. Z průniku informací mi vyvstane obrázek, co by mohlo dobře zarezonovat

v Jazz Docku, respektive co bude koncertně skvělé a zároveň na to i přijdou lidi. Tyto dva aspekty se dost často nepřekrývají.

Je špičková dramaturgie klubu, kde vystupovaly osobnosti jako Kurt Elling, Bill Frisell, John Scofield, Terence Blanchard či Dave Holland, třeba výsledkem toho, že ses nebál prosadit interprety, které by jiné kluby z „finanční opatrnosti“ nepozvaly?

Od začátku bylo dobré, že Jazz Dock postavil Vladimír Lederer, který jako správný podporovatel umění neváhal a dotoval provoz značnými finančními prostředky. Přestože nás postihly i různé katastrofy, jako velká povodeň v roce 2013 nebo epidemie covidu, Vladimír vše finančně zachránil. Proto klub přežil. Ale trvalo nám léta, než se vše zaběhlo tak, že si klub na sebe v podstatě vydělá. To se daří samozřejmě také díky dotacím Ministerstva kultury ČR, Prahy a MČ Praha 5. To, že jsme si dovolili pořádat i koncerty drahých hudebníků,

kteří normálně hrají spíše větší sály nebo festivaly po Evropě, bylo umožněno hlavně díky dobrému „fanfarónství“ Vladimíra. Když jsem mu předestřel nějaký nápad s tím, že na koncertu můžeme pěkně prodělat, hned mě přerušil: „Jdeme do toho!“ Tak jsme do toho šli, a za těch 14 let u nás hrály opravdu velké hudební hvězdy.

Co považuješ za největší dramaturgický úspěch?

Koncerty těch, které jsi v předchozí otázce vyjmenoval. A k tomu ještě třeba Lizz Wright, Erik Truffaz, The Bad Plus, Joe Lovano, Becca Stevens a další. Ty bývají většinou v rámci našeho cyklu Jazz čtyř kontinentů nebo podzimního festivalu Jazz On 5. Několikrát jsme také vykročili mimo pódium Jazz Docku a uspořádali třeba koncert Johna Scofielda s projektem Überjam v Divadle Archa nebo mojí zamilované kapely Medeski, Martin & Wood v MeetFactory. Což bylo naprosto úžasné, jenom mě mrzelo, že nehráli přímo u nás v klubu, to jsem si tehdy ještě netroufl. Dnes

už bych to klidně udělal přímo v Jazz Docku.

Za naprostý úspěch považuji vznik našeho vlastního big bandu Jazz Dock Orchestra. Inspirací byl známý The Vanguard Jazz Orchestra, rezidenční big band klubu Village Vanguard. Vznik rezidenční kapely je především zásluhou

muzikantů, kteří ji pod záštitou Jazz Docku založili, Andyho Schofielda, Jana Jiruchy, Petra Kalfuse a Daniela Šoltise. Za to jim moc děkuji, Jazz Dock Orchestra považujeme za naši vlajkovou loď!

Máš nějaký velký „dramaturgický sen“?

Asi zmíněné Medeski, Martin & Wood. Nebo třeba Tigrana Hamasyana, který už u nás kdysi hrál, ale od té doby se mi nějak nedaří ho sem dostat. Také bych chtěl Brada Mehldaua a pro Vladimíra Lederera trio basisty Avishai Cohena, to je jeho oblíbený muzikant. Možná někdy i Pata Methenyho, ale to je opravdu spíš z říše snů.

Za naprostý úspěch považuji vznik našeho vlastního big bandu Jazz Dock Orchestra.

V Jazz Docku relativně často pořádáte dvě akce za večer. Prvním důvodem bylo nabídnout méně známým kapelám termíny, nebo důsledné využití kapacity klubu, nebo jste se inspirovali u některých světových klubů, které takto fungují?

Zpočátku to bylo myšleno opravdu spíše pro mladší, méně známé kapely nebo menší sestavy s komornějším zvukem. Ale postupně si dřívější časy diváci oblíbili a my s překvapením zjistili, že ne každý je takový noční pták, aby chodil spát ve tři ráno jako my. Dnes děláme ty dva koncerty spíše jen v pátek a v sobotu a někdy ve čtvrtek. V neděli odpoledne navíc máme tradiční dixie koncerty a přes léto na střeše sobotní akustické koncerty. Ty zase na podzim střídají divadélka pro děti, takže máme neustále o zábavu postaráno. Určitou inspirací asi byla i praxe newyorských jazz clubů, kde se hraje několik setů. Tam je to ale trochu jinak. Jedna kapela hraje třeba tři hodinové sety, na které se vždy kompletně obmění publikum. To si ale u nás nedovedu představit, přece jen Praha nemá tolik jazzmilovných turistů.

Jazz Dock se chvályhodně soustředí i na zdejší nastupující jazzovou generaci.

zpestření u nás zahraje třeba David Koller, Buty nebo Vltava. Vždy to ale musí být dobrá kapela, která umí skvěle hrát a má co říct.

Autor in je časopis OSA, je namísto poptat se na tvoji tvorbu. Která z tvých skladeb je podle přehledů nejhranější?

Ze skladeb, které jsou celé moje, jsou to Nevěsta nebo Tragédie u nás na vsi. A z těch společných s Anetou Langerovou je to Tráva, Svatá Kordula nebo Dívka. U těch jsme většinou spolupracovali jak na hudbě, tak na textu. Samozřejmě jsou tam i skladby pro kapely Muff nebo dřívější NUO, ale ty mají užitéti násobně méně. To je takový „divnojazz“,

Od počátku se snažíme podporovat mladé progresivní kapely. My, když jsme začínali s aktivním koncertováním s kapelami Muff, NUO nebo Vertigo, jsme byli vždy hrozně vděční za tehdejší Jazz Club Železná, který vedl Petr Hrubeš a který poskytoval hojné příležitosti i našemu podivnému způsobu jazzu. Myslím, že je velmi důležité, aby se hudba takto rozvíjela a přinášela i hledání nových cest. Zároveň nezapomínáme ani na starší generaci hudebníků, která se také velmi zasloužila o vývoj naší jazzové scény. Bohužel ale nemůžeme zařazovat do programu zcela neznámé kapely, to by na koncert nikdo nepřišel. Spíše uvedeme kapelu, která již za sebou něco má a prokázala, že to myslí vážně. Tím myslím, že má třeba kvalitní videa na YouTube, webové stránky, fotografie, účast na nějakém festivalu.

V Jazz Docku se nehraje jen jazz, i když občas jsou koncerty jiných žánrů výsledkem pronájmu prostor jiným pořadatelům. Jak rozhoduješ, co ještě do klubu „pustíš“, aby to nepoškodilo pověst útočiště kvalitní muziky?

Tak nějak podle pocitu. Myslím, že hudba ve všech škatulkách může být dobrá i špatná a vše mezi. Od začátku jsme se zaměřovali i na blues, soul a funk, které považuji za sourozence

Koncert Anety Langerové

jazzu, někdy i na world music. Ale asi nejkontroverznější jsou v jazzovém klubu popové a rockové koncerty. Ty ale pořádně opravdu výjimečně. Pro

co se v rádiích úplně nehraje. I když je fakt, že jeden čas se moje skladba Plastic People držela docela dlouho v hitparádě Radia 1.

Jakub Zitko a Aneta Langerová při společné tvorbě

A na jaké svoje kompozice jsi nejvíce hrdý?

Těžko říct, mám je rád všechny, to je stejné jako s dětmi. Ale pokud bych měl některé jmenovat, tak z písniček je to asi zmíněná Tragédie u nás na vsi. Dále jsou to spíše orchestrální věci pro NUO, například Underpop či Kolonáda Eger. Nebo muffácké věci Work Song 2147, Zappelig, Arabica Roll...

Jsi dlouholetým členem kapely Anety Langerové, také se autorsky podílíš na jejím repertoáru. Jak probíhá spolupráce? Doaranžuješ nebo skutečně sedíte nad partiturou?

Máme čas od času s Anet společná soustředění, kam každý přiveze svoje nápady. Někdy je to téměř hotová písnička,

jindy jen sloka, popěvek, kus textu. Potom to několik dnů hrajeme, nahráváme do počítače a společně přemýšlíme nad celkovým vyzněním. Následně na tom každý dělá sám doma, po čase se zase sejdeme a posuneme nápad dál. Myslím, že si v tom velmi rozumíme, nakonec se vždy shodneme na výsledku. Samozřejmě také spousta písniček spadne pod stůl, ale to je asi normální. Pokud se jedná o aranžmá pro orchestr, ta většinou udělám já, ale potom je intenzivně konzultujeme a Anet mi k tomu říká poznámky, které zapracovávám do partitury.

Když sečtete role dramaturga a sidemana populární zpěvačky, máš práce nad hlavu. Zbývá ti čas na jazz? Když jsme se bavili naposledy před covidem, mluvil

jsi o nápadu natočit vlastní album, „rozsáhlejší skladby se třemi dechy, smyčci a zpěvem“.

Mým dlouhodobým přáním je udělat vlastní desku a po svém, která by tak trochu navazovala na moji kapelu NUO, ale reflektovala by i moji pozdější zkušenost s písněmi. Chtěl bych to vše propojit. Zpívané písně s mými texty, které by se organicky propojovaly s poměrně složitou texturou dechové sekce, kláves, kytary a dvou bicích. Je docela těžké vymyslet, aby fungovaly obě složky dohromady, ale už se mi to rýsuje. Chtěl bych desku vydat příští rok.

Vytvořil jsi orchestrální aranžmá pro Davida Kollera a Katarzii, komorní aranžmá dechů pro Janu Kirschner. Nemáš ambice provést vlastní kompozici s ještě větším, třeba klasickým ansámblem?

Práci s orchestrem jsem si vyzkoušel poměrně často a myslím, že se dařilo. Napsal jsem i dvě nebo tři samostatné skladby, které jsme používali na koncertech s Anetou jako intermezza či ouverturu ke koncertu. Baví mě to a možná se někdy dostanu i k tomu, abych napsal i něco dalšího samostatně, ale prioritou zůstává zmíněné album s přibližně desetičlennou sestavou. To mi přijde tak akorát, abych jako autor mohl psát prokomponované pasáže a zároveň se mohla odehrávat i volná improvizace.

Od počátku se snažíme podporovat mladé progresivní kapely.

Co dělá kapela Muff?

S Muffem stále hráváme, i když ne příliš často, jelikož všichni členové mají spoustu práce. Zrovna nedávno jsme se bavili o tom, že by bylo dobré vydat další album, protože se nám už nastrojily nové skladby. Tipoval bych, že někdy po Novém roce pojedeme na soustředění a budeme tvořit. To bývá velká legrace. ☒

Moje cesta k natáčení pořadu Linka

Já jsem nikdy neplánoval mít vlastní televizní pořad, a už vůbec ne o hudbě. Ale jak už to v životě někdy je, přesně to se stalo, a pořad nesoucí mé příjmení bylo možné vidat pět let na ČT art.

TEXT: RUDY LINKA, FOTO: ARCHIV RUDYHO LINKY

Začalo to úplně nevině po jednom vystoupení mého tria. Byl to náš poslední koncert na 6týdenním turné po Evropě a já jsem byl v dobré náladě a mluvil jsem k posluchačům trochu více než obvykle. Koncert byl ve Španělském sále Pražského hradu a mezi diváky byl i jeden z dramaturgů ČT a položil mi otázku, zda bych nechtěl být moderátorem

Rudy Linka s Václavem Neckářem a svou ženou Annou Linka

vlastní talkshow. Já jsem od svého příchodu do USA v roce 1985 miloval Tonight Show Johnnyho Carsona, která šla v televizi každý večer od 23.30, už ani nemluvě o Late Show Davea Lettermana, která šla hned potom. Na Late Show se dívali všichni studenti Berklee a taky k tomu byl dobrý důvod. Dave byl neskutečně osobitý a jeho show doprovázela kapela Paula Shaffera, kde byli ti nejlepší studio hráči New Yorku a k nim si často přišel zahrát i altsaxofonista Dave Sanborn. Tyhle talkshow měly tak přirozenou atmosféru, až by si jeden mohl lehce myslet, že na tom nic není. Pochopitelně pravý opak je pravdou a já měl jen to štěstí, že mě Česká televize nechala najít si můj vlastní přístup a variaci na dané téma. Po mnoha schůzkách a dvou pilotních programech, které, doufám, už jsou smazané a nikdy je nikdo nevidí, jsme nakonec došli k závěru, že by to měl být pořad o hudbě, nejen klasická talkshow. Co jsem se já chtěl pokusit pořadem ukázat, bylo, že my všichni hudebníci to děláme s naprostým nadšením

Rudy Linka a Ondřej Soukup

a láskou, že my všichni jsme začali dělat hudbu, protože nás nějaká skladba tak nadchla, že nebylo jiného východiska. A že to je úplně stejné u všech žánrů, ať je to pop, jazz, rock, folk, či klasika. Že dělat hudbu „komerční“ je stejně těžké jako hudbu „nekomerční“ a že škatulkování dnes nemá velký význam. Moc mi záleželo na tom, aby se všichni, a to včetně mě, cítili co možná nejvíc uvolněně, a tak jsme se rozhodli točit pořad u nás na chalupě nedaleko Prachatic. Mám zde stovky LP a CD, mnoho kytar a aparatur, klavír a plný sklep vína. Chalupa byla už skoro opravená a zahrada založená a celé to bylo usazené v nádherné přírodě. K natáčení jsme používali kamery Panasonic GH5S, které vypadají jako obyčejné fotoaparáty, ale zdání klame, jsou to v podstatě profesionální videokamery, a i to určitě přispělo k celkové přirozené a nenucené atmosféře pořadu. Našimi hosty byli ti nejznámější hudebníci u nás, jako David Koller, Marie Rottrová, Jiří Stivín, Adam Plachetka, ale i ze zahraničí, jako Pat Metheny, John Scofield, Bill

Rudy Linka s Lucií Bílou

Rudy Linka a Mike Stern

Frisell a mnoho dalších. A musím přiznat, že úplně všichni do jednoho byli skvělí společníci a hosté. Já si nesmírně vážím toho, že k nám přijeli, protože jsou to dvě hodiny autem z Prahy. Co mě úplně nadchlo, je, že k nám přijeli i pánové Jiří Suchý, Ivan Mládek, Václav Neckář a Ralph Towner. Všichni toho tolik dokázali a jsou a budou inspirací mnoha generací, a přesto přijali mé pozvání, a navíc byli tak úžasně skromní. My jsme si celý den v podstatě jen povídali a tři kamery nás přitom točily a pak ve střížně jsme tohle povídání museli vtěsnat do stopáže 26 minut. To bylo něco tak těžkého, že jsem měl

často pocit, že jsme sestříhali jen dlouhou upoutávku na něco, co nikdo nikdy nevidí. Snažil jsem se stopáž prodloužit, ale to se mi nikdy nepovedlo.

Jak jsme doprovázeli hudbu obrazem? Někdy stačil záběr na gramofon a posluchače, jako třeba v případě Bena Cristovaa. Jeho celé tělo a bytí přímo vyzářejí rytmus, ale vícekrát jsme použili záběry z naší zahrady, která se pořád mění a je plná vlastního života, a skoro vždycky jsme měli záběry, jak moje žena Anna připravuje oběd. Skvělá hudba, jídlo, příroda a společnost. Možná právě z těchto částí se skládá dobrý život. Ale spoť ten můj a doufám, že i váš. ☒

Vanua2

„Děláme hudbu, která v Čechách není obvyklá“

Cesta k přijetí skupiny Vanua2 by měla být zcela tradiční. Poslech její hudby. Jakmile se k němu hudební fanoušek dostane, otevírá se velká šance, že si tvorbu formace, jejímž domovem je Nymburk, oblíbí. V letošním roce k tomu má hned celé debutové album *Two of Us*. Pop, který má trochu zvláštní náboj, je dílem skvělých hudebníků. Zpěvákem kapely je Yannick Tevi, muž, který k nám přišel z tichomořského ostrova Vanuatu a s nímž byl veden rozhovor.

TEXT: JAROSLAV ŠPULÁK (Právo), FOTO: ARCHIV KAPELY

Yannicku, v názvu vaší kapely jste si pohráli s pojmenováním ostrova, ze kterého pocházíte. Jak se ten název rodil?

Poté, co jsme sestavili kapelu, jsme potřebovali nějaký dobrý název. Jak to obvyčejně bývá, padala spousta nápadů. Nakonec jsme se ale usnesli na té drobné slovní hříčce Vanua2. Tento název má totiž na rozdíl od jiných i tu výhodu, že je unikátní. Když si ho zadáte do internetového vyhledávání, najde vám to jako první právě naši kapelu.

Navíc má dva významy. Zaprvé je to odkaz na mou domovinu a zadruhé se dá Vanua v mé řeči volně přeložit jako země, což by potom znamenalo kapelu složenou z muzikantů ze dvou zemí.

Kde přesně leží ostrov Vanuatu?

Má země leží v Oceánii, poblíž například Nové Kaledonie a Fidži. V podstatě

přímo na druhé straně světa. Té oblasti se tady také říká Tichomoří.

Jak jste se u nás, tedy na druhé straně světa, ocitl?

Tahle otázka patří mezi ty nejtradičnější, které v rozhovorech do médií, ale i v rozhovorech soukromých dostávám. Důvodem pro můj příjezd do České republiky, konkrétně do Nymburka, byla žena. Češka. Potkali jsme se na Novém Zélandu a po nějaké době jsme se rozhodli přestěhovat do jejího rodného města.

V Nymburce jsem potom zůstal i po rozchodu s ní, tedy s tou ženou, která mě do České republiky přivedla. Nymburk mám rád, přirostl mi k srdci. Nakonec jsem v něm založil rodinu.

Existuje na Vanuatu nějaká hudební scéna?

Ano, existuje. Ale s ohledem na to, že Vanuatu je poměrně malá země, je, řekl bych, omezenější. Na Vanuatu se například konají pouze čtyři větší hudební festivaly ročně. Muzikantů a kapel je tam přitom spousta. Jsou však součástí větší hudební scény v rámci celé Oceánie.

Pocházím ostatně z hudební rodiny. Můj otec je tam vážený hudební skladatel, další příslušníci mé rodiny se rovněž pohybují na hudební scéně. V rádiu se hraje převážně reggae, i moji příbuzní se mu hodně věnují. Já ale poslouchal popové písničky, chtěl jsem se vyprofilovat jinak.

Dosáhl jste na tamní scéně nějakých úspěchů?

Je to vlastně už více než deset let, co žiji v Čechách. Na Vanuatu jsem žil v období svých hudebních začátků. Účinkoval

jsem v několika kapelách, vydali jsme cédéčko, měli jsme singl v rádiu, ale to bylo všechno.

Jaká hudba je na Vanuatu nejpopulárnější?

Hudba obecně patří k naší kultuře. Máme vlastní lokální tvorbu, které říkáme string band. Velmi populární je samozřejmě reggae, což jsem už zmínil. To jsou v podstatě dva hlavní hudební styly, které na tamních ostrovech uslyšíte.

Stylem reggae je ovlivněna tvorba téměř všech tamních interpretů. I to je v podstatě důvod, proč se ve své tvorbě orientuji trochu jiným směrem. Chtěl bych ukázat, že na světě neexistuje pouze reggae.

Slyšel jsem, že vaše rodina byla spojena s politickými změnami na ostrově.

Ano, to je pravda. Můj strýc, bratr mého otce, se významně zapojil do boje

o nezávislost naší země. A i díky němu a dalším mým příbuzným se naše země stala roku 1980 nezávislou. Jsem na to velmi hrdý. Do té doby bylo Vanuatu pod nadvládou Anglie a Francie.

Zajímá vás dění na ostrově i dnes?

Samozřejmě. Vyjadřuji se k němu i skrz svou tvorbu. Například song *Think Different*, což je duet s Tonyou Graves, má být poselstvím pro mou zemi, respektive pro lidi, kteří si tam volí své nové vládní zástupce. Není nijak politicky vyhraněný, spíše nabádá k zodpovědnosti a uvážlivosti.

Vydali jsme ho před klíčovými volbami a je nazpíván v mém jazyce, který se jmenuje bislama. Bislama je vedle angličtiny a francouzštiny úředním jazykem na Vanuatu. Kromě těchto tří se ale na ostrovech mluví více než stovkou kmenových jazyků.

Vracíte se domů?

Pocházím ostatně z hudební rodiny. Můj otec je tam vážený hudební skladatel, další příslušníci mé rodiny se rovněž pohybují na hudební scéně.

Bohužel jsem tam zatím nebyl ani jednou. Je to pro mě velmi ekonomicky i logisticky náročné. Nicméně měl jsem už v plánu tam letět, ale bohužel mi to překazil covid. Aktuálně však cestu opět plánuji.

Vyrazil byste rád do svého domova se svou kapelou na koncert?

Foto: Ivan Bllemy Krejza

Jedním z hlavních důvodů, proč hudbu dělám, je šířit mezi lidi určité poselství. Tím hlavním je pro mě láska, mír, naděje a humanita.

Rád bych tam jel a přesvědčil tamní muzikanty i fanoušky, že se dá dělat i jiná hudba než reggae. Z organizačního a finančního hlediska je to ale prakticky nereálné. Z pohledu z České republiky je Vanuatu nejvzdálenější konec světa. Přepřavit tam celou skupinu včetně aparatury a nástrojů by bylo strašně nákladné. Jedna letenka na Vanuatu stojí více

než čtyřicet tisíc, a nás by muselo jet nejméně šest. Třeba se nám ale podaří tam prorazit, a promotéři si nás pozvou sami.

Jak jste se vlastně setkal s ostatními členy skupiny Vanua2?

Hned po svém příjezdu do České republiky jsem se seznámil s klávesistou Vítkem Benešem, který byl původním členem kapely Vanua2. S ním jsem založil svůj první projekt. S Vojtou Říhou jsme se jako Nymburáci a muzikanti znali také déle, ale spolupracovat jsme začali až po konci skupiny Blue Effect, ve které hrál. Vojta pak do naší nově vznikající kapely přizval bubeníka Vaška Zimu, také bývalého člena Blue Effectu, a tím bylo jádro naší kapely kompletní.

Souzněli jste hudebně od začátku?

Myslím si, že ano. Všechny nás totiž spojuje láska k dobré muzice a tu jsme chtěli společně vytvářet. Podle mého

názoru se nám daří dělat hudbu, která není v Čechách obvyklá. Snad se dá říci, že je díky tomu pro posluchače rozpoznatelná. Říkáme jí sice pop, ale má v sobě mnoho žánrových přesahů.

Při procesu vzniku písniček stojí ve vaší kapele vedle sebe zástupci dvou kultur. Vnímáte to?

Řekl bych, že je to patrné. Ale i přesto, že pocházíme z odlišných kultur a každý máme trochu jiný hudební vkus, dokážeme si dobře naslouchat a propojovat vše dohromady. Právě to dělá naši muziku jedinečnou.

Stává se nám, že k jedné písni natočíme třeba čtyři dema, a pořád nemáme tu správnou verzi. Píseň musí mít vždy ten správný vibe a náladu. To je asi také ten důvod, proč nám všechno poměrně dlouho trvá.

Letos jste vydali své první album Two of Us. Hudba na něm je odlišná od toho, co jste dělali v prvních letech vaší existence. Jaký je vlastně váš hudební vývoj?

Neřekl bych, že je naše nová hudba až tak odlišná od naší předchozí tvorby. Myslím, že jsme spíš našli směr, kterým se chceme ubírat, a toho jsme se

Foto: Ivan Bllemy Krejza

při tvorbě alba drželi. Je to takové více ucelené, kompaktní.

V předchozí tvorbě se tu a tam objevily například prvky reggae. Někdy to ale přinášelo rozporuplné reakce od posluchačů. Na albu Two of Us s námi navíc spolupracoval šikovný producent Enthic. Zvukově to ohromně posunul a deska tak dostala světový sound.

Má vaše muzika nějaké poselství?

Jedním z hlavních důvodů, proč hudbu dělám, je šířit mezi lidi určité poselství. Tím hlavním je pro mě láska, mír, naděje a humanita.

Co vás v tvorbě inspiruje?

Život. Vše, co se děje mně a okolo mě, je mou inspirací. Nejvíce mě inspirují vztažové záležitosti, ale i běžné denní situace. Najednou se stane, že vidím v nějaké situaci moment, který pak převedu do písně. Myslím si ale, že takhle skládá většina autorů písniček.

Na tuzemské scéně se prosazujete poměrně pomalu, nicméně máte mezinárodní obsazení. Pohráváte si s myšlenkou uspět i v zahraničí?

Ano, to je pravda. Na tuzemské scéně

nám to jde tak trochu pomaleji. Všude, kde hrajeme, máme úspěch a lidem i pořadatelům se to moc líbí. Po vydání alba Two of Us to bylo poprvé, kdy nám nasadila singl Come Together největší česká rozhlasová stanice Český rozhlas Radiožurnál. To pro nás byl velký úspěch.

Do zahraničí bychom jezdili také moc rádi, ale v současné době nemáme žádného promotéra ani bookera, který by se o koncerty a celkovou podporu kapely v zahraničí uměl postarat.

Setkáváte se při svém pobytu v Čechách někdy s protivenstvím, třeba i s rasismem?

Musím říct, že ani ne. Lidé v Čechách mě přijali podle toho, kdo jsem a jak se chovám. Nikdo mě nesoudil podle barvy mé pleti. Vážím si toho a mám radost.

Jaká je podle vás Česká republika?

Je velmi odlišná od země, ve které jsem vyrůstal. Kulturní rozdíly mezi oběma mými zeměmi jsou obrovské. Jsou tu také o dost chladnější zimy a je tu i český jazyk, jenž je pro mě ještě pořád velmi náročný. Ale našel jsem zde svůj druhý domov a mám to tu moc rád. ☑

The Silver Spoons

„Být nováčkem v hudebním průmyslu je peklo“

Natáčeli v USA s renomovaným producentem, hrála je Evropa 2 a OSA je tituloval jako nejúspěšnější mladé skladatele. Rock'n'rolloví The Silver Spoons ale poznali i odvrácenou stranu hudebního života. Více prozradili zpěvák Augustine Dunn a klávesista Dimitrije Maksimovic.

TEXT: PETR ADÁMEK

Máte za sebou hodně dynamické začátky. Jeden ze zlomových okamžiků pro The Silver Spoons přišel v roce 2018, kdy jste bez jakékoliv vydané desky odletěli natáčet do Los Angeles s producentem Dannym Saberem. Jak se to tehdy celé upeklo?

Augustine: V té době jsme řešili, co s kapelou bude dál, jak moc profesionálně to vlastně chceme nebo nechceme dělat. Zapracovali jsme na nových skladbách a jednou z nich byla He's Got My Money Now. Přes našeho kamaráda Johnnyho Anděla se písnička dostala k producentovi Dannymu Saberovi. Skladba se mu líbila a pozval nás do L.A. V tu chvíli jsme si ale uvědomili, že nemáme prostředky, abychom tam odjeli. Udělali jsme crowdfunding, který se na štěstí povedl, takže jsme nakonec mohli odletět. A všechno ostatní je historie.

Mít fanoušky, kteří zaplatí letenky do USA, to chce každá kapela.

Dim: Tehdy jsme byli undergroundová

kapela. Dneska by se něco takového nestalo. Jsme v rádiu, občas se mihneme v televizi, hrajeme koncerty, takže se předpokládá, že máme tunu peněz. Tehdy fanoušci cítili, že jsou taky součástí kapely. Ve smyslu „pojdme to zkusit všichni spolu“.

Jak se vám za oceánem pracovalo?

Augustine: V té době He's Got My Money Now nikdo kromě našeho nejbližšího okolí neslyšel. Že se skladba líbila nám nebo našim mámám, nemuselo vůbec nic znamenat. Hodně jsem se kvůli tomu stresoval. Strávil jsem tam deset dní, během kterých jsme natočili dvě skladby. Celý proces byl hodně dlouhý a vše nám trvalo mnohem déle, než by trvalo dnes. Vybavuju si, jak jsme původně chtěli strávit aspoň pár dní na pláži nebo cestováním. Nic z toho se pochopitelně neuskutečnilo a zpětně si uvědomuju, že jsem si to vůbec neužil.

Jaká to byla zkušenost, nahrávat s člověkem, který spolupracoval

se jmény jako David Bowie, U2, The Rolling Stones, Ozzy Osbourne nebo Korn?

Augustine: Bylo to úplně poprvé, co jsme pracovali s producentem. Vůbec jsme nerozuměli tomu, jak by se měla naše spolupráce odehrávat, netušili jsme, jak komunikovat. Přitom komunikace je u natáčení hudby klíčová věc. Neměli jsme ani žádnou vizi, k čemu se vlastně chceme dobat, bylo složité se pro začátek vůbec od něčeho odrazit. V té době jsme neměli žádný styl, byli jsme prakticky neznámá kapela a tohle měl být náš první výstřel. Hledali jsme se. Zpětně vidím, jak moc naivní jsme byli.

Vážně jste do té doby neměli s producentem žádné zkušenosti? Takže jste vlastně sami sebe hodili do vody...

Augustine: My jsme ani nevěděli, jestli tam nějaká voda je. Prostě jsme někam skočili...

Dim: ... a klidně tam namísto vody mohl být beton.

Foto: Valerie Kulasová

Augustine: Na druhou stranu to byla zkušenost, kterou bychom u nás sbírali třeba několik let. Dost urychlila náš další vývoj.

Evidentně ano, jelikož singl He's Got My Money Now se dostal do hitparády Evropy 2, což je vzhledem k vašemu žánru vcelku překvapivé.

Augustine: Když jsme přijeli zpátky, skladba nejprve nikoho nezajímala. Že se pak chytila na Evropě 2, bylo velké štěstí. Stejně tak, že nám s videoklipem vypomohl herec Richard Genzer. Také jsme našli sponzora, všechno do sebe najednou pěkně zapadlo. Zpětně si ale říkám, jak moc naivní jsme byli, protože pokazit se toho mohlo opravdu dost. Ale možná bylo klíčové, že jsme tomu prostě věřili.

Ve zmíněném videoklipu si stěžujete na fungování hudebního byznysu. Kritizujete například hraní bez honoráře. Předpokládám, že jste vycházeli z vlastní zkušenosti. Byla v té době situace až tak kritická?

Dim: Byla. Mimo koncerty, které si člověk organizoval, se kapelám naší velikosti absolutně neplatilo. Většinou jsme hráli za pizzu v backstagi. Anebo nám to prezentovali jako příležitost pro kapelu. Menší jména jsou také často vystavena situaci, kdy po nich ta větší chtějí peníze, pokud jim chtějí dělat předskokany na turné. Na to my jsme nikdy nepřistoupili, hlavně z principu. Pro začínající skupiny to bývá opravdu těžké.

Augustine: Jasně, ne každá kapela si zaslouží prostor na pódiu, ale ve chvíli,

Deset dní v USA byla zkušenost, kterou bychom u nás sbírali několik let.

kdy dokážeme dostat do klubu třeba dvě stovky lidí, bychom si zasloužili lepší podmínky. Lidi v klubech nebo organizátoři festivalů mladé skupiny často zneužívají, což mi dodneška vadí. Ve chvíli, kdy skupina přináší hodnotu, si zaslouží být oceněna.

Dim: Mladý umělec je na trhu vždycky ve slabé pozici. Nositelem moci je kupující. Je zkrátka víc kapel, než je pozic na placený koncert.

Augustine: Ale není to jen o koncertech. Producenti ze začínajících umělců často tahají peníze, ačkoliv sami dobře vědí, že možnosti, které jim nabízejí, jsou pro ně naprosto zbytečné, že

kapely nemají šanci je nijak zúročit. Je to neetické. Být nováčkem v hudebním průmyslu je peklo.

Dim: I my se stále považujeme v některých ohledech za nováčky, ačkoliv za sebou už něco máme. A podle mě by také měl konečně přijít zásadní tlak ze strany

hráli například v Maďarsku. Jak z hlediska jednání promotérů a servisu celkově vidíte stav v zahraničí a u nás? Co jsem měl možnost slyšet od několika kapel, tak v zahraničí je servis na mnohem vyšší úrovni než u nás.

Augustine: Ambice je dělat dobrou hudbu, která bude poslouchatelná pro lidi, co nás chtějí poslouchat. Ale tím, že zpíváme v angličtině, máme snahu uspět spíš v zahraničí.

Dim: Mám třeba pocit, že u nás lidi moc nerozumí textům, nebo je možná jenom nevnímají. Což je velká součást toho, co tou hudbou chceme vyjádřit. Třeba zmíněný singl He's Got My Money Now je i o autorských právech, a nikdy za mnou nepřišel člověk z oboru, který by se o tom chtěl pobavit. Děláme rozhovor pro magazín OSA, pro hudební autory, což je třeba zcela ideální místo na toto téma.

Augustine: Mnoho kapel totiž tomu systému nerozumí a neví, co vůbec autorská práva jsou a jaká práva vůči svým písničkářům mají. A dokonce to někdy nevědí ani kapely, které jsou na scéně třeba deset let. To mi přijde šílené.

Pocházíte z odlišných prostředí. Augustine, ty ses narodil ve Francii britským rodičům, Dimitrije pochází ze Srbska. Zbytek kapely, tedy Jan Janiček, Štěpán Bína a Jaroslav Janda, jsou Češi. Nedochází u vás někdy ke střetu odlišných temperamentů?

Dim: Rád popisuju energii v kapele jako vztah lidí, co spolu byli na vojně. Naše generace jí tedy nikdy nezažila, ale bude to stejné. Když s někým rok čistíte záchody nebo něco takového, tak se prostě sblížíte. Když zkrátka s někým zažíváte supersilné emoce, úspěchy, hraní na velkých pódiiích pro velké publikum a pak všechnu tu špinavou práci ve smyslu tahání beden ve čtyři ráno nebo spaní po pochybných pokojích, tak se díky tomu snadno sblížíte. Zážitky v kapele jsou nepřenositelné.

Ředitel festivalu Michal Thomes pronesl názor, že české kapely nejsou úspěšné v zahraničí, protože jim chybí odhodlání. Kdo to podle vás dělá dobře?

Augustine: Mikolas Josef je na dobré cestě. Jde na to pomalu a strategicky. Měl skvělý odpich díky Eurovizi.

Dim: Za mě Redzed, který na to jde vlastní cestou, ale dělá to super,

Foto: Jakub Watzek

umělců a asociací vůči digitálním platformám. Reálně není tohle prostředí vůbec dořešené, přerozdělování peněz není zdaleka dobře nastavené. Je to stále velká divočina a my všichni za to neseme zodpovědnost. My jakožto menší hráči nic nezměníme, ale velké kapely by se do tématu měly položit.

Když se vrátíme k podmínkám na tour, předpokládám, že situace pro vaši kapelu se od doby, kterou jste popisovali, změnila. Je to tak? Nehrajete už jen za pizzu do backstage?

Augustine: Naštěstí už se nás to netýká, nestěžujeme si. Promotéři pochopili, že máme na to, někoho na festival přilákat, že máme nějakou hodnotu.

Koncertujete i v zahraničí, začátkem tohoto roku jste

Augustine: Zrovna v tom Maďarsku byli hrozně vstřícní, nic nebyl problém. Celkově bych ale řekl, že je to podobné.

Dim: Vždycky záleží, o jakých konkrétních akcích se bavíme. Kluby fungují systémem, že co si zaplatíš, to máš. Většinu klubových koncertů si ale děláme sami. Je jiný přístup, když si něco organizujeme takto, a jiný, když si nás pozvou. Pravda je, že jsme zažili akce, kde nebyla backstage, jediný prostor byl hned za pódiiem a skoro jsme si ani neměli kam dojít na záchod, ale jednání bylo vždy v pořádku. Pokud jde o festivaly, kam jezdíme, tak tam se o nás starali vždycky dobře. A pak jsou městské akce a ty bývají v pohodě. Luxus to tedy není, ale určitě ani ostuda.

Pobavme se o ambicích. Rozhlížíte se spíš po domácím trhu, nebo se díváte po zahraničí?

Foto: Jakub Watzek

přinejmenším z pohledu digitálu. On a kluci kolem něj rozumějí tomu, co dělají, a evidentně se jim povedlo trefit zlatou žílu.

Augustine: A pak ta tmavovlasá holka, jak je teď všude. Jo, Pam Rabbit. Mně se líbí, že umí hezky spojovat češtinu a angličtinu.

Nebude náhoda, že mnoho úspěšných umělců má kořeny mimo Česko. Kromě vás dvou a Pam Rabbit například Calin, Viktor Sheen a další. Čím to je?

Augustine: Vychází to z odlišného pohledu na věc. Třeba Mirai – nejúspěšnější český hudebník má kořeny v Japonsku.

Dim: Je jich mnohem víc. Emma Smetana s Jordym, Annabelle, Aiko, Ben Cristovao. Asi je to o originalitě a jinakosti. Každý se vyjadřuje jinak, už to není to české „tralala“, které jsme slyšeli stokrát.

Co je rock'n'roll? Hudba, u které se nedá stát a čumět.

Když vás nazvu rock'n'rollovou kapelou, asi se nebudete hádat. Co pro vás znamená samotný pojem rock'n'roll?

Augustine: Hudba, která stojí na kapele. A nesmí to být příliš čisté.

Dim: Hudba, která tě nutí k tanci. Anebo k jakémukoliv pohybu těla. U rock'n'rollu se nedá stát a čumět.

A definice rockové hvězdy podle vás?

Dim: Asi ti neodpovím na otázku, ale nedávno jsem viděl rozhovor s Joem Walshem z Eagles a ptali se ho, co si myslí o vstupu umělé inteligence do hudby. A on jim řekl: „Já se toho nebojím. Až se AI naučí vyhazovat televizi z okna hotelového pokoje, tak pak se začnu bát.“ ☒

Reddized

Mám to rád sloka, refrén, sloka, refrén, pryč a end

Před sedmi lety začal doma na koleně produkovat rap metal a dnes je nejposlouchanějším českým interpretem v zahraničí, kterého si jen na Spotify pustí přes milion a půl posluchačů měsíčně. Pěťadvacetiletý solitér, který miluje hřbitovy, horory, temné beaty, ostré kytary a zní, jako kdyby se Ozzy dal na rap, si organicky buduje čím dál silnější základnu, která krok za krokem dobývá svět.

TEXT: VERONIKA KOLOUŠKOVÁ, FOTO: ROMAN ČERNÝ

Zdeňku Veselý, byl jsi jako malý kluk veselý?

Byl jsem introvertní dítě. Ve třídě jsem nebyl vůbec hlučný, byl jsem spíš sám doma, poslouchal hudbu a hrál hry. Když jsem pak vstoupil do hudby a musel se naučit být mezi lidma, tak jsem se trochu otrkal. Nezavil jsem se toho úplně, ale sociální interakce mi jdou líp.

Kde se v tobě vzala inklinace k hororům a hřbitovům, která se odráží v tvých písničkách?

Vždy jsem poslouchal tvrdší hudbu a odmala koukal na horory, třeba na Kruh. Jasně že jsem se jich bál, ale nějak mě to přitahovalo. Lidé, kteří píšou horory, se jich podle mého sami taky bojí.

K metalu tě prý už v útlém dětství přivedl táta...

Táta měl širokou zásobu vinylů. Nebyl

vyložený metalák, nejrádší měl The Doors a Led Zeppelin, nebyl na tvrdárny, k tomu jsem se dostal sám. Ale základ mi dal on. Od mých dvanácti mě bral na koncerty Deep Purple, pak na Black Sabbath.

A maminka?

Ta má ráda Zagorku. Ale podporuje mě a chodí na koncerty. Nedávno se mnou v Prostějově tančila na pódiu. Ne že by musela rap metal, ale mé pomalejší věci se jí líbí a poslouchá je i sama v autě. Táta už bohužel nežije. Hudbou jsem se začal živit až krátce po jeho odchodu. Sice si přál, abych byl právník jako on, ale určitě by byl v pohodě s tím, co dělám.

Kdo ti dal hudební základy?

Od první do páté třídy jsem chodil na klavír na zušku. Ve dvanácti jsem začal

hrát na akustickou kytaru – furchovku – a jezdil ke kytaristovi, který mě učil hrát Metallicu a podobné věci, ale byl jsem víceméně samouk. Pak mi táta koupil první elektriku a od té doby jsem jel už jen metalové skladby. Na gymnáziu jsem kolem patnácti hrál na kytaru ve své první kapele Easy Line, která měla repertoár složený z coverů grungeových a devadesátkových skladeb a běžně vystupovala na Hodonínsku. Potom jsme s jinými klukama založili metalový projekt, kde jsme skládali svoje věci. To mě bavilo o dost víc, ale nefungovalo to dlouho. No a pak už jsem začal dělat „to svoje“.

Přitom jsi ale ještě prožil krátkou etapu spojenou se studiem hudební vědy v Brně...

Původně jsem si dal přihlášku na JAMU. Chtěl jsem prostě studovat něco kolem

hudby. Hudební věda ale byla hodně zaměřená na vážnou hudbu, což mě nebavilo, takže jsem tam vydržel asi jen dva semestry. To už jsem se ale hudbou živil, tak bylo snadné s tím skončit.

Kdy se ti do toho metalu přimíchal hip hop?

V určitém období začala z Ameriky přicházet vlna Bonese a dalších underground raperů, což pro mě mělo hodně společného s metalem. Byly to tvrdé věci a měly zvláštní tempa. To byl prvotní důvod, proč jsem se začal věnovat rapu. Rezonovalo to se mnou mnohem víc než rap, který jsem doposud znal. K East Coast hip hopu a starému boom bapu jsem se dostal až později,

když jsem objevil rapery z devadesátek. Vždy jsem si říkal, že ještě nikdy nikdo nespojil Black Sabbath a rap. Od začátku jsem se tedy snažil o spojení stoner doomu, underground (t)rapu a boom bapu a stále se snažím zvuk vyvíjet a dělat ho novější a víc fresh. Čerpám hlavně z metalu, který má pomalejší rytmy a podladěné kytary, z Korn, Sepultury a podobných věcí. Styčné body toho mého metalu a hip hopu jsou rytmy a učitý zvuk.

Jak našel Redzed, jehož jméno vzniklo spojením filmových postav z Vykoupení z věznic Shawshank (Red) a Pulp Fiction (Zed), svůj hlas?

Když rapuju, tak křičím. Občas se mi hlas samozřejmě unaví. Když nahraju celý song, tak pak nemluví. Ale je to o zvyku a tréninku. Když nemám tři měsíce koncert a jdu zpívat, tak mi hlas hned odejde. Ale když jedu šňůru, tak si zvykne a je to v pohodě.

A jak jsi našel svůj výraz a náklonnost ke křehovům?

První písnička v ponurém duchu byla Chillin' in the Graveyard. Sice tam toho moc nezpívám, ale hudebně je to dost podobné tomu, co dělám teď. Tam jsem si definoval, co Redzed bude, o čem bude a kam to bude směřovat.

Ve dvanácti jsem začal hrát na akustickou kytaru – furchovku – a jezdil ke kytaristovi, který mě učil hrát Metallicu a podobné věci, ale byl jsem víceméně samouk.

V tvých textech je dost agrese, která je ale zjevnou nadsázkou. Vnímám to správně?

Ano, ventiluju tím něco, co mě štve. Uvědomil jsem si, že všechny písničky, co mám, jsou v moll, a ne v dur, smutné stupnice. Vyloženě veselý song jsem ještě neudělal. Možná přijde s příštím albem. Ale stejně bude určitě trochu pokroucený...

Na tvé koncerty chodí metaláci i hipopeři, což jsou dva zcela odlišné světy. Jak se snáší dohromady?

Když jedeme tour, kde hraju čistě jen já, je to šedesát procent metlošů. Ale nejsou to takoví ti ortodoxní metloši, co neposlouchají nic jiného. Jsou to mladí lidi, co mají rádi metal, ale i spoustu

ostatních věcí, třeba i elektro a rap. Málokdy na svém koncertě vidím člověka, co jede čistě rap. Poslední dobou si ale začínám všimnout, že na koncerty chodí lidi napříč generacemi. Vidám tam čtyřicátníky a padesátníky, a není jich málo. Asi se to začíná dostávat víc mezi lidi. Ještě tři roky zpátky na mě chodili jen moji vrstevníci.

Před pár týdny jsi poprvé vystoupil na festivalu Brutal Assault, který je zaměřený na extrémní odnože metalové hudby. Jak jsi tam zapadl?

Brutal Assault byl skvělý. Na festivalech je třeba větší, než když jedu vlastní tour, protože lidi, kteří mě neznají, musí strhnout na svou stranu. Ale podle mě to přijali celkem dobře. V hudbě mám hodně drumandbassových věcí, a byl zvláštní pocit hrát po hodně tvrdé kapele. Zůstal jsem tam pak do druhého dne, protože jsem chtěl vidět své švédské oblíbence Meshuggah, kteří byli výborní.

Nejdřív přijde vždycky beat. Udělám si smyčku beatu, do které zkouším rapovat nebo zpívat, a pak to rozvíjím.

Songy vytváříš od začátku až po finální mastering zcela sám. Jak se v průběhu let proměnil tvůj tvůrčí proces?

Je v podstatě stejný, akorát jsem si nakoupil lepší techniku a lepší mikrofon. Dělal jsem to pořád doma. Postavil jsem si v bytě menší homemade studio, mám tam i odizolovanou budku, kterou mi pomáhali dělat kamarádi a kde si můžu řvát, jak chci, aniž by to vadiilo sousedům. Je svrtná z mé postele

a vpolstrovaná akustickou pěnou a molitany. Stojím tam a mám tam tmou. Nemá okýnko ani odvětrávání, takže když nahrávám v létě, strašně se potím.

Dřív sis rapy nahrával na iPhone. S tím je definitivní konec?

Řezník to nazval prasečím zvykem. Už to nedělám, je to zbytečné. Nahrával jsem dokonce na víc iPhonů, které jsem si vždy popůjčoval od lidí kolem. Nahrál jsem se na jeden, pak na druhý a layeroval to, aby byl barevnější zvuk, protože každý iPhone má trochu jiný mikrák. Šílená věc! Pak jsem si jednou koupil Rode mikrofon, a iPhone jsem od té doby už nikdy nepoužil. Myslel jsem si, že tomu dává tu správnou distorzi, kterou potřebuju, ale tu hladce doženu v postprodukci.

Nepřipadáš mi jako úplný technický geek. Je to tak?

Donutilo mě to se v tom zorientovat, ale vyloženě technický typ nejsem. Časem jsem musel přijít na to, jak posouvat zvuk, jaké používat plug-iny, jak masterovat, jak zvučit. To je technická věc, která se dá normálně naučit.

Pokud jde o „postup práce“, nejdřív přijde beat?

Nejdřív přijde vždycky beat. Udělám si smyčku beatu, do které zkouším rapovat nebo zpívat, a pak to rozvíjím.

Tvé songy bývají hodně krátké. Proč nemáš tendenci je víc natáhnout?

Beru to podle toho, jakou hudbu mám rád. Dlouhá intra a outra mi většinou přijdou zbytečná. Prostě to mám rád sloka, refrén, sloka, refrén, pryč a end. Když jsou songy delší, tak beztak opakují jen tohle schéma, jen mají o dvě sloky víc. Ten důvod, proč je ta písnička dobrá, už v těch dvou slokách a refrénech je.

Jaké byly tvé koncertní začátky?

Na začátku jsem dojel na akci a doufal, že tam bude nějaký DJ, který mi to odehraje. Pak jsem měl období, kdy jsem hrál s jedním kamarádem, časem jsem potkal na akci DJe Forgena, ten mi představil Matěje Krále, který mi dodnes

hraje na bicí, k tomu se přidal Richard Rondoš na kytaru a na pódiu mi to „hupuje“ Kryštof Pochylý.

Zmiňovaný hypeman v černé masce je u tebe důležitou součástí show, protože burcuje publikum. Jak k tomu došlo?

Byla to taková náhoda. Kryštof s námi jezdil často zapařit na koncerty. Často skákal na pódiu a po něm a šlo mu to, tak jsme řekli, že mu dáme masku a uděláme z toho džob.

Máš v hlavě vysněnou podobu své show? Pyroefekty, plameny a podobně?

Kdybych měl neomezené finance a lidi, kteří mi s tím zvládnou pomoci, chtěl bych tam šílenosti... že bych se vznášel a tak. Když jdu sám na koncert, neberu tohle jako extrémně důležitou věc, vnímám hlavně zvuk. Ale vím, že tu vizuální stránku živých hraní v budoucnu posuneme. A plameny mám rád. Plameny bych určitě zařídil.

Velkou část tvého okruhu posluchačů tvoří zahraniční fanoušci, takže v poslední době úspěšně rozjíždíš hraní i venku...

První velké zahraniční vystoupení bylo předminulý rok ve Finsku, pak vloni v Los Angeles s Terror Reidem. Na základě toho, že mě poslouchala většina lidí z Evropy, jsme letos udělali European Plague Tour, která začala na začátku roku a zahrnovala Německo, Polsko a další země v okolí Česka a v druhé polovině Londýn, Finsko nebo Paříž.

Nepřipadá ti jako sci-fi, když lidé, kteří žijí tisíce kilometrů daleko, zpívají tvoje texty?

Připadá. Když jsem byl poprvé ve Finsku a headlinoval tam na festivalu pro zhruba čtyři tisíce lidí, tak jsem měl skvělý pocit a říkal si, že má smysl dostat se i ven. Mám z toho radost. Když jsem v Los Angeles předskakoval Terror Reidovi, vůbec jsem nevěděl, jestli mě někdo bude znát. Měl jsem sice společnou písničku s Elioziem, který tam vystupoval taky, ale netušil jsem, jestli budou znát i mé další věci. Nakonec jsem byl

Foto: Kryštof Buršík

příjemně překvapený, že to polovina klubu znala.

Řídíš se při výběru míst, kam vyrazíš koncertovat, čísla ze streamingu?

Mohlo by se zdát, že když máš někde velká čísla nebo malá čísla, bude to úměrné tomu, kolik lidí přijde na koncert, ale není tomu tak. Vyprodali jsme klub tam, kde jsme měli mnohonásobně menší čísla než v místě, které jsme nenaplnili. Není to směrodatné. V některých zemích se chodí na koncerty, v jiných ne. V Rusku, kde mám velkou základnu, jsem ještě nehrál, a tam třeba lidi chodí na kapely, které vůbec neznají.

Kde tě přes Spotify začali poslouchat první lidé v zahraničí?

První zemí, kterou to začalo zajímat víc, bylo právě Rusko a východní země. Potom se to dostalo dál do Evropy a v současné době mě poslouchá čím dál víc lidí v Americe.

O featuringsy ve svých písních žádáš rapery přes Instagram. Přicházejí nabídky i tobě?

Jasně, děje se to. Akorát že já chci vždy rapovat spíš do své hudby a málokdy mi sedne, když mi někdo něco pošle. Nechci to dělat na sílu, takže na nabídku málokdy kývnu.

Párkrát jsi v médiích zmínil, že chystáš velký projekt. Můžeš o něm říct něco bližšího?

Nemůžu, protože se časově posouvá z důvodů, které nemůžeme ovlivnit. Můžu prozradit jen to, že mě kvůli přípravám v blízké době čeká odmlka na čtyři pět měsíců, během kterých nebudu nikde hrát.

V rozhovoru pro časopis Headliner jsi nedávno utrousil, že bys rád rozjel metalovou skupinu...

Jsem tomu otevřený, ale reálně v plánu nic takového není. Žadné metalové hudebníky jsem zatím neobeslal. Ale

jeden z mých posledních singlů SEPPUKU (You'll Be Mine) zní tak, jako by byl hraný metalovou kapelou. Takže může se stát...

Bereš si během živých hraní energii z publika?

Že se ti energie vrací z lidí, není žádný mýtus. Když dlouho nehraju, tak mi to chybí. Během covidového lockdownu jsem už dost strádal, ale na druhou stranu jsem měl víc času dělat novou hudbu, takže mám něco připraveného, a na začátku září bude vycházet větší klip, na začátku října další singl a začátkem příštího roku bych rád vydal nové album.

Bude na něm znatelný nějaký hudební posun?

Momentálně se hodně inspiroju zmiňovanou Meshuggou. Poslední razantní změnou bylo přimíchání elektroniky, drumandbassu, což jsem trochu dělal i dřív, ale moc jsem to neuměl, a chtěl se k tomu vrátit. Netvrdím, že další album

bude elektronické, to vůbec, ale nějaké songy by být mohly.

Nejsi součástí metalové ani hiphopové komunity. Není ti to někdy líto?

Jako solitérovi je mi dobře. Věřím, že jak budou zahraniční turné větší a větší, připojím se k někomu, kdo dělá podobný mišmaš jako já. Vnímám, že nepatřím ani do jedné z těch dvou skupin, ale nemůžu říct, že by mi to vadilo.

Z čeho jako hudební solitér žiješ?

Hlavně ze streamů, Spotify, Apple Music... pasivní příjem. To je má hlavní obživka. Na druhém místě jsou koncerty, pak merchandise. Teoreticky se dá říct, a musím to zaklepat, že když teď dva měsíce nebudu hrát, extrémně strádat nebudu.

A jsme znovu u covidové pauzy. Pomohla ti s čísly týkajícími se streamingu?

Covid mi nahrál do karet, protože lidi byli doma a poslouchali mě. Takže to rostlo samovolně.

S tvou poslechovostí na streamovacích službách bys mohl být stratég a sem tam vypustit song, u kterého je jistota obří poslechovosti...

Takhle nepřemýšlím, abych produkoval něco, co bude mít hodně streamů. Jen když něco natočím, tak předem tuším, kolik jich to bude mít. Kdybych tak přemýšlel, dělal bych jen rap, protože rap jede mnohem víc než metalové nebo rockové balady. Když udělám rapovou věc, má třikrát čtyřikrát víc zhlédnutí než metalová.

Sleduješ svá čísla?

Sleduju, jestli to padá nebo ne, jinak žádné analýzy nemám. Je to ovlivněné algoritmy a tím, jestli se zrovna nějaký track dostane do playlistu, což často bývá i track, který je pět let starý a který už dávno vnímám jako něco, co už nechci nikdy slyšet. Najednou je z toho nejposlouchanější věc, co v danou chvíli mám, a je to asi i dobře, ale potom přijedu na koncert, lidi tu šest let starou věc chtějí slyšet, a já ji hrát nechci, protože

už mě nebetyčně štve. Teď třeba hrozně roste track Deadboy98, který jsem udělal asi v osmnácti a je strašný. Hrozně mi to vadí, ale lidi to bůhvíproč poslouchají.

Používá se tvoje hudba ve filmech, seriálech nebo reklamách?

Nejvíce asi ve videích s driftováním s auty a hojně si moji hudbu dávají MMA fighteři na nástupovky.

Jak moc tě zasahuje fenomén umělé inteligence?

Jeden z mých fanoušků udělal Ozzy Osbourne AI na moji písničku, a znělo to strašidelně. Měl jsem z toho zvláštní pocity. Zní to jako Ozzy v mém songu, ale něco tam nehraje, je v tom něco nelidského. Teď se ještě rozjel AI trend v klípech hudebníků, které poslouchám. Místo vlastního obličej se dají například obličej demona. Vypadá to dobře, ale podle mě se to strašně rychle ohraje a lidi to přestane bavit. Dřív nad tím člověk strávil X hodin, teď to jen označíš hashtagy jako #horor nebo #scary a hotovo. Ztrácí to kouzlo.

Je pro tebe vizuální stránka tvé tvorby důležitá?

Je a snažím se to někam posouvat. Moje nejznámější věc Rave in the Grave má ale paradoxně klip, který vznikl na jeden záběr na iPhone a ještě úplnou náhodou, když jsme se šli jen vyfotit na hřbitov.

Řešíš vůbec image?

Řeším. Mám outfity na show dělané od kluků z Brna, například takový kabát s řetězy. Snažím se, aby to vypadalo dobře. Na stagi jsem spíš do metalu než hip hopu, ale na druhou stranu máme XXL mikiny a volný gatě. Takže je to metal, ale hip hop metal.

Láká tě využít svůj vliv k vyjádření vlastních sociálně-politických postojů, ať už v rámci textů, nebo mimo ně?

Abych byl upřímný, tak moc nemusím, když se hudebníci přehnaně politicky angažují, pokud tedy jejich hudba není na politice založená, jako třeba u Rage Against the Machine. Přijde mi, že to

posluchače příliš ovlivňuje. Podle mě by si lidé měli udělat názor sami.

Narodil ses v Hustopečích, vyrostl ve Starovicích a dnes žiješ v Brně. Nemáš pocit, že kdybys byl součástí pražské scény, byl bys víc v centru dění?

Nemám, protože, jak už jsi sama zmínila, nejsem součástí ani metalové, ani hiphopové komunity. Na koncerty chodím s kamarády, nejsem uplný solitér, ale myslím, že ve finále je jedno, kde žiješ. Tady v Brně mám D.Kopa, který masteruje celou českou scénu. A když potřebuju, za hodku a půl jsem v Praze.

Jaké vášně tě kromě hudby naplňují?

Mám rád filmy, americká auta, videohry, ale v těch si dávám oddychová období. Naposledy jsem hrál Hogwarts Legacy, to mě bavilo, ale nechci pařením ztrácet moc času.

Je ti teprve pětadvacet, ale za pět let můžeš být manžel a táta. Myslíš na to, že by ses teď měl do hudby opřít naplno, protože čas tlačí?

Snažím se veškerý čas dělat něco spojeného s hudbou. Víím, že kdybych to nedělal kontinuálně, nebude to tak dobré. Ale zároveň platí, že čím déle hudbu dělám, tím déle mi trvá, než mě něco napadne, někdy třeba i tři dny. Ze začátku mi ty melodie přicházely automaticky hned.

Míváš tedy tvůrčí bloky?

Ty mám od začátku. Je to na jednu stranu deptající, ale pak po větším bloku pokračuje dojde hit. Jsem ten typ, co sedí a čeká, než z něj něco vypadne. Nesnesu mít nedodělanou věc a odejít za zábavou od rozdělané práce.

Jaké máš cíle pro blízkou budoucnost?

Ještě to není potvrzené, ale chtěli bychom se přifařit k jedné kapele a příští rok s ní odjet americké turné. Uvidíme, jak to dopadne. Co bych chtěl udělat na 90 %, je objet znovu Evropu, ale udělat to ve větším měřítku. ☒

Děkujeme Kytary.cz za poskytnuté zázemí v rámci focení.

RockOpera Praha

Operní scéna je i pro rock obrovským zdrojem inspirace

Klávesista a skladatel Milan Steigerwald a zpěvačka, textařka a libretistka Pavla Forest se před časem rozhodli obdělávat pole v tuzemsku předtím téměř neorané. Totiž vrhnout se na autorské rockové opery. Jejich RockOpera Praha je dnes pojem a hrdá značka. Právem.

TEXT: PETR KORÁL, FOTO: NIKITA DOVZHENKO

Letos je to už 15 let od premiéry vaší první rockové opery Antígona. Myslím divadelní premiéry, ta koncertní byla dokonce už v roce 2006. Jak celé to období hodnotíte?

Milan: Je to už víc než 15 let, měli jsme několik verzí Antígony pro různé sály, ve kterých jsme hráli. Po koncertních verzích v Obecním domě v Praze (2006) a Kongresovém centru (2007) jsme se přesunuli do Divadla v Dlouhé (2008 až 2009) a v prosinci 2009 jsme poprvé hráli Oidipa Tyrana v naší vlastní aréně v Holešovické tržnici. Antigonu jsme zde premiérově uvedli v roce 2010 v novém divadelním nastudování.

Pavla: Vývoj byl prostě mnohem složitější a komplikovanější, Antígona měla spoustu podob, až vykristalizovala v to, co můžete vidět na podzim v naší nové sezoně. Ale je to stále jedna z našich nejoblíbenějších oper, skoro až punkově přímá srdcovka.

Máte na kontě už 14 oper, což je téměř neuvěřitelné. Která z nich vám dala nejvíce zabrat?

Milan: Všechny jsou při svém vzniku tak náročné, že mám někdy dojem, že to nepřežijeme. Možná nejtěžší byl vznik symfonicko-rockové opery Bardo Thödol. Symfoňák zabral jednu třetinu sálu,

Všechny jsou při svém vzniku tak náročné, že mám někdy dojem, že to nepřežijeme. Možná nejtěžší byl vznik symfonicko-rockové opery Bardo Thödol.

k tomu se hrálo na sitár, tabla, šakuhači, tibetské mísy. Bylo tam mnoho desítek účinkujících, artistů, speciální efekty včetně tibetských lámů a velice náročné scény fyzického divadla. Vystřídalo

se několik představitelů hlavní role. Vedle Viktora Dyka to byl Matěj Kohout, a dokonce i já jsem chvíli hrál hlavní postavu. Byly tam také náročné multimedialní efekty, obří loutky a spousta různých vychytávek.

Pavla: Výhoda toho, že všechno děláme ve vlastní produkci, je právě i to, že

můžeme podobu díla proměňovat podle potřeby. V posledním tvaru Barda přibyla postava Průvodce v podání Kamila Střihavky.

Všechny ty opery jsou pomyslné vaše děti, a asi těžko budete nějakou výrazně preferovat před jinou. Máte přesto k některé přece jen silnější vztah?

Milan: Já mám rozhodně asi nejsilnější vztah k Bardu, tohle téma jsem si dělal vysloveně pro sebe, stejně jako Proces na Kafkovo téma. To jsou moje ikonické opery. Pak asi i Maria Madona, chtěl jsem tím asi řešit něco sám v sobě. Tibetská kniha mrtvých – Bardo – mě fascinovala už jako samizdat. A zpracovat Franze Kafku, oblíct rockery do „úřednického absurdistánu“ nebo zpracovat pašije mě už v době undergroundu, v mém pubertálním období, eminentně zajímalo. Tam jsem si plnil své sny.

Pavla: I mně některé opery daly mnohem víc, než jsem od nich čekala. Třeba zrovna Kafka je tak silná inspirace, že bych mohla z jedné stránky jeho knihy napsat celou operu. Je tam obrovská vrstevnatost myšlenek, obrovská hloubka ponoru do problému... Zase třeba Anna Karenina s celým svým manželským a mileneckým trojúhelníkem je postava, se kterou se i dnešní člověk sil-

ně ztotožňuje. Texty písní jsou hluboce osobní, pořád nadčasově aktuální. Lidé se asi nemění.

Léta jste žádné představení z programu nestahovali, naopak téměř každý rok přibývalo nějaké nové. Letos však první derniéra

proběhla, týkala se 7 proti Thébám. Jsou ale správné moje informace, že toto představení se v jiné podobě a pod jiným názvem vrátí zpátky na scénu?

Milan: 7 proti Thébám vzniklo v době, kdy jsme tvořili se studenty konzervatoře, a od té doby jsme se značně posunuli, soubor uzrál. I název je pro součas-

Výhoda toho, že všechno děláme ve vlastní produkci, je právě i to, že můžeme podobu díla proměňovat podle potřeby. V posledním tvaru Barda přibyla postava Průvodce v podání Kamila Střihavky.

ného diváka trochu nejasný, chtěli jsme vše lehce „upgradovat“.

Pavla: Téma boje o moc, které je v dnešní době zase tak aktuální, chceme trochu víc vyzdvihnout a přiblížit současnosti. Vše ve výpravě, kostýmech i zpracování posuneme do steampunkové skoro přítomnosti a díky pohledu režiséra Igora

Křištofa trochu zpřehledníme dějovou linii. Myslím, že by to mohlo být dobré oživení. Remake metalové opery 7 proti Thébám ponese název Boj o trůn.

Na podzim chystáme také derniéru Procesu, protože za ta léta se změnilo obsazení takovým způsobem, že musíme některé věci přerežírovat a znovu nazkoušet. Bude to příležitost podívat se znovu pořádně na strukturu díla, obsadit mladé zpěváky, artistry a dát všemu ještě větší švih. Každopádně 29. listopadu 2023 budou mít diváci poslední příležitost vidět tohle představení v jeho původní podobě.

Kromě toho ale na konec roku připravujete další premiéru...

Pavla: Každý rok děláme na silvestra již tradičně koncertní premiéry, tenhle konec roku nebude jiný. Téma si zatím necháváme pro sebe, probíhají intenzivní konzultace nad scénářem, zasedá autorský tým společně s hvězdou RockOpery Kamilem Střihavkou. Ten má velké zkušenosti v oblasti hudebního divadla a je naší velkou posilou.

Čím vás žánr rockové opery stále tak přitahuje? A jak se vyhnout po tolika letech podobné práce nějaké tvůrčí stagnaci či vyhoření?

Milan: Při každé premiéře máme pocit, že je ta práce tak náročná, že to snad

proto více soustředíme na živé nahrávky a záznamy představení.

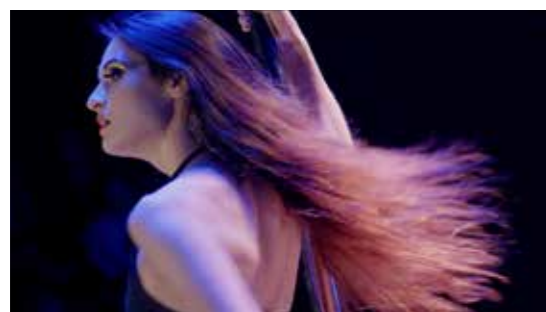
Jak moc se proměňuje nebo rozrůstá autorský a interpretační tým RockOpery Praha? Mimochodem, jakým způsobem

a hereckého týmu opravdu trénujeme a prověřujeme v naší Rockové akademii, díky které se nám daří dokonale sladit a vypracovat mnohé scénické choreografie, pěvecké výkony a hlavně doplňovat tým o dosud neobjevené talenty, kterých je v českých rockových

Vedle abstraktní hudby, rockových nářezů i atmosféry můžeme zapojit příběh, ztotožnit divákovu či posluchačovu mysl s naším sdělením. Takhle synergie uměleckých žánrů, stylů a výrazových možností se nikdy neomrzí. Vše pro nás vychází z koncepčních alb, rockových oper klasického i progresivního rocku. My vše dále obohatili o expresivitu nejen rockových, ale i operních hlasů.

životu. Jak vypadá současná situace, co od vás mohou fanoušci čekat? Dojde i na nové album?

Pavla: King Size je kapela, která nikdy zcela nezmizela, jen jsme se obklopili spoustou spoluhráčů, zpěváků, technickým a muzikantským zázemím a pro-

Na podzim chystáme také derniéru Procesu, protože za ta léta se změnilo obsazení takovým způsobem, že musíme některé věci přerežírovat a znovu nazkoušet.

emoce, rozum i srdce, má v sobě velkou sílu. Vedle abstraktní hudby, rockových nářezů i atmosféry můžeme zapojit příběh, ztotožnit divákovu či posluchačovu mysl s naším sdělením. Takhle synergie uměleckých žánrů, stylů a výrazových možností se nikdy neomrzí. Vše pro nás vychází z koncepčních alb, rockových oper klasického i progresivního rocku. My vše dále obohatili o expresivitu nejen rockových, ale i operních hlasů. Navíc klasická operní scéna je ohromným zdrojem inspirace, studnicí, která zatím rozhodně nevyschla. Je nám tak k dispozici obrovský tvůrčí potenciál, v rockové muzice zatím moc nevyužitý. Pro nás je to velmi obohacující, baví nás to.

Některá z vašich děl mají i svoji studiovou podobu na CD, existují také záznamy představení

na DVD. Budete v této ediční činnosti pokračovat?

Pavla: Ano, budeme. Také doufáme, že konečně dotáhneme i distribuci prostřednictvím platformy Dramox. K vydání i distribuci na DVD máme připraven záznam opery Frankenstein ve spolupráci s OSA.

Studiové záznamy oper Antígona, Oidipus, 7 proti Thébám, Faust a Anna Karenina jsme vydali na CD a distribuujeme je prostřednictvím Supraphonline, Spotify a dalších platforem a také v našem e-shopu. Partnerem při vydávání je nám i OSA, za což moc děkujeme.

Nahrávání je hodně časově náročné, každá z oper má přes 22 tracků a vydáváme je na 2CD s bohatým obrazovým bookletem. Tak uvidíme, kdy se nám zase podaří některou studiovou nahrávku dokončit... Momentálně se

hledáte případné nové zpěváky a zpěvačky? Předpokládám, že na to má vliv i vaše pedagogická činnost v RockOpeře...

Milan: Máme stabilní tvůrčí tým. Skvělou režisérku a choreografku Irlinu Andreevu, která je ikonou evropského fyzického divadla, kolem ní se soustřeďuje spousta zajímavých osobností z alternativní divadelní scény. Také spolupracujeme se zajímavými lidmi z oblasti akrobacie nebo kaskadérství, a díky tomu se k nám připojil i už zmiňovaný filmový producent, kaskadér a režisér Igor Krištof, který by měl obohatit náš tým spoluprací na premiéře představení Boj o trůn. Mělo by být postavené právě i na skvělých kaskadérských výkonech.

Pavla: Nové členy našeho pěveckého

vodách velké množství. Vedle prověřených rockových bardů, jako jsou Kamil Střihavka, Honza Toužimský, Žantí, Viktor Dyk, Helena Kubelková či Jiří Zonyga, se tak objevují mladí a noví adepti – např. Honza Tláškal, Martin Sluka, Veronika Martincová, Magdaléna Tempírová a další.

Naše hvězdy zúročují své zkušenosti a znalosti i jako pedagogové a lektori v Rockové akademii, což je obrovská devíza, kterou nastupující generace umělců může využívat ke svému profesnímu růstu.

Oba dva jste léta byli ústředními postavami rockové skupiny King Size. Ta se po vzniku RockOpery Praha odmlčela, ale před časem se konečně probudila k novému

pojili jsme naše schopnosti i písně tak, aby vznikly i opery založené na repertoáru King Size – což je případ rockové opery Romeo a Julie. V současné době je možné poslechnout si nahrávky King Size i na platformách pod hlavičkou RockOpery (Spotify, Supraphonline), a když nám to časové vytížení v divadle dovolí, chystá se koncertní program kapely King Size. S ním zatím jen občas vyrážíme do rockových klubů, ale já doufám, že to bude stále častěji. Sledujte nás a určitě se o tom včas dozvíte. (smích) Připravuju i nový repertoár pro King Size, který je textově a obsahově inspirován našimi životy a možná je tak trochu i jistým druhem retrospektivy, ale hlavně bude pohledem dopředu. Pořád jsou tam neobjevené obzory, které nás lákají... ☒

Lubomír Houdek na koncertu k 65. narozeninám Vladimíra Mertvy, 2011

Vydávám hudbu lidí, kterých si hluboce vážím

LUBOMÍR HOUDEK v nakladatelství GALÉN zpřístupnil stovky archivních záznamů písní z dob totality, které tehdejší režim nepustil na desky. Vedle mapování bílých míst v hudbě 70. a 80. let se věnuje i aktuální tvorbě písničkářů či jazzmanů.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA, FOTO: PETR ŠOLAR

Koncertní nahrávky svých oblíbených písničkářů jsi začal pořizovat už za (ne)normalizace. Bylo to tak?

Bylo, ale nejdříve jsem samozřejmě objevoval hudbu z gramofonových desek a magnetofonových pásků. Měl jsem dva starší bratrance, kteří mě zásobovali hudbou a knížkami, ke kterým bych se jistě také dostal, ale později. Objevili mi třeba rané nahrávky Greenhorns, takže jsem znal nejlepší „kovbojskou“ muziku, jaká u nás tehdy byla k máni. Honza Vyčítal a Marko „Rychlý šíp“ Čermák! Já odjakživa sledoval nejdřív text, sdělení, a na těch půjčených páscích bylo ještě něco jiného, pro mě strašně důležitého. Kolem roku 1976, kdy v Praze pomalu končila zlatá léta Šafránu, já na páscích objevoval jejich písně. K tomu Marsyas, Čundrgrund, později Blues Session a podobně. Začal jsem vyhledávat koncerty v Plzni, kde jsme bydleli, a některé natáčet. Dotáhl jsem kotoučový magnetofon a se souhlasem muzikantů nahrával. Většinou řekli: „Dej flašku a toč.“ Takhle jsem se skamarádil třeba s Petrem Kalandrou. Nahrávky jsem mu vždy den dva po vystoupení dovezl do Vokovic, on mě nadšeně přivítal a pohostil, i když už si v rozjařené náladě nepamatoval, jaký že ten koncert byl... Podobně jsem se seznámil s Vladimíry Mertou a Mišíkem, Honzou Burianem, Jiřím Dědečkem a s dalšími lidmi, jejichž hudbu dodnes poslouchám.

Máš z dob pořizování záznamů režimem nechtěných písničkářů nějaké dobrodružné historky?

Nepředstavuj si nic akčního, žádný odboj, většinou jen velké nervy, zda se to vůbec povede. Navíc někdy nebylo jasné, v jaké náladě Mistr dorazí. Často natáčení odmítl, párkrát nastala hezká situace po vystoupení, kdy řekl: „Dneska se mi to povedlo, nahrals to?“ No nenahrál.

Umělec automaticky počítal s jistým typickým charakterem, a setkal se „bohužel“ se slušným člověkem.

(smích) Bývaly občas problémy se zvukaři, nechtěli „dát signál“ z pultu. Hezké historky se mi vybavují z plzeňského klubu Oko. Stalo se například, že jsme natočili koncert a u východu nám zabavili pásek. My už ale byli sehraní, kdo nesl magnetofon, měl u sebe čistý pásek. Ten nahraný už někdo dávno pronesl ven.

Vznikaly z tvých nahrávek za totality samizdaty a začal jsi už tehdy zprostředkovávat posluchačům hudbu, kterou by komunistická cenzura na desky nepustila?

To ani ne. V té době jsem se zabýval spíše literaturou, opisoval jsem a xerozoval knihy, které se mi líbily. Existoval ale okruh známých, se kterými jsme si nahrávky vyměňovali. Hlavně později, v 80. letech, díky snadněji kopírovatelným kazetám jsme možná drobet zalepili díru na trhu. Malé série. První kazetu dostal vždy umělec, a když neměl námitky, udělali

S Jiřím Suchým při natáčení audioknihy Klaun si povídá s Bohem, 2018

jsme třeba 20 kopií, které jsme vyslali mezi přátele. Jak se nahrávka šířila dál, to už jsme nesledovali. Spíš jsme sami sebe dovzdělávali, měli jsme radost, že můžeme poslouchat to, co se nám doopravdy líbí.

Skočme do dob po pádu totality. Kdy tě napadlo, že bys vzácné archivní živé nahrávky mohli začít profesionálně vydávat?

V roce 1993 jsme založili nakladatelství Galén, které se tehdy věnovalo výhradně odborné literatuře. Ale stále jsem byl v kontaktu s lidmi, jejichž písničky mi udělaly 70. a 80. léta krásnější. S některými jsem se postupně i spřátelil. A vadilo mi, že vlastně nic moc nevydávají, i když by měli co. Nakonec jsem jim nabídl svoje služby a vydavatelské zkušenosti. Jako první jsme v roce 2005 v Galénu vydali knížku fejetonů a sloupků Jirky Dědečka Bát se a krást. Vzápětí jsem se domluvil s Vladimírem Mertou, že připravíme reedici jeho legendární desky Ballades de Prague, vydané v roce 1969 ve Francii na vinylu. Zprvu jsem vůbec netušil, že se to tak rozjede, jen jsem chtěl, aby konkrétní tituly byly dostupné. Postupně se ale začaly nabalovat další nápady, a dnes už hudební alba nebo knižní tituly související s muzikou tvoří podstatnou část produkce nakladatelství. Jsem moc rád, že mohu vydávat muziku lidí, kterých si hluboce vážím.

Využil jsi archiv tebou samotným pořízených nahrávek?

Velice málo. Šlo mi samozřejmě o to, aby vydané snímky byly co nejkvalitnější, a často se podařilo najít nahrávky po technické nebo interpretační stránce zdařilejší. Když jsme například chystali šestalbum mapující společná hraní dua Burian–Dědeček, měli jsme k dispozici záznamy možná 30 kompletních koncertů, z nichž jsme vybírali to nejlepší. I když byl mezi nimi jeden, který jsem točil, našli jsme lepší záznam a dali mu přednost. Z mého archivu se v tomto případě využilo jen několik písní z chmelnických Večírků rozpadlých dvojic.

Sehnat použitelné záznamy z „dob temna“ určitě není jednoduché.

Samotný interpret toho většinou moc nemá, ale za těch pár let se utvořil okruh „šilenců“, kteří staré koncertní nahrávky sbírají a milují. Nadšenci nás pak třeba navedou i na zvukaře příslušného vystoupení a jeho zdrojovou nahrávku. Nebo se vybere nejkvalitnější z kopií na páscích. Někdy jde o napínavé pátrání, ale seznámil jsem se díky němu s řadou krajových sběratelů v různých částech republiky. I když se jejich nahrávky nakonec třeba z technických důvodů nepoužijí, už to přátelské spikleneckví považuji za velmi cenné.

Existují, samozřejmě zjednodušuji, dva základní typy sběratelů. Lidé, kteří

záznam pořídili a rádi ho sdílejí. A pak takoví, kteří se domnívají, že vlastní nějaký děsně cenný majetek. Mnohdy ani nechťejí ukázat, co vlastně mají, a tak nevím, jestli nahrávka opravdu stojí za vydání. Dnes už se jim snažím jenom vysvětlit, že bez souhlasu interpreta jako kdyby nic neměli.

Objevil jsi takhle nějaký zlatý důl či Tutanchamonovu hrobku neoficiálních nahrávek z éry (ne)normalizace?

O několika málo vím. Ale že bych úplně užasl, to se říct nedá. Stalo se mi to vlastně jen jednou, když jsem se seznámil s Pavlem Dudkem, který spolu s Karlem Šafránkem točil Mertovy takzvané Podkrovní pásky. Kolovaly samozřejmě kopie, ale díky Pavlovi se podařilo objevit originální magnetofonové pásy.

Jak došlo k tomu, že jsi k hudební archeologii přidal i vydávání nových desek?

Poprvé se mi to podařilo s Vlastou Třešňákem. Chystal pro nás s Ondřejem Bezrem knižní rozhovor a já navrhl, že by stálo za to vydat pořádnou reedici Zeměměřiče. Vlasta promptně odmítl, naštěstí Martin Rychta, který mu tehdy dělal kapelníka, povídá: „My teďka budeme točit novou desku, tak když vydáš

Lubomír Houdek s Vlastou Třešňákem a Vladimírem Mertou při focení obalu alba Podkrovní pásky, 2015

i tu, možná...“ Já zajásal, vůbec mě nenapadlo, že by Vlastimil byl ochoten točit něco nového. Takhle vyšlo album Němý suflér (2010) a zároveň s ním na 2CD rozšířená verze Zeměměřiče.

Po téhle zkušenosti jsem začal vandrovat i do dalších písničkářů, že by nebylo od věci natočit něco aktuálního. S někým je dobrá domluva, například Jaroslav Hutka ochotně zaznamenává i svůj současný repertoár, někoho musím trochu popohánět. Ale považuji za přirozené, že když má někdo za sebou padesát let práce, měly by být v rovnováze jeho tituly archivní i aktuální. Za husarský kousek ale považuji, že se mi podařilo dotlačit do studia Vladimíra Mertu, Vlastu Třešňáka, Jirku Slívu, Blues Session, Oskara Petra a mnohé další. Ty nové desky by jinak nebyly.

Ovšem zůstáváš ctitelem autentických koncertních záznamů, inicioval jsi třeba novou živou desku Petra Linharta.

Někteří muzikanti se bohužel živým deskám brání. Neuspěl jsem například v poslední době u party Malý bobr, tria NOP nebo u Ivana Hlase. Ale všichni mi to – a nádherně – vynahradili ve studiu.

Což je škoda, protože pokud se podaří zachytit atmosféru

Bývalý Šafrán v Arše, zleva: Zuzana Homolová, Jaroslav Hutka, Dagmar Voňková, Sára Mertová, Vladimír Merta, Petr Lutka, Vlasta Třešňák, Lubomír Houdek, 2011

vystoupení, posluchač přece nad případnou chybku mávne rukou.

Nebo ji naopak uvítá! Drobná chyba nahrávku ozvláštňuje, oživí, přidá kouzlo okamžiku. I když záleží, jak u koho, a nesmí jít o hovadinu.

Vedle folku se v katalogu Galénu objevuje stále víc jazzu. Reedice dávno nedostupných alb, první vydání archivních snímků i novinky Emila Viklického, Milana Svobody, Jaroslava Šindlera a dalších. Jak ses k jazzu dostal?

Jazz jsem poslouchal už dávno, byť nesoustředěně. Časem jsem se dostával k jazzovým nahrávkám Luboše Andršta nebo Emila Viklického, které mě nadchly. A tehdy mi došlo, že některé desky, které jsem měl rád, vlastně nevyšly na CD. To poznání by ale nestačilo, naštěstí do věci vstoupil zásadní hybatel a důležitý iniciátor vydání řady reedice Jarda Riedel. Díky jím navržené reedici alba Capricornus jsem se sblížil s Lubošem Andrštem. Což se hodilo později, když s ním Ondřej Bezr psal životopisný rozhovor. Tehdy se mi podařilo Luboše přesvědčit, aby natočili s Emilem Viklickým album, slíbil, ale bohužel k tomu již nedošlo.

Písničkář Petr Linhart mi vyprávěl historku dokazující, že jsi vydavatel tělem i duší. I když se ona anekdota

netýká hudby, ale druhé části katalogu Galénu, lékařské literatury. Když tě probírali z bezvědomí, okamžitě jsi reagoval na dotaz „My jsme lékaři ze záchranky, vnímáte nás?“ také dotazem: „Nějaký námět k vydání?“ Je to pravda?

No jo, takhle nějak to prý bylo... Ale taková sranda je to až teď.

Nakladatelství Galén letos slaví 30 let existence, i když, jak už zaznělo, titulům hudebním nebo s hudbou souvisejícím se věnuješ od roku 2005. Kdyby sis měl udělat k té třicítce krátkou rekapitulaci, jak by vypadala?

Galén publikoval za 30 let téměř dva tisíce odborných monografií a učebnic, mnohé opakovaně, téměř 250 hudebních CD, vinylů i DVD. Zhruba 15 hudebních titulů je nyní zpracováno, například alba Ivana Hlase, Dany „Dáji“ Šimíčkové, Sary Mertové, Jana Běťáka, Jiřího Dědečka a dalších. Kromě odborných nebo populárně-vědeckých knih Galén vydává memoáry lékařů, hudebníků i publicistů, zpěvníky, hudební publicistiku Jiřího Černého a Jana Rejčka, dokončuje se výtvarná monografie Jiřího Suchého, knihy písňových textů Jiřího Smrže a Zdeňka Rytíře nebo kniha rozhovorů Aleše Palána s pětadvaceti písničkáři. ☒

Olga Lounová

„Někdy ty nápady visí ve vzduchu“

Není moc hudebnic, které by měly tolik vedlejších činností a zálib jako rodačka z Liberce Olga Lounová. Výrazná zpěvačka a skladatelka se uplatnila v několika muzikálech, filmových a televizních rolích, nazpívala hity *Láska v housce* s Xindlem X a *Dál za obzor* s Karlem Gottem a zkusila si pracovní pobyt ve Spojených státech. Přestože v listopadu 2022 porodila holčičku Arianne, stíhá vedle mateřských povinností i umělecké aktivity. Hraje na klavír, kytaru a flétnu, skládá hudbu i texty. Od roku 2010, kdy si zahrála ve filmu z automobilového prostředí *Tacho*, se začala objevovat jako navigátorka nebo řidička při závodech v rámci Mistrovství České republiky v rally.

TEXT: ROMAN JIREŠ (ČTK)

Vedle hudby se věnuje mimo jiné thajskému boxu, akrobacii, natáčí filmové dokumenty, ráda maluje a má za sebou školu zdobení perníčků. Vlastní zbrojní průkaz a o pilotní se v současné době snaží. Přes všechny mimoumělecké zájmy stihla loni vydat své páté album *Memento Mori*. Ve svých dvaadvaceti letech toho má za sebou opravdu hodně. A pokud nepoleví ve své pracovitosti, dočkáme se od ní určitě ještě mnoha zajímavých počinů.

Na své tvorbě máte výrazný autorský podíl, a to jako skladatelka i textařka.

Většinu textů i hudby svých českých skladeb si píše sama. Řekla bych, že je to tak 99 procent. Jen výjimečně přizvu někomu ke spolupráci. Ještě vzácnější je, když nazpívám písničku od někoho

jiného. A to většinou jenom z prostého důvodu – kvůli barevnosti repertoáru. Jednoduše mám občas chuť zkusit nazpívat jiný styl. Naopak v anglických písních je spolupráce nutná, nejsem rodilý mluvčí, takže potřebuji někoho, kdo zná jazykové nuance. Na produkci a finální podobě skladeb spolupracuji nejčastěji s Ondrou Žatkuliakem a Danielem Vrbou z Rooftop studia a s mojí kapelou.

Jak vznikají ve studiu vaše písně?

Nejčastěji přinesu kompletní nahrávku zpěvu s kytarou. Melodii i text mám vždy nahozené minimálně dvě sloky a refrén. Ale občas si odnesu beat a skládám do něho. Třeba v autě, kde se zrovna na kytaru hrát nedá.

Nebráníte se však spolupracím s jinými autory či interprety.

Mě hlavně baví psát i pro druhé. Když vidím talent, mám chuť zkusit mu napsat něco na míru.

Máte 35 milionů zhlédnutí u písně *Jsem optimista*. To je asi nejúspěšnější píseň, kterou jste napsala, že? Proč má jen dvě minuty?

To je nejčastější otázka u této písně a pravda je, že měla původně tři sloky a byla delší, ale v jednom rádiu si zrovna postesklí, že jim chybí krátké písně, a mě v tu chvíli nenapadlo nic lepšího než tu třetí sloku vymazat. Za mě ale byla, upřímně, textově trochu slabší.

Je někdo, od koho byste si chtěla nechat napsat píseň?

Opravdu si písničky a teď třeba i hudební pásma Příběh moderní Marie, které

Foto: Mia Křížková

dokončuji, píše sama. Kdybych si ale mohla vybrat, tak určitě ze světa je to Ryan Tedder, Hans Zimmer, za produkci Max Martin. Ale i u nás obdivuji spoustu autorů, každý je něčím zajímavý, výjimečný, originální. Jarek Nohavica, Richard Krajčo, Oskar Petr...

Mateřství mě nabíjí

Jak zvládáte skloubit své současné mateřské povinnosti a umělecké ambice, například v podobě absolvování turné k albu *Memento Mori*?

Jsem člověk, který má hodně energie, takže mě mateřství nabíjí. Je jasné, že jsem trochu ubrala. Malá je úplně skvělá a společenská, možná je to tím, že je mezi lidmi už od narození. Protože stále kojím, mám ji na koncertech s sebou. Je s babičkou v kočárku, mamka odpívá a jsme zase spolu.

Před dvěma lety ve vašem vánočním klipu hrála skoro celá vaše rodina. Zapojíte v budoucnu do natáčení klipů i svou dceru?

To nevím, ale jeden záběr ve videoklipu už má. Miluji autentické věci, skladby, život. Mám tam její těhotenský snímek.

Shodou okolností skupina Depeche Mode loni vydala album se stejným názvem. Je k tomu vedla smrt jejich klávesisty Andrewa Fletchera, proč jste tento název zvolila vy?

To je hodně zajímavá věc. Přejde mi, že někdy ty nápady visí ve vzduchu. Mě hluboce zasáhlo těhotenství. Člověk si začne uvědomovat svoji smrtelnost. Tu tenkou hranici mezi životem a smrtí, koloběh života, smrt a zrození. Chtěla jsem vlastně napsat ukolébavku, a vznikla píseň *Memento mori* (Pamatuj na smrt). Tento citát má moje nejlepší kamarádka už deset let vytetovaný na noze. Prostě

mi zrovna přišel do rány. Když jsem zjistila, že stejnojmennou desku a turné mají Depeche Mode, už bylo pozdě. Kdybych to věděla dříve, určitě bych název desky i turné změnila. Píseň ne, ta by zůstala.

Baví mě sbírat inspiraci mimo můj obor

Jak to vypadá s vašimi plány odřídit slavný Dakar?

V listopadu chystáme s mojí produkcí premiéru filmového dokumentu o Dakaru, který jsme tam natočili. A v prosinci nás čeká těžká Safari Rally v Africe. To už je taková příprava.

Vedle hudby se věnujete thajskému boxu, akrobacii, freedivingu nebo motorismu. To nejsou tak úplně dívčí záliby. Máte ještě nějakou, o které se zatím příliš neví?

Foto: Mia Křížková

Foto: Rebecca Foltz

Baví mě být za kamerou a natáčet dokumenty. Jde ale zase o tvorbu, o umění, tak nevím, jestli se to počítá. Mám za sebou školu zdobení perníčků. Zbrojní průkaz. Pilotní průkaz v procesu. Ráda maluji. Prostě mě baví občas odběhnout od hudby a nasbírat inspiraci mimo můj obor.

Zahrála jste si v mnoha filmech a seriálech, vystupovala jste v muzikálech, takže obligátní otázka – považujete se více za herečku, nebo zpěvačku? A kdybyste si musela vybrat jen jednu z těch profesí, tak která by to byla? A proč?

Jsem autorka hudby, písničkářka, řekněme, a tou se cítím být už od 13 let, kdy jsem napsala první skladbu. Všechno ostatní je koníček. Miluji zpívat svoje písničky, jsou mojí výpovědí, komunikací, sdílením, radostí. Miluji psát hudbu do filmů, do pohádek, ale i jen tak. Jasně že si občas ráda někde zahraji. Je to odpočinek, relax. Schovat se za postavu. Taky je příjemné, že nemáte všechno na starosti. Tím, že mám vlastní vydavatelství, tak je v hudbě hodně věcí na mně. Když jdu někam hrát jako herečka, zdá se mi to jako odpočinek. Někdo vás vyzvedne, nalíčí, nakrmí, postaví, řekne vám, co máte dělat, co říkat, co cítit, a pak vás zase odvezou domů. (smích)

Jste protagonistka výrazných videoklipů. Jak moc mluvíte do práce jejich tvůrcům?

Já ty videoklipy většinou píšu a často i režíruji. To je prostě další část mé profese, kterou mám ráda. Baví mě vdechnout písničce život obrazem.

Máte za sebou několik úspěšných koncertních show, třeba v Lucerně nebo ve Foru Karlín. Na který koncert vzpomínáte nejraději?

Každý z těch koncertů byl velká dřina. Rok jsem je připravovala. Playlist, kostýmy, choreografie, akrobatické vystoupení, stage design, dramaturgie, scénář, přesah, všechno mám do detailu promyšlené a připravené. Takhle velký koncert dělám jednou za několik let, protože je to opravdu, opravdu hodně práce. Snažím se, aby to mělo i přesah. Teď chystám další krok, další velkou show, vlastně největší ve svém životě. O2 universum.

Vaše píseň Time to Shine (Čas zazářit) byla použita jako hymna mistrovství světa v basketbalu žen v Praze a v Hradci Králové. Jaký vztah máte k basketbalu a ke sportu obecně?

Tohle byla obrovská čest. Tahle píseň se stále hraje v rádiu Kiss v áčkové rotaci, ale protože je anglicky, tak skoro nikdo neví, že je to moje píseň. (smích) Sport beru jako hudbu. Je to taky dřina, ale umění zároveň. Když to někdo umí, je radost se na to dívat.

Řídím se tím, čím Gott a Armstrong

S Karlem Gottem jste natočila videoklip k písni Dál za obzor (Du hast die Wahl). Co jste si odnesla ze spolupráce s legendou naší populární hudby?

Napsat tuhle píseň, to byla výzva! Karel Gott dorazil na jeden z mých koncertů. Po koncertě mi nabídl krásnou větu, kterou mám na videu: „Olgo, kdybyste tam měla nějakou v šuplíku, tak bych se nebránil duetu.“ Přátelě, celé léto jsem skládala. Vytvořila jsem sedm písní. A on si vybral hned tu první, Dál za obzor. Jen pár slovíček jsem musela pozměnit, třeba slovo anděl. Jinak ale tahle spolupráce byla nezapomenutelná. Nazpívat píseň s mužem, který je 45. nejprodávanějším mužským interpretem na světě? Wow. Jednu zajímavost máme společnou – obdiv k Louisi Armstrongovi. Škoda že už jsem nestihla napsat druhou píseň, kterou jsme si slibovali, ve stylu Wonderful World. A taky je škoda, že už spolu nezaspíváme v Německu na show Josého Carrase, kterou nám zařídil bývalý manažer Michaela Jacksona Dieter Wiesner těsně předtím, než Karel vážně onemocněl. Přesto jsem si odnesla jednu krásnou věc. Miloval své fanoušky do posledního dne. Vždy upřednostnil je před sebou a podepisoval se do posledního. Tím se já také řídím. A víte, od koho se to naučil? Od Louise Armstronga.

Gott nazpíval mnoho duetů, například s Lucií Bílou, Martou Kubišovou, Marikou Gombitovou, Hanou Zagorovou, Marií Rottrovou, Evou Pilarovou, Marcelou Holanovou či Martinou Balogovou. Jak se cítíte v této společnosti?

Je mi opravdu nesmírnou ctí. O to větší, že jsme zpívali mou píseň. Píseň ve formě rozhovoru dvou generací, ve dvou jazycích. Dodnes nemám slov.

Také jste napsala tzv. all star skladbu Protože to nevzdám.

To byla nádherná, ale hodně těžká věc. Napsat píseň ke knize, která má zatím dvě stránky a námět. Tak to všechno

Foto: Michaela Rusaňuková

začalo. Trvalo to nějakou chvíli, ale v jeden moment to přišlo téměř celé v kuse. Nahráli jsme to a znělo to skvěle, tak jsme se pustili do oslovování těch nejlepších z nejlepších, a všichni do toho šli. Marta Kubišová, Richard Krajčo, Katarína Knechtová, Tereza Mašková, Elis Mraz, Poetika, Earth, Sebastian, Pavel Callta, Petr Kolář. A na videoklip jsem oslovila génia F. A. Brabce, kterého kniha tak nadchla, že nechal Filipa Rožka napsat scénář a natočil film.

V současné době se dokončuje pokračování úspěšného filmu Gump – pes, který naučil lidi žít, na kterém jste se výrazně podílela písní i hereckou rolí.

Uvidíme vás i v pokračování?

Ano, uvidíte. A tuto píseň tam dokonce uslyšíte. Premiéra se chystá v březnu 2024.

Milovnice velkých aut

Jako první Češka jste byla sedm týdnů v americké billboard chart...

Byla jsem tam s písní v anglickém jazyce. Opět neskutečná věc. Škoda že přišel covid, pozastavil dokončení desky. Teď už zbývá jen jedna písnička, ale trvalo to. Moje vydavatelství mezitím změnilo obor a začalo vytvářet kryptoměnu pro umělce, taky změna. Jsem v jedné s novým. Další chystané singly jsme ale nevydali a pracovní vízum propadlo. Co dokáže jedna nemoc.

Také jste se jako první těhotná Češka objevila na obálce Playboye. Jaká to byla zkušenost a jaké ohlasy to přineslo? Uvažujete při vaší fotogeničnosti o focení i v budoucnosti?

Jindy bych tu nabídku asi nepřijala, ale musím se přiznat, že jsem v tomto případě moc ráda poukázala na fakt, že těhotenství není tabu, že se ženy mohou cítit sexy a neschovávat se před světem. Spíš bych ráda pomohla propagaci kojení. Podle nejnovějších studií kojení napomáhá například budoucímu zdravotnímu vývoji dětí, snižuje výskyt a závažnost infekčních nemocí a úmrtnost. U žen snižuje riziko rakoviny prsu a podobně...

Vaše debutové album Rotující nebe prý před lety v Mexiku pokřtila místní šamanka.

Můžete k tomu něco říct? Každý křtí desku jinak. :-)

Různé rally jste absolvovala v mnoha závodních autech. Jaký vůz řídíte v soukromém životě?

Mám ráda větší auta do provozu. Na závodech driftu Nissan 350 Z, rally Mitsubishi Lancer Evo 9, Mercedes G5 na Dakar. Teď to bude opel v Africe. Mám mercedes a audinu, ale zvládnu i kapelní dodávku či Octavii RS, které máme v rodině. 📧

Voxel

„Nejlépe se mi tvoří, když na to nemám čas“

Žije s rodinou na samotě, má rád klid a přírodu. V kreativním procesu ale písničkář Voxel naopak potřebuje časový tlak – teprve pak je schopen složit novou písničku. V rozhovoru nám dále prozradil, jaké hudební spojení chystá na rok 2024.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK, FOTO: KAMIL KLEKAR

Rozhovor pořizujeme během horkých letních dní. Stiháš mezi koncerty a odpočinkem také skládat nové písně?

Letos jsme měli opravdu nabitou letní koncertní sezonu, zvláště červen byl asi nejúspěšnější měsíc v naší historii. Vedle hudby mám ještě jednu práci, tvořím vůně, a navíc se nám loni se ženou narodilo třetí dítě – dcera Malenka. Musel jsem tedy trochu přeorganizovat celý svůj život, přestal jsem pít, kouřit a jíst po večerech. Díky tomu mohu méně spát a stíhám všechno, co potřebuji. A do toho všeho mám docela plodné autorské období a vznikají nové písničky. Teď aktuálně jsem například dopsal jednu čistě letní skladbu, která bude ve stylu, v jakém jsem toho zatím moc neudělal. Už teď jsem zvědavý, co na ni fanoušci řeknou.

Poslední roky žiješ s rodinou mimo město, na samotě v obklopení přírodou. Jak důležitou roli v kreativním procesu pro tebe hraje právě prostředí?

Čím dál víc zjišťuji, že prostředí je pro mě opravdu naprosto zásadní. Poznal jsem to nedávno, když jsme si s rodinou naplánovali třítydenní pobyt v Praze. Vzdali jsme to po týdně. Jako „hladoví vesničani“ jsme měli potřebu zažít vše, co na samotě není možné, včetně dovozů jídla a podobných služeb. Utráceli jsme tedy tolik, že by to náš rodinný rozpočet delší dobu ani neutáhl. A zároveň jsme si uvědomili, jak moc potřebujeme naše ticho, jak nás domov zklidňuje. Blízkost přírody na nás má blahodárný účinek, příjemně nás zpomalí na nižší otáčky. Díky tomu se nám vyhýbá stres. O to víc si teď klidu a toho, co doma máme, vážím. Občas je ale dobré si ten druhý extrém v podobě rozlitého města připomenout.

A dokázal by ses dnes v tom druhém extrému – „rozlitaném městě“ – ještě soustředit na práci?

Myslím si, že už nejspíš ne. Cítím, jak jsem v tom našem klidu tak zapustil kořeny, že už bych život v tak velkém městě nezvládl. Leda snad v Olomouci.

Nějakou dobu jsem tam žil a vím, že je to město, které si i přes svou nemalou rozlohu jede v příjemně pomalých otáčkách. Takže pokud bych ještě někdy měl žít v něčem větším, než je naše vesnička o třinácti obyvatelích včetně méjí pětičlenné rodiny, pak jediné v Olomouci.

Máš oblíbené tvůrčí období či místo, kde skládáš hudbu a píšeš texty? Nebo například nějaký rituál spojený s tvorbou?

Mám jeden velice nepraktický rituál. Nejlépe se mi totiž skládá a píše, když na to nemám vůbec čas – například když máme jet na rodinnou oslavu nebo když už musím vyrazit z domova, abych pak stihl přestoupit na vlak. To jsou přesně momenty, ve kterých ze mě všechno padá úplně samo. Mohu proto poděkovat svojí rodině, že mi tyto situace uměle vytváří. Manželka na mě například začne tlačit, že už musíme jet, i když dobře ví, že to není pravda. Snaží se mi tímto způsobem připravit vhodné podmínky pro to, abych něco vytvořil. Rád bych

měl i nějaký rituál, při němž bych mohl pracovat v klidu, ale to se mi zatím téměř nikdy nepodařilo. Rád tedy využívám příležitostí, kdy na skládání nemám čas.

Cestuješ po zemích, které jsou pro nás exotické – hlavně těch asijských. Napsal jsi nějakou ze svých písní i během pobytu v některé z těchto destinací nebo alespoň v návaznosti na to, co jsi tam prožil?

Ano, vím minimálně o dvou takových písničkách! Jedna z nich se jmenuje Já to mám jinak a nevyšla na žádné mojí desce, ale hrajeme ji téměř na každém koncertě. Vznikla v Thajsku na ostrově Ko Lipe, pamatuji si dokonce i konkrétní strom, pod kterým jsem ležel, když jsem ji tvořil. Nastala tam právě situa-

Tvoje kariéra za 11 let prošla značným vývojem, začínal jsi rádiovým elektropopem a hraním s Djem, poté jsi přešel k písničkářství a sólovému koncertování s looperem. Nyní vystupuješ už čtyři roky s kapelou. Jak dnešní optikou zpětně hodnotíš své starší písně a celkově svoje fungování?

Přiznávám, že některé z mých starších skladeb byly poplatné době, ve které vznikly, a odpovídaly mému vývoji. Například některé party songy z první desky All Boom! mi dnes zpětným pohledem přijdou trochu úsměvné a už je na koncertech vůbec nehraji. V době, kdy jsem je natočil, mi ale připadaly naprosto v pořádku, což je asi v procesu tvorby zcela přirozené. Po bitvě je každý gene-

Mám jeden velice nepraktický rituál. Nejlépe se mi totiž skládá a píše, když na to nemám vůbec čas.

ce, kdy už jsme z té pláže museli odejít, a to se mi samozřejmě psalo nejlépe. (smích) Na stejném ostrově jsem složil také svůj zatím poslední singl, který plánuji vydat na konci léta nebo začátkem podzimu. Ko Lipe je zkrátka oblíbené místo naší rodiny, rádi se tam vracíme a nacházím tam inspiraci.

rál a dnes by bylo snadné říct, co šlo tenkrát udělat jinak, ale nemělo by to žádný smysl. Snažím se dívat spíše dopředu. Baví mě nestát na místě. Nyní například chystám nový projekt, ve kterém svou kapelu obohatím o malou cimbálovku. Jednou už jsem něco podobného udělal, ale tentokrát to chci pojmut trochu odlišně a lépe. Plánujeme to na

příští rok, ale už teď s muzikanty pravidelně zkoušíme.

Dlouhou dobu ti texty dodával Pokáč, až na poslední kapelní desce Nanovo sis je začal psát sám. Bylo pro tebe vyjadřování myšlenky pomocí slov těžší než promlouvat k posluchačům pouze řečí hudby?

A pokud ano, změnilo se na tom v posledních letech něco?

Bylo pro mě mnohem těžší začít si psát vlastní texty, když jsem s tím do té doby neměl žádnou zkušenost. Také proto jsem si vytvořil svůj vlastní pořad – napřed to byla jen taková moje soukromá aktivita s fanoušky na Facebooku, později mě ale s tímto konceptem oslovili z rádia. Vždy jsem svoje posluchače nejprve poprosil, aby mi vybrali tři slova a hudební žánr. Do hodiny jsem se na základě tohoto zadání snažil napsat písničku. Mým cílem bylo naučit se právě

Baví mě nestát na místě. Nyní například chystám nový projekt, ve kterém svou kapelu obohatím o malou cimbálovku.

touto cestou psát lepší texty. Zda se to povedlo, nebo ne, to už musí posoudit jiní. Každopádně jsem získal větší sebevědomí a dnes se za svoje texty nestydím, svůj smysl to tedy mělo. Pořád ale platí, že složit hudbu je pro mě mnohem jednodušší než napsat text. Na druhou stranu, Pokáč mi vždy říkal, že i textování je vlastně jen řemeslo, které se dá naučit. Dál se tedy snažím si ho co nejlépe osvojit.

V jednom z našich starších rozhovorů jsi mluvil o tom, že se k celému textu rád odpíchneš od jedné konkrétní věty – tak tomu bylo například u písně Kdy, když ne teď?, k níž tě inspirovala právě tato ústřední myšlenka v názvu. Potřebuješ pokaždé nějaký takový zásadní impulz?

Když věta tohoto typu přijde, je to skvělé, protože člověk má z poloviny

vyhráno. Hezky tento postup popsal Zdeněk Svěrák, který říká, že začne vždy peckou a okolo ní postupně nahromadí plod. Právě nějaká základní věta pro mě představuje onu pecku, na které začínám stavět. Pokud tento slogan mám, pak už se text píše skoro sám.

K tvým neúspěšnějším písním na streamovacích platformách za posledních několik let patří duet s tvou manželkou Marií – My 2 jsme se našli. Je pro tebe vlastní rodina často zdrojem inspirace?

Úspěch této písničky mě mile překvapil, protože například v rádiu byly ode mě hranější jiné skladby. Na Spotify ale tato zafungovala výborně. Řekl bych, že spousta lidí a párů v ní našla paralelu se svým vlastním příběhem. Možná proto si ji fanoušci tak oblíbili. A ano – s rodinou trávím skoro veškerý volný čas, takže je pro mě velkou inspirací. Vlastně

by mi přišlo zvláštní, pokud by to tak nebylo.

Před dvěma lety ti manželka s dětmi k Vánocům věnovaly písničku. Loni jste ji nahráli a vyšla jako singl pod názvem Vánoce přicházejí. Přispívají tví nejbližší občas svými nápady i do jiných skladeb?

Něco takového se tehdy stalo poprvé a zatím také naposledy. Byl to naprosto specifický případ. Písnička mě natolik překvapila a potěšila, že jsem měl velkou chuť se o ni podělit i s posluchači. Proto jsme ji nahráli a vydali. Od té doby se nic podobného nestalo. Ale mám například skladbu, která vznikla díky mému synovi. Jednou jsme jeli v autě a z rádia začala hrát píseň Kozel od Jarka Nohavici, ve které je typický jedenjev – zpěvák zazpívá nějakou frázi a dav ji po něm zopakuje. Synovi se to tak líbilo, až mě tato zkušenost inspirovala ke vzniku songu V jedné zemi, který jsme zařadili na zatím poslední album Nanovo.

V květnu jsi vydal singl Gypsyho čardáše, který je mixem tvých oblíbených cikánských songů. Nelze si nevšimnout, že motivy romské kultury se v tvých písních či na koncertech objevují opakovaně už roky. Čím tě tolik zaujala?

Tyto písně jsme si osvojovali postupně. Často se nám se ženou stávalo, že jsme byli na nějaké oslavě, svatbě nebo podobné akci a měli s sebou kytaru. A vždy jsme skončili u hraní lidovek nebo právě romských songů. Ty se začaly pozvolna dostávat i do našeho koncertního setu. A protože jsme si všimli, že lidé na ně skvěle reagují a chtějí je slyšet, zařazovali jsme je stále častěji. Baví mě na nich hlavně jejich živelnost, lehký závan exotiky, ale i určitá nekomplikovanost – myslím hlavně textovou, protože hudebně tak jednoduché nejsou. Aby je člověk zahrál, už musí umět pár složitějších akordů. Občas to jsou dokonce pěkné špeky.

Na začátku jsi zmínil, že s kapelou máte letos koncertně velmi nabitě léto. Co vás čeká na podzim?

Chystáme několik sólových koncertů, z nichž ten nejvýznamnější se odehraje před Vánocemi v pražském Paláci Akropolis. Pokud se akce vydaří podle našich představ, rádi bychom tím započali novou tradici. V plánu je také několik písni, ve kterých nebudu sám – chci se

totiž více otevřít spolupracím s dalšími interprety. A samozřejmě budeme i hodně zkoušet s cimbálovkou, abychom byli na příští rok dobře připravení. Je to projekt, na který se moc těšíme a který nás momentálně hodně zaměstnává. ☒

Pořád ale platí, že složit hudbu je pro mě mnohem jednodušší než napsat text.

Pět dekad výjimečného folkového týmu – Folk Teamu

Někdy na podzim roku 1973 mělo v brněnském Věčku premiéru folkové seskupení Vondrák, Horák, Kopřiva a Venclovský. Nebyl to zrovna úspěch, a tak se premiéra stala zároveň i derniérou. Prakticky vzápětí se houslista Pavel Kopřiva se zpěvákem a kytaristou Romanem Venclovským domluvili, že založí kapelu novou. Tak vznikl Folk Team. Jedinečný expresivní zpěv Romana Venclovského, jeho osobitá hra na kytaru a autorské novátorství daly ve spojení s nápaditě výraznými houslemi Pavla Kopřivy vzniknout stylově originální folkové značce. Kapela prošla mnoha změnami, ale oba zakladatelé patří i dnes k jejím pilířům. Stejnou autorskou a interpretační oporou se později stal také Ivan Huvar. Povídal jsem si s Pavlem a Ivanem.

TEXT: JAN HORÁK, FOTO: ARCHIV PAVLA KOPŘIVY

Pavle, ty jsi, pokud se příliš nepletu, začal v cimbálce. Co tě přivedlo k folku?

V cimbálce jsem hrál, ale bylo to trochu jinak. Normálně jsem na LŠU hrál klasiku a komořinu, v cimbálce jsem začal hrát tak ve 12 letech. Pak jsme s cimbálovou muzikou konzervatoře doprovázeli tanečnický z Javorníčku a jezdili s nimi po světě. To bylo skvělé. K folku jsem se dostal poslechem Crosby, Stills, Nash & Young

a Dylana, posléze Brňáků, např. Menších bratrů nebo Vondráka s Bodlákem. Ostatně Jirka Vondrák byl spolu s Romanem Venclovským členem první skupiny folkového ražení, ve které jsem působil. Jo a hrál tam s námi nějaký Honza Horák, jak si asi vzpomínáš. (smích)

Je to už neuvěřitelných padesát let. Vzpomeneš si ještě na úplné začátky Folk Teamu?

Začínali jsme zprvu hrát ve dvojici s Romanem Venclovským a na přelomu let 1973/1974 se k nám přidal Tomáš Úlehla s flétnou a klavírem. Pak s námi v 70. letech hráli ještě mnozí další brněnští muzikanti (např. Boris Hála, Jiří Král, Jarmila Kvapilová...). A začátkem 80. let se k nám přidal Ivan Huvar.

Ivane, jak na začátky své spolupráce s Folk Teamem vzpomínáš ty?

Roman Venclovský s Pavlem Kopřivou unplugged na Brněnské přehradě

Oni měli muziku a chuť a já měl v šuplíku nastřádanou zásobu textů, napsaných jen tak, bez nějakého záměru či stylu. Pavel, s kterým jsme se znali ze školy, se to domákl a říká: „Přines! Ukaž!“ Tak jsem přinesl a ukázal, Roman je probral, pokýval hlavou a dal se do práce. A tak to šlo dalších pár desítek let...

Pavle, co repertoár? Byly tam zpočátku i nějaké převzaté věci, nebo jste se s Romanem

Venclovským, později i s Tomášem Úlehlou a ještě později s Ivanem věnovali vlastní autorské tvorbě?

Převzaté věci u nás skoro nebyly. Roman hodně zhudebňoval básníky – Hraběte, Ortena, Cvetajevovou, Neumanna a mnohé další. Já se zpočátku snažil taky textovat, ale mé texty za moc nestály. Krásné texty nám pak v těch 70. letech psal Boris Hála, který byl nějakou dobu i členem kapely.

Tvoje výtečné organizační schopnosti a leadership jsou známé, ostatně bez nich by tvoje kapela nemohla být tím, čím dnes je. Byl a je stejně zásadní tvůj podíl na skladbě repertoáru?

Ano, playlisty na vystoupení sestavuju především já, nicméně občas po kritice Romana nebo Ivana je přestavuju. (smích) A mívám na starosti taky průvodní slovo.

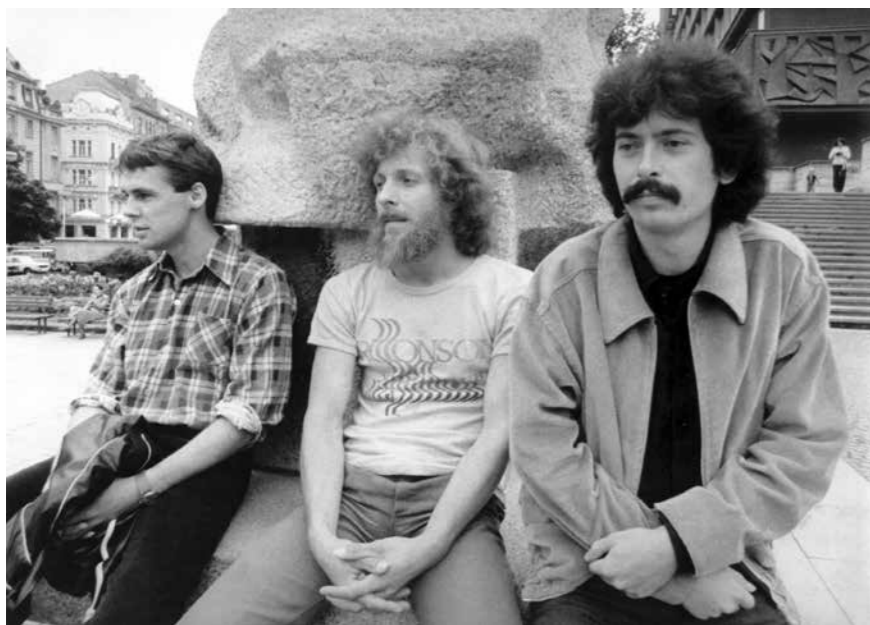
Kapelou prošla spousta výborných muzikantů. Bereš při jejich výběru kromě instrumentálních, případně vokálních schopností na zřetel i autorské či aranžérské předpoklady?

Samozřejmě – pokud kromě toho, že umí hrát a napsat si svůj part, i něco složí, je to optimální situace. Ovšem takových jsme zase tolik v kapele neměli – snad kromě Ati Lukáše (dej mu Pán Bůh

Začínali jsme zprvu hrát ve dvojici s Romanem Venclovským a na přelomu let 1973/1974 se k nám přidal Tomáš Úlehla s flétnou a klavírem.

věčnou slávu). Nicméně, když třeba Roman nebo Ivan přinesou novou písničku, mají většinou jasnou představu o aranži. Pak se toho chopí ostatní a dovedou to ke kýženému výsledku.

O roli kapelníka už byla řeč. Zvuk tvých houslí je přirozeně poznávací značkou Folk Teamu a zpravidla máš zásadní podíl na aranžmá skladeb. Přímou autorskou se ale tolik neuplatňuješ...

Tomáš Úlehla, Roman Venclovský, Pavel Kopřiva, 70. léta

už dlouho věnuješ muzice naplno. Kdy a za jakých okolností jsi opustil svou původní profesi?

Do roku 1990 jsem byl zaměstnán na lékařské fakultě coby odborný asistent. Poté jsem založil vydavatelství FT Records. Dodnes jsem vydal přes 150 titulů napříč žánry. A samozřejmě jsem produkoval a dramaturgoval festivaly (Folkové prázdniny v Náměšti nad Oslovou, Festival Slunce ve Strážnici, Brněnský Beatfest, Country fontánu a nově Folkové léto Řečkovice).

Tvého nerozlučného parťáka Romana Venclovského postihl před časem fatální zdravotní problém. Jak jste se s tou pro kapelu kritickou situací dokázali vypořádat?

Museli jsme přearanžovat některé písně, takže na kytaru hraje jenom Ivan. Naštěstí se ten problém netýká zpěvu. Jo a Roman díky tomu taky začal tančit. (smích)

Příchod Ivana Huvara v 80. letech znamenal velký autorský přínos a postupně i roli druhého frontmana (vedle Romana). Jak vlastně k tomu dodnes pozhnanému spojení došlo?

Ivan hrál před námi jazz rock beze zpěvu. Já ho znal z lékařské fakulty a jednou se mi kdesi přiznal, že má v šuplíku texty. Tak jsem ho o ně připravil (smích) a posléze se ukázalo, že má na některé texty i svoji muziku. Takže s námi začal jezdit. Zprvu jako host a posléze se stal plnohodnotným členem Folk Teamu.

Díky angažmá dalších zdatných instrumentalistů je dnes z Folk Teamu plnokrevná folkrocková kapela. Něco takového sis v té cimbálovkově-folkové prehistorii asi sotva uměl představit. Nebo to naopak bylo tajné přání?

No, popravdě mi právě ten akustický Folk Team docela vyhovoval. Jenže jak roky přibývaly, tak jsme já a hlavně Ivan cítili potřebu více energického zvuku kapely. Ono když ti za zády hraje dobrá rytmika, tak se ti hraje uvolněněji a líp. A taky mě to začalo víc bavit. Teď si stříhneme občas i pár plnotučných bigbeatů.

Za těch padesát let prošel Folk Team mnoha proměnami, a kapela je stále ve výborné kondici. Je nějaké období, na které vzpomínáš nejraději?

Začnu tím nejhorším, to byl začátek 90. let. Ale ta tehdejší krize postihla prakticky všechny. Lidi měli v těch letech po Listopadu spoustu jiných, nových lákadel. Nejlepší byla asi 80. léta. Zprv jsme byli mladí a plní síly a pak byla bezvadná komunita jak kapel, tak pořadatelů – s některými se přátelíme dodnes. Z některých tehdejších souputníků se staly hvězdy, jiní už nehrají. Vesměs soudržnost kapel a písničkářů moc nefunguje – až na malé výjimky. No a taky mám pocit, že i právě v současném období jsme v nebyvalé formě, a občas nám říkájí, že hrajeme, jako kdyby to mělo být naposledy. To mají recht. Konkurence je veliká a nevíme, co bude zítra. (smích)

Ivane, zpočátku to byly častěji tvé texty na Romanovu muziku, až postupně začaly převažovat písničky, kde jsi autorem textu i melodie. Nebo to bylo trochu jinak?

Byla to častěji Romanova muzika na moje texty. V tomto mi dával volnost. První byl text. Roman je velmi osobitý skladatel a myslím, že jsme se ve spoustě věcí krásně potkali.

Texty jsou strašná piplačka, dají hrozně práce a v nejlepším případě dopadnou – hmm, docela dobrý... A po letech přijde období, kdy máš pocit, že všechno bylo řečeno, a to nejmiň stokrát a lépe, tak proboha proč ještě rozmnožovat ty hory balastu... Psaní muziky mě teď baví víc. Už dlouho mám dost písniček, ke kterým mi chybí text. Opravdu dlouho. Asi budu muset najít nějakého textaře. (smích)

Pokud vím, tvoje texty vyšly i knižně.

Párkrát v minulosti už se mluvilo o jejich knižním vydání, ale vždycky to skončilo u „snad někdy...“ a „až bude čas...“. Až pak v době covidového domáčího vězení jsem je posbíral, editor je vybral a seřadil, a knížka s titulem I ty v tom

SKÁLA

Hodím návnadu psům
A omámím stráže
Pak se propílím tmou
Přes tři nádvoří
Ty mi podáš svůj klíč
A propustíš páže
A na křídlech sov
Přelétnem pohoří
Budeš na skále stát
Já budu ta skála
Budeš třeshňový sad
Na mém úbočí
Tam si stvoříme stát
A tam, kde jsi stála
Já postavím tvrz
Ať si útočí!
Budou chtít naši krev
Budou chtít naše kosti
Půjdou přes štíty hor
Přes pět údolí
Bude znít jejich řev
Jejich běsnění zlosti
Ať zkosí nás mor
Ať se lvy zápolím
Budeš na skále stát
Já budu ta skála
Budeš třeshňový sad
Na mém úbočí
Tam si stvoříme stát
A tam, kde jsi stála
Já postavím tvrz
Ať si útočí!
Jak spráskaní psi
Odtáhnou domů
Čistí se v zduch
Nasáklý ocelí
Já jsem a ty jsi
Dvě koruny stromů
Nebyl ukován šíp
Jenž nás rozdělí
Hodím návnadu psům
A omámím stráže...

Teamem, ale ty jsi textoval i pro jiné brněnské interprety. Připomenou alespoň spolupráci s Pavlem Váněm a album Zimní království pro jeho skupinu Bronz...

Dost jsem se pohyboval mezi brněnskými rockery, takže z toho kromě kocoviny občas vypadlo i něco užitečného. Kromě zmíněného Pavla Váněho jsem psal asi nejvíce pro Oldu Veselého, se kterým jsme byli velcí kamarádi a trávili spolu spoustu času. Taky jsem jednu dobu psal pro divadla – texty k písničkám či hudebním vstupům do divadelních her. To byla zas úplně jiná práce a hodně mě bavila.

Když skládáš novou píseň, je ti hned jasné, že to bude pro Folk Team, nebo se o jejím uplatnění rozhoduješ až tehdy, když je hotová?

Dávno už netrpím nadprodukcí, takže tak tak stihnu zásobovat svoji domovskou kapelu. A ani není důvod rozdávat jinde. I když moje písničky jsou někdy, mírně řečeno, hodně nesourodé, tak v kapele jsou teď takoví muzikanti, že zvládnou všechny styly od rock'n'rollu po čardáš.

Hraješ na kytaru a zpíváš, díky autorskému talentu bys dal jistě snadno do kupy repertoár pro nějaký vlastní projekt, ale dnes už letitá spolupráce s Folk Teamem kapele i tobě evidentně prospívá. Může to souviset i s tím, že je pro tebe muzika vlastně „bokovka“, protože na prvním místě je tvoje práce primárně na gynekologii?

I když se jí úplně neživím (naštěstí!), muzika pro mě rozhodně není „bokovka“. I když je pravda, že mi tahle tvůrčí činnost výborně umožňuje relaxovat po náročném práci v nemocnici. Ostatně muzikou jsem potrefený od doby, co mluvím! Je to prostě jiná kolej. Ani nechci říct druhá. Prožili jsme spolu celý život a jsem jí nesmírně vděčný za to, co mi dala, že přinesla mému životu další rozměr. ☺

filmu musíš hrát byla na světě. Je to takový pokus, jestli texty primárně určené jen a jen ke zpívání unesou i tištěnou podobu.

A unesou?

To musí rozhodnout čtenáři...

Spousta lidí tě má coby autora přirozeně spojeného s Folk

Jak již bylo řečeno, pár textů jsem zpočátku napsal. Jinak to nechávám na těch, kdo to umí. (smích). Jinak si myslím, že poznávací značkou Folk Teamu byl, zvláště v 80. letech, zvuk houslí, cello a flétny. A pak taky dost výrazný zpěv Romana a skvělé texty Ivana. Kromě

cella tam je ten zvuk doted'. I když flétnu suplují klávesy, dole hraje rytmika (tu jsme začali používat až po roce 1989) a občas se ozve i elektrická kytara.

Po amatérských začátcích a poloprofesionálním období se

12/2022 Lucerna Praha

Michal Prokop přizval na svůj Vánoční koncert Dana Bártu, jednoho z nejvýraznějších muzikantů české hudební scény se širokým rejstříkem žánrů.

08/2021 Nejkrásnější letní hudební festival Krásný ztráty Všetice

– uvolněná atmosféra festivalu, kde se potkávají různé styly i žánry. Noční vystoupení Pražského výběru (Vilém Čok) vyvolalo mezi diváky exploze energie a nadšení!

Jindřich Buxbaum

Jako čerstvý sedmdesátník mám nárok na určité bilancování...

I když jsem povoláním technik, umění a obzvláště hudba pro mě už od dětství znamenají opravdu hodně – jako chlapec jsem dojížděl lokálkou do nedalekého městečka hrát v hudební škole na klarinet a později saxofon. Aktivní muzicírování jsem prolínal s poslechem hudby, od tehdy „zakázaného“ big beatu a rocku přes hudbu populární a postupem času i klasickou, ale též lidovou po milovaný jazz a blues. Hudba napříč žánry je pro

mě celoživotní vzpruha, relax i radost a spojením s mou další vášní, když mohu hledáčkem fotoaparátu nahlédnout nejen před oponu, ale i za ni, si plním jeden z dětských snů. Pokorně vítám možnost sdílet se skvělými umělci chvíle soustředění před vystoupením, stejně tak únavu a radost po posledním potlesku a leckdy i okamžiky opravdu velmi osobní či zlomové. S díky přeji nám všem společně ještě spoustu krásných chvil a zážitků. ☒

10/2018 Cross Club Praha – legendární jazzový trumpetista a hudební skladatel, zakladatel formace Celula New York Laco Déczi neustálou aktivitou a elánem popírá svůj věk.

04/2023 Metropol Olomouc – folklorista a primáš uskupení Hradišťan Jiří Pavlica zasluženě relaxuje mezi vystoupeními.

Lucerna Praha, Vánoční koncert, Michal Prokop a Framus Five Frontman kultovní kapely a nadaný pianista Andy Čermák se skvěle doplňují.

12/2019 Forum Karlín Praha – „Óó Karlín, tamtamy buší, má zvláštní chuť, vzduch je jak rtuť, překrásně voní“ – známý hudebník a písničkář Ivan Hlas přesně vystihl atmosféru koncertu.

11/2021 Divadlo Heligonka Ostrava – hudební skladatel, autor více než stovky textů k populárním písním a hudebník Jaroslav Wykrent v debatě s Jaromírem Nohavicou před svým úplně posledním koncertem.

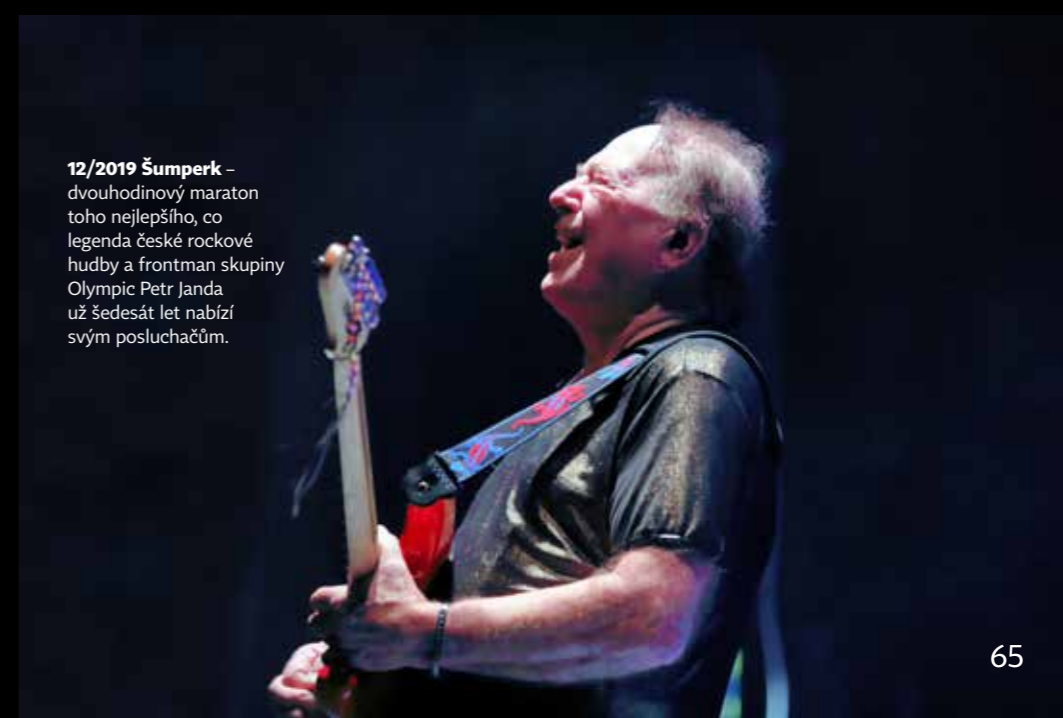
Divadlo Ungelt Praha – Poslední vystoupení legendární devadesátisedmileté mezzosopranistky, famózní Carmen a úžasné dámy – ze série recitálů Zpívá a vypráví Soňa Červená. Velice silný osobní zážitek, na který se nezapomíná.

10/2019 Zábřeh na Moravě – velice emotivní vystoupení jazzového hudebníka a saxofonisty Felixe Slováčka večer po pohřbu dlouholetého přítele Karla Gotta.

05/2023 Divadlo Semafor Praha – Kdyby tisíc klarinetů – divadelní hra z roku 1958, autoři Jiří Suchý a Ivan Vyskočil, zhudebněná Jiřím Šlitrem. Poslední představení, záměrně bez kostýmů, se zajímavým emotivním vzpomínkovým komentářem pana Jiřího Suchého.

12/2019 Šumperk – dvouhodinový maraton toho nejlepšího, co legenda české rockové hudby a frontman skupiny Olympic Petr Janda už šedesát let nabízí svým posluchačům.

TEXT: SLAVOMÍR HOŘINKA

HANUŠ BARTOŇ

Ve věku 63 let zemřel skladatel prof. Hanuš Bartoň – ke své vlastní tvorbě nemilosrdně kritický, k ostatním autorům vždy bezvýhradně otevřený.

Hanuš Bartoň (16. května 1960 – 30. července 2023) se narodil v Praze do rodiny vědecko-výzkumného pracovníka. Od roku 1975 studoval skladbu (Ilja Hurník) a klavír (Emil Leichner) na pražské konzervatoři. Ve studiu pokračoval na tehdejší Hudební fakultě Akademie múzických umění (1981–1986) u Jiřího Pauera (skladba) a Jana Panenky (klavír). Své odborné vzdělání si rozšířil o aspiranturu na katedře skladby HAMU pod vedením Svatopluka Havelky. Absolvoval několik kurzů a stáží v zahraničí (mj. u Franca Donatoniho v Sieně – 1985).

Jeho tvůrčí zájem patřil především hudbě instrumentální. Je autorem řady komorních a orchestrálních děl prováděných u nás i v zahraničí. Jeho aspirantskou prací byla rozměrná Hudba pro velký orchestr z let 1992/1993, v roce 1994 měl premiéru Dvojkonzert pro housle, violu a smyčce, v roce 2005 pak symfonický obraz Po západu slunce, který vznikl na objednávku České filharmonie. Z dalších děl uvedme Sonátu č. 2 pro housle a klavír, Kvintet – koncert pro klarinet a smyčcové kvarteto či Míjení času pro komorní soubor. V jeho tvorbě nechybí skladby elektroakustické, mezi vokálními najdeme především operu Golem, psanou ve spolupráci s tvůrčí dvojicí divadelníků D. Dvořák – J. Nekvasil. Je autorem řady scénických hudeb k činoherním inscenacím.

Významnou součástí Bartoňovy umělecké činnosti bylo působení v oblasti interpretační; spolupracoval mj. při premiéře skladby Parénéze Svatopluka

Havelky. S komorními soubory Ars cameralis a MoEns (dříve Mondschein Ensemble) nastudoval řadu děl různých stylových období a uplatnil se výrazně i jako sólista (mj. klavírní sonáty J. L. Dusíka, řada skladeb soudobých českých i zahraničních skladatelů). V posledním desetiletí života jej nesmírně přitahovala interpretace klavírního díla Nikolaje Medtnera. Se svou ženou klavíristkou Janou Macharáčkovou působil v klavírním duu (Dusíkovo klavírní duo, např. významná CD nahrávka komorních skladeb a čtyřručních sonát

J. L. Dusíka, Studio Matouš 1995). Realizoval desítky rozhlasových a CD nahrávek skladeb soudobých českých i zahraničních autorů. Je autorem různých textů s tematikou hudební tvorby v současném světě. Byl členem sdružení skladatelů a interpretů hudby Atelier 90 a hudebního odboru Umělecké besedy.

Jeho kompoziční metoda vycházela z pozdního romantismu počátku 20. století a má zřetelně syntetizující charakter. Bartoňovy časté velmi důmyslné experimenty s hudební formou mají nevtíravě programní zakotvení, podobně jako tomu bylo např. u Josefa Suka. Během své skladatelské kariéry postupně opouštěl myšlenku strukturálních idiomů tvořících výchozí materiál skladby a zajímal se soustavně o nové

způsoby organizace hudebního materiálu, které však přetvářel do vlastních originálních koncepcí. Často opakoval, že skládá od začátku skladby, ne od začátku hudby. Jeho tvůrčí postup byl založen na strukturální analýze mnohdy spontánně vzniklého hudebního materiálu a následném odvození racionálních kompozičních postupů. Ve svých komorních i orchestrálních dílech se s úspěchem snažil o co nejorganičtější propojení žánrově i materiálově značně vzdálených prvků. Kromě zejména rytmických, ale i intonačních vlivů z nartifíciální hudební sféry (např. Rytmy z ulice pro klarinet a klavír) lze v jeho tvorbě slyšet inspirace východo- a jihoevropskou lidovou hudební tvořivostí.

Nepominutelnou součástí osobnosti prof. Hanuše Bartoně byla činnost pedagogická. Vyučoval teoretické předměty na Pražské konzervatoři a především byl několik desetiletí pedagogem na katedře skladby HAMU. V letech 2010–2018 byl jejím vedoucím. Působení prof. Hanuše Bartoně na katedře skladby HAMU bylo možná pro někoho na první pohled nenápadné, sebe prezentace nebyla součástí jeho repertoáru, nicméně se nasmazatelně otisklo jak do způsobu jejího fungování, otevřenosti a atmosféry, tak do tvůrčích osobností několika skladatelských generací. Mezi jeho žáky patřili např. Bořivoj Suchý, Eliška Cílková, František Lukáš, Tomáš Reindl, Jakub Rataj, Jan R. Dřízal, Zdeněk Bartošík, Jan Dušek nebo Slavomír Hořinka. Hanuš Bartoň byl člověk moudrý, neuvěřitelně bystrý, analyticky precizní a za všech okolností laskavý. Ke své vlastní tvorbě byl nemilosrdně kritický, k ostatním autorům vždy bezvýhradně otevřený. Podivuhodným způsobem dokázal formulovat kritiku a tvůrčí zpětnou vazbu na díla studentů i kolegů. Nad to všechno si uchoval až dětsky čisté srdce a svérázný smysl pro humor, se kterým zásadně mluvil i o své dlouhé a zákeřné nemoci, takže mnohé jeho smrt zastihla nepřipravené.

Čest jeho památce. ☒

TEXT: MICHAL PROKOP

JIŘÍ ČERNÝ

Zemřel Jiří Černý, ikona české hudební publicistiky. Než vyjde toto číslo našeho časopisu, objeví se v médiích jistě mnoho více či méně zasvěcených článků popisujících jeho dílo i životní příběh, jeho nezpochybnitelnou pozici na hudební scéně. Já nejsem publicista ani historik, nebyl jsem jeho kolegou v redakcích, kde pracoval nebo kam psal. Jsem ovšem jedním z těch, u zrodu jejichž kariéry Jiří stál, jimž pomáhal a o kterých psal. Vztah umělce a kritika nebývá jednoduchý. Pokud je kritik skutečný odborník, a ne jen PR pisálek, jak to v poslední době tak často vidáme, nemůže si a vlastně ani nesmí brát servítky, pokud dospěje k názoru, že je co kritizovat, bez ohledu na to, koho má zrovna na paškálu. Ale taky by měl umět pochválit něco, co podle jeho názoru za to stojí. A nesmí se bát objevovat a představovat nové, nečekané, protože na jeho názoru prostě veřejnosti záleží. Tohle všechno Jirka reprezentoval. Za těch šestapadesát let, co jsme se znali, po která sledoval mou kariéru, toho o mně napsal hodně. A nebylo toho málo, co mi úplně nevonělo. Ale v hloubi duše jsem vždycky, když mě občas „natřel“, cítil, že má pravdu a že je mu vlastně líto, že mi to nejde. Říkává se, že kritik by s umělcem neměl navazovat přátelství, že to pak vede k tomu, čemu se v politice říká střet zájmů. Myslím, že to alespoň v našem případě neplatilo. Kladu si za čest, že mohu říct, že Jiří byl můj přítel. Budeš mi, Jirko, moc chybět. ☒

TEXT: TOMÁŠ BELKO

JAN KALINA

Honzo, mám do magazínu Autor in napsat nějakou vzpomínku na tebe. Tak jen pár, namátkou, cikcak časem.

Sedíme v Marseille v malém klubu, dveřma s korálkovým závěsem dopadá šikmý sluneční světlo a my čekáme, jestli někdo přijde, protože za hodinu začínáme hrát. Takhle my totiž vždycky čekáme, hlavně v cizině, kde jsme jen nějaký exotí odkudsi z východu.

Probudíme se v Malostranský besedě, kde o prázdninách hrajeme sedmkrát za sebou, a tak se ani neobtěžujeme vrátet se domů. Ty spíš pod piánem přímo na pódiu, já v šatně na gauči, kterej smrdí česnekem jak čalounění řeckýho autobusu.

V pražskejch Dopravních podnicích na Vltavský hrajeme koncert Pomoz silným, protože nás napadlo, že slabým pomáhá kdekdo, a tak výtěžek koncertu neseme do firmy Coca-Cola a tam nějak nejsou s to pochopit, co to má znamenat. A při koncertě při „odtajnění“ receptu na colu s Rumlem přivedeš na pódium tehdejšího ministra vnitra Rumla a řekneš, že to je Rumlův dvojník, a lidi jsou v šoku, jak si je sám sobě podobnej.

Jsmo u tebe doma a probíhá tradiční rituál prvního poslechu čerstvě smíchanýho alba.

A když to děláme naposledy, s deskou Noční ptáci letos v červnu, ukážeš mi obal, kterej jsi nakreslil. Je na něm takový oškubaný pírkó. A ty, Honzo, když to posloucháme podruhé, usneš a já odejdu bez rozloučení, zabouchnu za sebou dveře od bytu a o pět pater níž (bez výtahu) zjistím, že je barák zamčený. Tak prolezám zadním traktem přes hospodu U Vystřelenýho voka, hospodskéj si mě změří, ale naštěstí si mě pamatuje a pustí mě ven, ven do prostoru, kde ty už nikdy nebudeš, protože to jsme se viděli naposled.

Sbohem, kamaráde. A dej nějak vědět, jaký to tam je. ☒

TEXT: LUBOŠ ZEMAN

VAŠO PATEJDL

HITMAKER V NEBI

Keď odíde priateľ, skvelý muzikant a človek s veľkým Č, tak sa aj básnikom ťažko hľadajú slová. Vašo Patejdl bol aj bez formálneho titulu už dávno národným umelcom v Čechách aj na Slovensku. Jeho tvorba totiž povýšila žáner popu na majestátnosť umenia. Tvorca úžasnej melodiky, vysokoškolsky vzdelaný symfonik a klávesák, absolvent kompozície na VŠMU, vedel do popu vniesť to najlepšie z akademického sveta hudby, pričom ostával dôveryhodný aj pre ľudí z ulice. Založil a sformoval skupinu Elán do legendy a napokon prekročil aj jej slávu vlastnou sólovou kariérou. Vytvoril stovky hitov i viaceru úspešných muzikálov. Stačí spomenúť skladby Voda, čo ma drží nad vodou, Ja viem, Voňavky dievčat, Ak nie si moja a Kaskadér. V Čechách i na Slovensku stále naplňajú sály divadiel muzikálové predstavenia Ôsmy svetadiel a Voda a krv nad vodou. Film Fontána pre Zuzanu s jeho hudbou je už legendárny a stále má čo povedať aj novej generácii. Málokomu sa podarí dobyť Kóreu i náročné Japonsko s muzikálom Jack rozparovač alebo skomponovať hudbu k Sládkovej pantomíme či osloviť deti s pesničkami z ich sveta. O svoje umenie sa vedel podeliť aj s inými interpretmi, a tak jeho autorský podpis poznajú aj Karel Gott, Jaroslav Svěcený, Helena Vondráčková, Heidi Janků, Richard Müller, Beáta Dubasová, Peter Nagy, Robo Grigorov, ale aj Američan Allan Roy Scott a mnohí ďalší interpreti. Bol náročný na seba aj na textárov, lebo slovenčinu a češtinu ovládal bravúrne a vždy chcel len to najlepšie. Jeho umelecké kvality krásne dopĺňala sila jeho osobnosti s priateľskou, nekonfliktnou povahou a úžasnou pracovitou. Nečakane sa vybral na posledný koncert do neba, ale nechal nám tu krásne dedičstvo, ktoré si zaslúži našu pozornosť.

R. I. P., Vašo. ☒

OPUSTILI NÁS

Radek Holík (46) — textař

zastupován od 2009

V databázi OSA má registrováno 5 hudebních děl

Jan Slimáček (83) — skladatel, zpracovatel hudby

zastupován od 1962, členem od 1993

V databázi OSA má registrováno 749 hudebních děl

Hanuš Bartoň (63) — skladatel, zpracovatel hudby

zastupován od 1988, členem od 2011

V databázi OSA má registrováno 169 hudebních děl

Jan Pišta (86) — textař, subtextář, zpracovatel hudby

zastupován od 1968

V databázi OSA má registrováno 69 hudebních děl

Jan Kloud (78) — skladatel, textař

zastupován od 1971

V databázi OSA má registrováno 11 hudebních děl

Jan Kalina (58) — skladatel

zastupován od 1994, členem od 2016

V databázi OSA má registrováno 120 hudebních děl

Vašo Patejdl (68) — skladatel, textař

zastupován od 2013, členem od 2020

V databázi OSA má registrováno 501 hudebních děl

šuplíky textařů

Jak to tak bývá, když jsem skládal text k písni *Láska je kurva*, měl jsem za sebou, po dvou společných letech, rozchod s bývalou přítelkyní. V písni jsem použil slova, která mi byla seslána shůry, protože nic nevymýšlím, ale jsem pouze převodníkem spojitosti vesmírných sil k lidskému bytí. Tyto vjemy jsem tudíž následně svou myslí zpracoval a převedl do svého lidského jazyka. V písni jsem chtěl použít mnoho barev a pocitových odstínů, abych co nejvěrněji zachytil těžce uchopitelné a popsatelné slovo = energii, jež my lidé nazýváme „LÁSKA“, a aby sama píseň nevyzněla dojmem otřepanosti, potažmo nesklouzla do hudebního a textařského klišé.

S úctou Tomáš Hajíček st.

Láska je kurva

To jeden jednou žil
a nevěda zatoužil.
A protože hrozně chtěl,
tak na tom uletěl.
Nebyl v tom žádný trik —
jen věčněj hlad...

Dáš za to cokoli,
ať bolí to, nebolí.
Danajskej dar nedar,
chemie osoby.
Potíš se, nejde spát,
jaký to je?

Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!

Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!

Stačí jen okamžik
a je to jak vostrej břit.
Bezhlavej úprk tmou
pro poklad, pro svý sny.
Není v tom žádný trik —
jen věčněj hlad...

Dáš za to cokoli,
ať bolí to, nebolí.
Danajskej dar nedar,
chemie osoby.
Potíš se, nejde spát,
jaký to je?

Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!

Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!

Hej! — Co je?
Stojíš jak rozpálenej sloup!
Hej! — Co je?
Jak se ti dejchá?
Hej! — Co je?
Nese tě horský řeky proud.
Hej! — Co je?
Uvidíš zejtra!

Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!
Zlý, dobrý, hořký, sladký,
černý, bílý, vratký.
Je to boj — ale krásnej!

Černej, bílej, žlutej nebo rudej,
láska je kurva,
každýho sundá.
Je to boj — ale krásnej!

Černej, bílej, žlutej nebo rudej,
láska je kurva,
každýho sundá.
Je to boj — ale krásnej!

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Nadační fond Hudba pro Věčnou naději vyhláší 1. ročník skladatelské soutěže

Tématem soutěže je věčná naděje. Podmínky a bližší informace k soutěži najdete na webu vecnanadeje.org.

- Skladba pro smyčcové kvarteto, která nebyla nikdy veřejně provedena.
- Každý uchazeč může přihlásit pouze jednu vlastní originální skladbu, která neporušuje autorské právo nebo práva třetích stran.
- Dílo musí být proveditelné živě pouze smyčcovým kvartetem.
- Délka skladby 8–11 minut.
- Partitura a jednotlivé party musí být odevzdány v běžné západní notaci (grafická notace není povolena).
- Skladba bude přijata ve formátu PDF, elektronická nahrávka ve formátu MP3/WAV.
- Soutěž nemá věkové ani územní omezení.

Odbornou porotu 1. ročníku soutěže tvoří hudební skladatel a kytarista Lukáš Sommer (CZ), hudební skladatel Luboš Bernáth (SK), členka správní rady Nadačního fondu Hudba pro Věčnou naději Martina Jankovská (CZ), dramaturg festivalu Věčná naděje Petr Nouzovský (CZ), hudební skladatel Yuval Shaked (IL) a členové Bennewitzova kvarteta (CZ). Vyhlášení výsledků soutěže proběhne jako součást koncertu 7. ročníku hudebního festivalu Věčná naděje 24. 2. 2024 v Praze. Interpretem tohoto koncertu, a tudíž i vítězné skladby bude Bennewitzovo kvarteto.

Notový záznam skladby spolu s elektronickou nahrávkou (MP3/WAV) zašlete společně se jménem a kontaktem na vás v elektronické podobě do 31. 12. 2023 23.59 na e-mailovou adresu irma.mrazkova@vecnanadeje.org.

Čtrnáctý ročník soutěže Jazzfruit pro mladé jazzové kapely ze střední Evropy zná své finalisty

Vyvrcholení proběhlo 27. září finálovým koncertem v pražském klubu Jazz Dock. Soutěž pořádaná festivalem Mladí ladí jazz se letos vrátila k modelu dvou kategorií – české a mezinárodní. Do finále postoupily, a v klubu Jazz Dock tak vystoupily německá formace Searching for Home, polská skupina Ninja Episkopat a ostravská písničkářka Nika, která je zároveň vítězkou v kategorii Junior. Soutěž

Jazzfruit je otevřena široké paletě jazzových stylů a je příležitostí pro mladé hudebníky věnující se jak tradičnímu jazzu, tak nejrůznějším crossoverům otevírajícím jazz dalším hudebním vlivům. Výherkyně juniorní kategorie pro české hudebníky do 26 let získává koncert v Paříži, voucher od Kytary.cz, kvalitní nahrávku živého vystoupení a v neposlední řadě možnost zahrát si po boku finalistů mezinárodní kategorie.

Anděl Brothers navazují na Goodfellas

Jádro významné české akustické kapely druhého desetiletí nového milénia Goodfellas se vrací na scénu jako Anděl Brothers. Trio složené z bratřanců Toma, Jonnyho a Jakuba Andělových pouští do světa první chytlavý singl Lůzr a stejnojmenný klip režiséra Ondřeje Urbance natočený symbolicky na stanici pražského metra Anděl. Anděl Brothers slibují pevné základy v kytarové muzice. „Chyběl mi intenzivní kontakt s bratry a hudbu potřebuju k životu. Tak jsem jim zavola a zjistil, že jsou na tom stejně. Hurá! Jsme brothers. Anděl Brothers,“ vysvětlil návrat kytarista a skladatel Jonny Anděl. Oproti Goodfellas budou však zpívat česky.

Jakub Ondra ohlásil svůj návrat do ČR písni Svět se zbláznil

Po tvůrčí pauze se talentovaný zpěvák a autor Jakub Ondra vrací zpátky na

hudební scénu. V posledních letech poznával taje světa a následně se usadil ve Švýcarsku. Nyní však přišel okamžik, kdy zatoužil po rodné republice. Videoklip natočil v tandemu Ondřej Urbanec, Karel Vaněk. Melodická skladba Svět se zbláznil poukazuje na to, že svět se nachází v podivné situaci, a také evokuje k zamyšlení nad výzvami, kterým společnost v moderním světě čelí. Přináší podmanivou akustickou atmosféru, kterou producent Igor Ochepovsky spojil s elektronikou a deep housem.

Aiko představila singl Pedestal a upozornila na vydání desky a tour

Zpěvačka s charakteristicky zapamatovatelným vokálem upozorňuje singlem a videoklipem k emotivní písni Pedestal, ve které se hlasově odvázá, na své druhé řadové album. Aiko si na novince překvapivě pohrává s žánry. Její dosavadní tvorba se řadila spíše k alternativnímu popu. Fortune's Child je však mnohem pestřejší. Zvukově plynule přechází z alternativních prvků do ostřejších oblastí pop rocku. Mísí rockové vlivy a těžké kytary s podmanivým éterickým vokálem. Deska nabízí 8 skladeb a temných melodií. Aiko

na ní spolupracovala s renomovanými producenty z Británie, USA i ČR. Společně vytvořili zvukový zážitek emotivních skladeb, které spojuje téma mezilidských vztahů. Zpěvačka album představí českému, slovenskému, britskému, německému a rakouskému publiku v rámci klubových koncertů. Křest alba se uskuteční 7. listopadu v pražském klubu MeetFactory.

Na konci září se uskutečnil nezapomenutelný hudební večer s Tomášem Kačem a Jiřím Vodičkou v Jízdárně Pražského hradu

Výrazná hudební osobnost Tomáš Kačo, který ušel neuvěřitelnou cestu z novojičínského bytu velké romské rodiny až na světová hudební pódia a žije v Los Angeles, se rozhodl uspořádat děkovný koncert. Jeho cílem bylo poděkovat všem, kteří mu na dlouhé cestě za vzděláním dali důvěru a podporu, a zároveň podpořit ve vytrvalosti děti, jejichž startovní životní a studijní podmínky nejsou snadné. Koncert se konal pod záštitou prezidenta republiky Petra Pavla a první dámy Evy Pavlové. V rámci děkovného koncertu vystoupili i speciální hosté – houslový virtuos Jiří Vodička, koncertní mistr České filharmonie, a Natálie Kuchárová, talentovaná zpěvačka a absolventka Konzervatoře Jaroslava Ježka.

Marie Tilšarová a Kdo jsme my zvítězili na Portě 2023

Porta 2023 má své vítěze. Staly se jimi písničkářka Marie Tilšarová s kapelou & Kdo jsme my v kategorii interpretační Porta. Zároveň zvítězily i v soutěži Šance Muzikus 2023. Kapelu & Kdo jsme my aktuálně tvoří Pavel Tilšar (perkuse, basa, zpěv), Martin Penič (flétny, saxofony, zpěv). Marie Tilšarová je autorkou

většiny písní. První album Pušť to po vodě, vydané v květnu 2021, má nádherné ohlasy. Písně na něm pomáhají posluchačům najít klid a radost v životě. I když se žánrem pohybují mezi folkem a popem, lidé je nazývají terapeutickými. V červnu 2022 vyšlo druhé album Domů. Písně Domů, Liškám a Agnes a Zakázaná hora z tohoto alba se držely v hitparádě Radia Proglas 18 týdnů.

Ben Cristovao během léta rozhodně neměl dovolenou. Nabitý festivalový kalendář doplnil neskutečným počtem nově vydaných videoklipů

Vyšlo jich celkem sedm (Nemusím nic, Nelituji, Brighter Day, Jako dřív, Safeplace1, Lajf, Kráska a zvíře) a je mezi nimi například duet s polskou zpěvačkou Sarou James, Annabelle nebo Sofianem Medjmedjem, s kterým vydali v dubnu společný hit Slzy. Ben Cristovao by měl v září vydat nové album nazvané JAS a 10. listopadu ho čeká jeho už třetí koncert v O2 areně.

Kapela Olympic, jedna z nejlegendárnějších českých rockových skupin, má letos své velké jubileum.

Šedesát let existence této ikonické formace vyvrcholí nezapomenutelným koncertním finále, které se uskuteční 18. prosince v pražské O2 areně. Po více než ročním putování koncertními sály a stadiony s programem připomínajícím šest desetiletí hudebního odkazu Olympicu bude tento významný milník oslaven způsobem, který si fanoušci zaslouží. Srdcem oslav bude i kolekce 5 CD, která přinese vzpomínku na největší hity a klíčové písně z celé historie Olympicu. ☑

Nová alba

V O X ORGANI KATTA

Katta Vox Organi

Nové album Vox Organi (Hlas varhan) tvoří instrumentální a vokální skladby na staré duchovní texty a modlitby. Instrumentální skladby nazvala Katta Meditace a vznikly v domovském evangelickém kostele U Salvátora. Jsou hrou varhanních zvuků, které mohou vytvářet různé zvukové efekty a místy zní až jako elektronika. K instrumentálním Meditacím Katta jako kontrast připojila své zpívané skladby na staré duchovní texty a vznikl tak projekt Vox Organi, který je zaznamenán na tomto prvním ryze autorském CD a vinylu. Album vyšlo u labelu Emika Records, který produkuje elektronickou experimentální hudbu. Stojí za ním producentka a umělkyně Emika, dlouhodobě etablovaná v tomto hudebním prostředí a žánru.

J.A.R. Jezus Kristus Neexistus?

J.A.R. navazují na oceňované album Eskalace dobra a po pěti letech vydali studiovou novinku. Deváté řadové album, obsahující jedenáct skladeb, slouží jako výlet do světa nové hudební imaginace a překvapivých textů. Jezus Kristus Neexistus? vyžaduje aktivní zapojení a hlubší porozumění. Může rozesmutnit a zároveň nakopnout svou nostalgií a ironickou nadsázkou. Každá skladba je jako malý příběh, který posluchače zavede do světa neočekávaných textařských rozmanitostí a hudebního bohatství. Deska Jezus Kristus Neexistus? je jako úžasný koktejl, ve kterém se míchají různé hudební žánry, od rocku po elektroniku, od rapu či punku po pop. Je to jako jízda na horské dráze emocí, která zvedne do výšin a pak nečekaně shodí dolů.

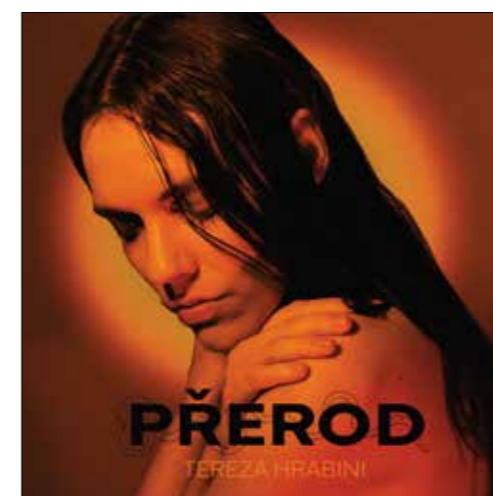
Tereza Balonová Lampiony

Tematicky i žánrově rozmanitá novinka Lampiony zachycuje Terezu v možné životní tvůrčí formě, kterou navíc svou produkcí podtrhl zkušený Martin Ledvina. Sběrka jedenácti písní zaujme mladistvým zápalem pro věc, vyzrálou interpretací, nápaditými aranžemi a emotivními texty. Jde o generační výpověď, v níž Tereza Balonová ke svým vrstevníkům promlouvá civilním a uvěřitelným jazykem na pozadí podmanivých popových melodií, ale i výrazných kytarových linek. Ve čtyřech písních ji navíc doprovází smyčcový orchestr.

Tereza Černochová Slečna náročná

Tereza Černochová natočila v produkci Romana Holého svoje třetí sólové album, které je dalším posunem na její sólové cestě. Tereza je na něm autorsky vyzrálejší, sebevědomější, odkrývá na něm svou duši a vnímání úlohy ženy v dnešním světě. Tereza si napsala písně na tělo a umožnila tak svému hlasovému potenciálu naplno vyniknout. CD obsahuje celkem devět skladeb doplněných lehkou instrumentací.

Tereza Hrabini Přerod

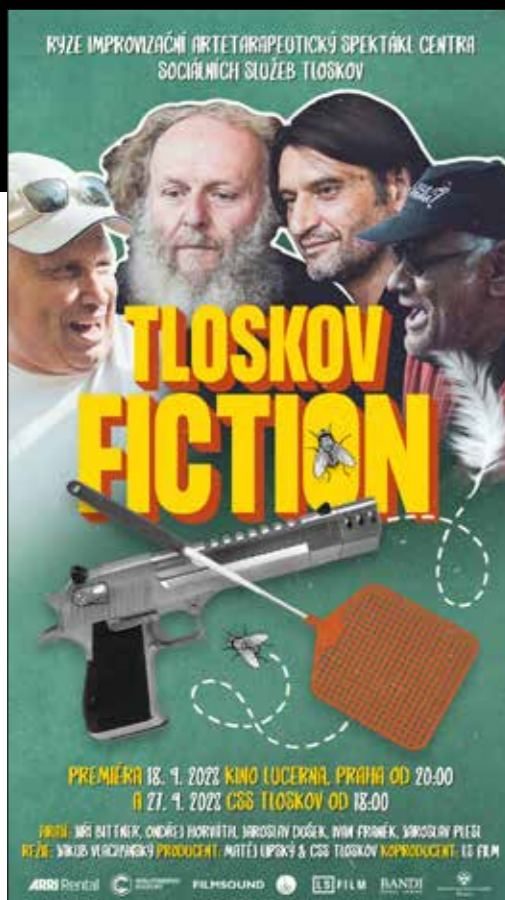
Nahrávka osmi skladeb s názvem Přerod je nabitá emocemi transformace a proměn. Skrze písně se posluchači prolétají zraněními, bolestí až k nalezení stability v kráse pomíjivého lidského života. Poslechový zážitek zahajuje krátký chant „Kai! Kai! Kai!“, který symbolicky odkazuje na jihoamerický rituál Moondance. Charakteristickým prvkem písní jsou vícehlasy, šumy, zasněné kytary a lehce orientální prvky, inspirované cestami do Indie. Na výsledné podobě písní se podílel producent a hudebník Tomáš Tkáč. Texty čtyř písní vycházejí z pera básničky Evy Černé. Energii písním dodávají perkuse polského hudebníka Macieje Gizejewského.

Totally Nothin MY2

Ambiciózní rapper a producent Totally Nothin, který platí za jednu z nejnápadnějších osobností generace Z domácí (nejen) rapové scény, dává na své novince slovo ženám! Sedm tracků, šest hostujících žen (Annabelle, Pam Rabbit, noyada, Sara Noff, Nikola Majerčáková, Eroticorn) a rozličné pohledy na partnerské vztahy i gender tematiku jako takovou – to je zbrusu nové EP MY2. Totally je známý svým typickým novátorským experimentováním se zvukem. Nesvázanost hudebními škatulkami, touha posouvat se a nebát se experimentů je společně s výše zmíněným i pomyslným leitmotivem MY2. Především zde vyniká invenční propojení řízných živých kytar s elektronikou, které je místy výrazně kontrastní s poměrně křehkými tématy textů. Na celkovém vyznění nového EP se podíleli producent Jan Braun nebo Daywitt.

Filmové premiéry

Tloskov Fiction

Režie: Jakub Vlachynský

Ryze improvizální arteterapeutický spektakl Centra sociálních služeb Tloskov, kde část štábu tvořili i klienti. Za projektem stojí ředitel CSS Tloskov Matěj Lipský, který je vnukem Lubomíra Lipského a jeho práce s klienty je známá po celém světě. Ať už jde o muzikoterapii, dramaterapii, nebo kulturní akce, které v Tloskově pro klienty pořádá. Cílem nebyl film sám, ale především neobvyklá práce s lidmi se zdravotním postižením. Do role „terapeutů“ však tentokrát vstoupil profesionální filmový štáb a profesionální herci Jaroslav Dušek a Ivan Franěk.

Citlivý člověk

Režie: Tomáš Klein

Hudba: Jonatán Pastirčák (Pjoni)

Filmařsky neobvyklá a originální road movie vznikla na základě knihy Citlivý člověk básníka a prozaika Jáchyma Topola. Jeho hrdinové putují tam a zase zpět dystopickou krajinou, ve které iluzi všudypřítomného komfortu a bezpečí nahrazují dobrodružství a nejistota. Komická a zároveň brutální pouť nás zavede do bláznivého světa, ve kterém má každá zdánlivě bezvýhodná situace skulinu, kterou je možné proklouznout a nalézt tak opět naději a šanci na lepší budoucnost.

Po dlouhém putování Evropou se domů vrací kočovný herec Táta Mour se svou ženou Mámou a syny, jedenáctiletým Eliášem a teprve ročním Bratříčkem. Chtějí se konečně usadit a vést normální život. Doma však na ně nic a nikdo nečeká. Přivítá je jen samozvaná domobrana, která nahradila policii. Jsou vyštvaní na útěk, který se mění v putování magickou a krutou krajinou, kterou obývají neškodní podivíni, ale i nebezpečné lidské smečky. Jejich cesta se protíná s lidskými osudy, které rozkrývají vzájemné vztahy mezi členy prchající rodiny. Táta, který si jindy neví rady s vlastním životem, musí začít o své děti a rodinu bojovat. A také nechat syna Eliáše stát se dospělým, možná dospělejším, než je on sám.

Nové knihy

Jan Sobotka

Jízda v protisměru

Soubor textů hudebního publicisty Jana Sobotky má jednoho společného jmenovatele: kořeny. Bádání v jejich spleti bylo autorovým hlavním vodítkem. Ať už šlo o černou, nebo bílou tradiční hudbu amerického kontinentu, nebo našich zemí, ať už na ně byla navázána tvorba osobností, které jej zajímaly a v jejichž tvorbě se orientoval jako málokdo jiný (Bob Dylan, Johnny Cash a celá řada dalších), anebo přemýšlení těch, kteří se stejně jako on těmito kořeny zabírali jako sběratelé nebo interpreti. Jan Sobotka dokázal erudovaně a přitom s neuvěřitelnou lehkostí pracovat s prameny, hudebními i psanými. Pořadatelé tohoto svazku by si přáli, aby se i samotné Janovy texty staly podobným pramenem pro ty, kteří budou chtít časově možná „starou“, ale stále nesmírně živou, vlivnou a obohacující hudbu poznat a prožít. Sborník k vydání připravili Ondřej Bezr a Tomáš Lavický.

Jiří Smrž

Dosud

Básník, textař, skladatel, kytarista a písničkář Jiří Smrž v této knize předkládá čtenářům všechny své písňové texty, řazené abecedně, a též vzpomíná na vše, co utvářelo jeho život – od dětství až dosud. Je přesný a vážný, ručí za každé své slovo, v textech písní i ve vzpomínkách. Vstupujeme spolu s ním mezi folkové muzikanty, čteme o jejich hraní i vzájemných vztazích. Poznáváme autorovy vzory a učitele, procházíme nahrávacími studii, dotýkáme se práce v lese a života na Šumavě. Jiří Smrž je vzácně nadaný hudebník a vzdělaný spisovatel. Čtenář se rychle přesvědčí, že jeho kniha patří k nejlepším, jež byly v tomto žánru napsány. Kniha byla vydána s podporou OSA Partner.

Hip hop birthday

Hip hop letos oslavil 50 let své existence. Jeho fanoušci označili 11. srpen 1973 jako den vzniku tohoto hudebního žánru, poté co na jednom z večírků v Bronxu dýdžejoval dnes již legendární DJ Kool Herc. A kdo by v tehdy výhradně muži ovládaném byznysu hledal ženu? A vida, „cherchez la femme“! Alespoň ta americká ženská část hiphopové scény je přesvědčená, že to byla Sylvie Robinson, tehdejší ředitelka Sugar Hill Records, která stála u zrodu úspěchu hiphopové scény. Roxanne Shante, MC Lyte nebo Cardi B to neměly v tomto žánru vůbec jednoduché. Nepřijímala je ani vlastní černošská komunita. Ať už to bylo kvůli jejich barvě pleti, tvaru těla nebo příliš vyzývavým pohybům.

I po 50 letech se hip hop těší velké popularitě. Svědčí o tom například počty přehráni na platformách Deezer, Spotify nebo YouTube. Česká scéna co do úspěchu na těchto platformách kopíruje Evropu a svět. Viktor Sheen, Yzomandias nebo Denis Bennett v uplynulých dvou letech opavovali Výroční ceny OSA v kategoriích Nejúspěšnější mladý autor populární hudby a Nejúspěšnější streamovaný autor.

Když už jsme u Deezeru, ten nedávno oznámil nový způsob výpočtu honorářů za přehráni skladby, na kterém se dohodl společně s Universal Music Group. Podle nového vzorce se začnou vyplácet honoráře ještě letos ve Francii a následně i v dalších zemích. Ve zkratce lze říci, že nový model přílepší úspěšným umělcům a ubere těm, kteří svoji hudební kariéru začínají nebo se umělecky pohybují v okrajových žánrech. Pokud budete mít měsíčně alespoň 1000 přehráni od minimálně 500 unikátních posluchačů, obdržíte dvojnásobnou odměnu. Ti zbývající tím pádem obdrží poloviční, než měli dosud. Deezer současně dvojnásobně odmění ty umělce, které posluchači sami aktivně vyhledávají, a naopak sníží ekonomický vliv hudby nabízené pomocí algoritmů, které nám doporučují hudbu podle našeho vkusu. V praxi to znamená, že pokud budete mít fanouškovskou základnu čítající například 400 posluchačů, kteří si každý měsíc vaši hudbu přehrají pětkrát, dosáhnete sice na 2000 přehráni, přesto se s „pouhými“ 400 fanoušky do lépe placené společnosti nedostanete. Dalo by se říci, že se jedná o takový model Robina Hooda naruby.

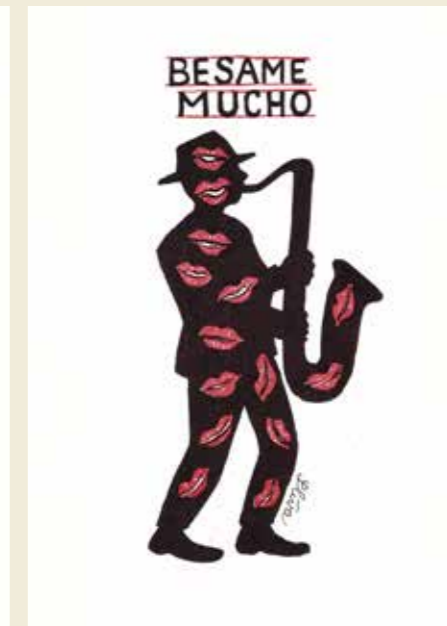
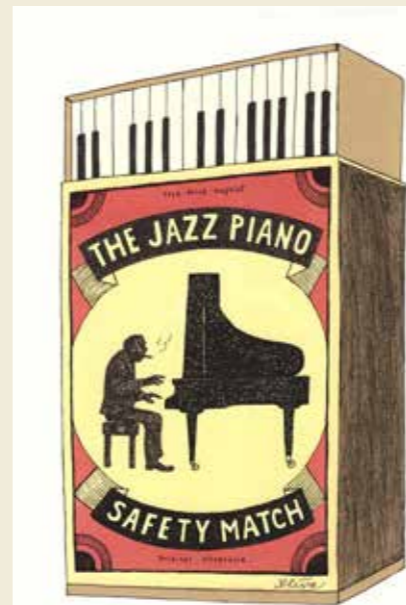
A proč takové změny ve výpočtech? Deezer odtajnil zajímavé statistiky. Pouze 2 % obsahu celkově nahraného na platformu Deezer překročí 1000 unikátních posluchačů. Top 3 % nahraného obsahu vygenerují 98 % celkových přehráni na službě

Deezer. Jinými slovy, 97 % toho, co nabízí služba Deezer, si přehraje pouhý zlomek posluchačů, pokud vůbec. Autoři, kteří nedosáhnou na 1000 přehráni měsíčně, dnes z takové platformy utrží necelých 220 Kč za rok. Dá se říci, že tyto umělce tato změna finančně nezruinuje. Přesto model, který ubírá odměny zhruba 80 % umělců ve prospěch 20 %, nepůsobí jako spravedlivý.

Přece však věřím, že umělce tento nový model od jejich hudební dráhy neodradí. Soudě podle došlých žádostí do grantového programu OSA, je zjevné, že mají stále chuť tvořit a pracovat na nových projektech. A my jsme rádi, že prostřednictvím našeho programu můžeme pomáhat tyto projekty realizovat. Je to velmi potěšující skutečnost obzvláště v dnešní době, kdy se v éteru často zmiňuje termín umělá inteligence. Jsem přesvědčen, že lidskou duši nejen v hudební tvorbě algoritmy nenahradí. Hip hop, který vznikl z chudoby a na ulici jako místo pro zaznamenání bolesti, nám ukázal, že si člověk nikdy nemůže být jist, zda zrovna nestojí u zrodu něčeho nového, krásného, a navíc i úspěšného.

Prožijte podzimní čas
s radostí v srdci.

Roman Strejček
předseda představenstva OSA

Jiří Slíva

Narozen 4. 7. 1947 v Plzni. Na střední škole hrál na bicí v rockové kapele The Spiders. V Praze vystudoval VŠE, v sezoně 1971/1972 hrál na bicí v triu Petra Skoumala v Činoherním klubu, od roku 1971 byl zaměstnán v Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV. Od roku 1973 začal publikovat karikatury beze slov v Mladé frontě a Mladém světě, v roce 1973 získal třetí cenu v Šafránu v soutěži o Ptáka Noha za píseň Matiné. Od roku 1979 je na volné noze jako kreslíř, ilustrátor a grafik. Roku 1980 začal vytvářet barevné litografie a stal se členem kapely Grafičanka jako kytarista. Ilustroval na 200 knih, měl řadu výstav u nás i v zahraničí. V nakladatelství Galén vydal CD Kup si bicí! (2014) a Nemysli na to (2016).

**myslíme
na hudbu**

JIŽ OD ROKU 1919

Folk Team

Olga Lounová

Vanua2

Voxel

Jan Hrubý

WWW.OSA.CZ/AUTOR-IN